

Boljši časi za podjetje Belt-livar

Ob Beltu so v Črnomlju ustanovili Belt-livar, ki mu napovedujejo boljšo prihodnost — Izdelki le za plačnike — Kolikor dela, toliko zaposlenih

ČRНОМЕЛЈ — Čeprav je bilo dogovorjeno, da se bo Sklad za razvoj republike Slovenije kot novi lastnik črnomaljskega Belta pri iskanju rešitev za to podjetje dogovoril z Belovimi upniki, ni prisko do kompromisov, ampak je vsak s svojimi stališči trdno stal na svojem bregu. Predvsem pa se za scenarij sanacij podjetja nista mogla dogovoriti sklad in Dolenjska banka kot Beltova največja upnica. Tako je Belt ostal tudi brez vsakršnih deviznih prilivov. Ker je zapadel kredit mednarodne finančne organizacije IFC, je banka sproti odgovarala devizne prilive.

Posledica tega je bila, da je moral Belt pred prazniki predčasno uvesti prizvodnjo. Zaradi tega se je sklad tudi odločil, da ustanovi vzopredno z Belom podjetje Belt-livar, ki ima žiro račun pri drugi banki. Prizvodnja bo torej odslej tekla v Beltu-livarju, sklad pa bo denar za prizvodnjo nakazoval na novo podjetje. Prizvodni program bo enak, kot ga je imel Belt, dolgoročno pa naj bi ga razširili z izdelovanjem manjših ulitkov za Danfoss.

Kot je pretekli teden povedal direktor Zvonko Ivanušič, bo prizvodnja v Beltu-livarju znova stekla 11. januarja, ko bo podjetje začelo delati z ničle. Po njegovih zagotovilih podjetje ne bi smelo imeti več izgub, če bo delo zares teklo tako, kot je zastavljen. Predvsem bodo delali le za tiste kupce, ki jim bodo prizvajeni plačati. Po Ivanušičevih besedah so še naprej prizvajeni delati tudi za Cimos in Tam, sicer Beltova največja dolžnika, a le pod pogojem, da

bosta izdelke plačevala.

Sedaj se v Beltu-livarju trudijo, da bi našli čim več plačanega dela. Januarja

• **Ker do roka, ki so ga delavci postavili, niso dobili na svoje zahteve zadovoljujočih odgovorov, so s po-nedeljkom, 28. decembra, delavci črnomaljskega Belta pričeli splošno stavko in bodo z njo nadaljevali do izpolnitve vseh zahtev. Delne odgovore so dobili namreč le na zahteve o načrtu sanacije in o sodelovanju nihovega predstavnika v upravnem odboru družbe, nič pa na glavnih zahtev, se pravi o izplačilu oktobrske plače in akontaciji novembarske. Z upravo pojetja in lastnikom, Skladom republike Slovenije, so se dogovorili že za nekatere aktivnosti, s katerimi bi morda do 29. decembra izplačilo plač vendarje zagotovili.**

bodo namreč prišli v službo le tisti, za katere bodo našli delo. Trudijo se, da bi že januarja lahko zaposlili čim več od

• **Na zadnji seji črnomaljskega izvršnega sveta so poudarili, da od republike vlade, Sklada za razvoj in ustrezni ministerstev pričakujejo, da bodo naši skupni jezik pri reševanju težav tako v Beltu kot v Lesaju. Prav tako zahtevajo, da delavci teh podjetij, ki so torej v delovnem razmerju, dobijo vsaj toliko denarno nadomestilo, kot ga imajo tisti, ki niso v delovnem razmerju.**

761 delavcev, kolikor jih je na plačilnem seznamu. Ivanušič je poudaril, da sicer ne nameravajo nikogar odpuščati, da pa bo za tiste, ki bodo doma načakanju, dokler zanje ne najdejo dela, zagotovilo denarno nadomestilo ministrstvo za delo.

M. BEZEK-JAKŠE

In protesti se res vrstijo, odkar so ljudje zvedeli za to namero. Ljudje so enotni v tem, da tu ne sme biti nikakršne gradnje ne sedaj ne v bodočnosti, da je Grm zaradi urbanističnih napak (IMV, nova lakirnica in še kaj) ekološko in sicer obremenjen, izmučen in razmiserjan, da ni niti misli na kakšno novo zidavo, kvečjemu na to, da bi posadili kakšno drevo. »Kogar je kača pičila, se boji zvite vrvi. Nas Grmčane pa so kače hudo opikale, zato se ne gre čuditi na reakcijo,« je dejal eden od razpravljalcev. »V preteklosti smo ničkoli protestirali, a vse je bilo bob ob steno, vse je potekalo v imenu splošnega interesa. To, kar se dogaja sedaj, je le prezicus, ali je sedaj kaj drugače kot v preteklosti.«

• **Proti nameravani gradnji se je ostro postavila tudi grmska osnovna šola. Njen ravnatelj Marjan Špiral se je pritožil, da so šoli ves čas jemali prostor, sedaj pa naj bi jo utesnili še s to gradnjo. Šola z 850 učencini bi morala imeti 3,5 ha zunanjih površin, grmska jih ima pa komaj dober hektar. Zato šola nikakor ne pristane na ozježe že tako majhnega življenskega prostora.**

Jože Preskar s sekretariata za varstvo okolja in urejanje prostora je povedal, da so občinske službe postopale tako, kot v takih primerih zahtevajo zakoni in predpisi. »Resno pa smo vzel tako dopis šole kot vsa protestna pisma krajanov. V nadaljnjih postopkih bomo se vedno mnenja upoštevali. Glede na dosedanje proteste krajanov in mnenje šole in glede na današnje odzive na tej lokaciji verjetno ne bo moč narediti konkretno naprav.« Konec koncov bodo stvari, ki jih bomo sedaj uredili in pripeljali v to stavbo, kasneje ostale v kraju. Za vse posege, ki smo jih delali na stavbi, nam ni treba nikogar spraševati, za to nas ščiti poseben zakon, sicer pa bi bilo to zelo težko, saj v vseh centrih niti ne vemo kdo je lastnik,« je še dodala Atejškova.

naloči pogovarjati. Načeloma nimamo nič proti beguncem, ne želimo jih nikamagnagnati, hočemo jih le preseleti in tudi za naše otroke nekaj organizirati,« pravi v.d. direktor Janko Homler.

J. DORNIŽ

BEGUNCINA ČATEŽU SO KOT VELIKA DRUŽINA — Trenutno je v časem begunskega centra na Čatežu 79 otrok, 40 odraslih žensk in 29 moških. »Ker je center majhen, so zame kot velika družina,« pravi vodja centra Pavlina Hrovat. (Foto: J. Dorniž)

Bodo begunci s Čateža šli drugam?

Čateška šola bi bila primerna za šolsko in obšolsko dejavnost — Krajani in občinsko vodstvo so predlog podprtli — Urad nasprotuje preselitvi beguncev

ČATEŽ — Začasni begunski center na Čatežu je nastal maja leta, ko je v Slovenijo prišel prvi večji val bosanskih beguncov. Trenutno je v nekdanji šoli 148 beguncov, bilo pa jih je tudi že 200. Pred kratkim je Center za šolske in obšolske dejavnosti iz Ljubljane predlagal, naj bi begunce preselili drugam, v tej stavbi pa bi organizirali center za šolske in obšolske dejavnosti mladih. Krajani in trebnjansko občinsko vodstvo se s predlogom strinjajo, vendar Urad za priseljevanje in begunce temu nasprotuje, ker so v center že dosedaj vložili veliko denarja.

Pavlina Hrovat, vodja začasnega begunskega centra na Čatežu, pravi, da njihovi begunci niso moteči za okolico in ne delajo škole. »Res je, da imamo težave z odpakami, vendar skrbimo za to, da vsak teden enkrat praznimo greznicu. Sicer pa vas nima urejene tudi kanalizacije. «Vse delegacije, ki so si prileglo center ogledati, in nihil bilo malo, so povedale, da je to eden najbolj urejenih begunkovih centrov v Sloveniji. »Pred kratkim pa smo zvezeli, naj bi tu nastal dom za šolske in obšolske dejavnosti, begunci pa da se bodo morali preseliti drugam. Ne vem, če je to v tem trenutku najbolj pametno, prav pa je, da se razmišlja, kaj bo v šoli potem, ko bodo begunci odšli,« pravi vodja centra Paulina Hrovat.

Predsednik IS občine Trebnje pravi: »Center za šolske in obšolske dejavnosti iz Ljubljane je predlagal, da bi bil ta objekt kot edini na Dolenskem primeren za taborjenje za šolo v naravi, za mladinske raziskovalne tabore in drugo. Predlagali so tudi, da bi begunce lahko razselili v Tolmin.« Trebanjski IS in KS Čatež menita, da bi bila ta dejavnost sprejemljiva za njihov kraj, predvsem zato, ker na Čatežu trenutno poteka tu-

di projekt celostnega urejanja podeželja. Predsednik IS Jože Rebolj pravi, da dokler ni bilo za Čatež predvidena druga dejavnost, so to pustili. »Skupaj s predstavnikom centra za šolske in obšolske dejavnosti sem bil na razgovoru glede Čateža pri namestniku Urada za priseljevanje in begunce s predlogom, da bi se do polletja naslednjega leta center razselil in organizirala obšolska dejavnost. Žal se na uradu s tem ne strinjam, pravijo, da so v stavbo vlagali tuji donatorji, čeprav občina za to ni dala soglasja.« razlagata predsednik IS Jože Rebolj in še dodaja, da bodo to problematično podrobnejše obravnavali že v kratkem tudi na IS in predlagali uradu, da se nekako le sporazumejo.

Na Centru za šolske in obšolske dejavnosti nam je v.d. direktor Janko Homler povedal, da je to popolnoma nova dejavnost in da center deluje kot javni zavod. Ukvajali se bodo z organizacijo taborjenja, šol v naravi in raziskovalnih taborov. Vlada jim je v ta namen že v aprili dala na voljo nekaj vojaških objektov, vendar je teh premalo, zato bodo izkoristili tudi opuščene šole. »Tudi na Čatežu, kjer je bila šola že nekaj let opuščena. Ker je zgradba še do-

ni dalogovarjati. Načeloma nimamo nič proti beguncem, ne želimo jih nikamagnagnati, hočemo jih le preseleti in tudi za naše otroke nekaj organizirati,« pravi v.d. direktor Janko Homler.

J. DORNIŽ

LAJKO POČAKA BOLJŠIH ČASOV

Na seji repiškega izvršnega sveta se je prvi oglasil gospod Frulica.

- Nujno potrebujemo tri nove jeepe. Teren v Repičevi Dragi je precej razgiban, to veste. Poleg tega meji Repičevina s Franjevinom. To je sicer lahko le skopa ugotovitev, če ne vemo, da se je v zadnjem času stromo povečalo število kriminalnih dejanj. Policiisti dela več ne morejo opravljati z golfti.

- Razumljivo, je prikimaval gospod izvršnik.

- Samo po sebi umevno, so pritrdirli občinski ministri.

- Puch, ki je trenutno najboljše terensko vozilo, stane dvesto tisoč mark. Dvesto tisoč krat tri je šeststo tisoč, je množil gospod Frulica, gospod izvršnik pa mu je naročil, naj dostavi na občino v najkrajšem času predračun. Nato je gospod Frulica odšel,

da je nujen nakup načunalniškega programa za očinsko administracijo.

- Dvajset tisoč mark je malenkost s pridobitivjo, je pribil. Občinski ministri so bili enakega mišljjenja.

Za besedo je zaprosil ravnatelj repiške osnovne šole. Na seji je bil sicer le kot gost, ki naj bi poročal o šolanju begunkovih otrok. Povedal je, da bi radi v telovadnici namestili začitne mreže okrog neonskih lvcu na stopropu.

- Zoga lahko takšno žarnico razbije in obstaja velika nevernost, da oster predmet prileti kateremu od učencev na glavo. Zadeva bi veljala malo več kot sto tisoč tolarjev.

- To je res, ga je presekal gospod izvršnik, vendar bo treba malce počakati. Repiški občinski proračun je reven kot cerkvena miš.

TONI GAŠPERIČ

Prebivalci so proti gradnji na izmučenem Grmu

Protesti se vrstijo

NOVO MESTO — Pred dobrim mesecem je načasopis objavil poročilo o protestu prebivalcev Grma proti namerani gradnji poslovno-stanovanjskega bloka na križišču Trdinove in Kristanove ulice nasproti grmske osnovne šole. Prejšnjo sredo pa je zadeva, ki je medtem postal uradna, dobila svoj epilog. Ljudje vsaj upajo, da je bila ta predložljaka obravnavana predloga lokacijske dokumentacije za vogalni blok na Grmu» res tudi zadnje dejanje te zadeve.

Obravnavo na grmski osnovni šoli, ki se je kljub slabim obveščenost udeležilo nenavadno veliko ljudi, sta sklicala občinski sekretarijat za varstvo okolja in urejanje prostora in Zavod za družbeno planiranje in urbanistično načrtovanje. Predstavnika tega zavoda je razložila, kako je do predložljake obravnavane sploh prišlo. Lani so izdelali študijo možnih lokacij za pozidavo z bloki v okviru mestnega jedra in med njimi so kot možno videli tudi lokacijo na Grmu. Letos pa je firma AG kot interesent naročila lokacijsko dokumentacijo, narejeni pa so tudi že idejni osnutki. Toda, so poudarili, vsa stvar daje do lokacijskega ogleda in prišla, vendar se novomeškim urbanistom lokacija za gradnjo stanovanjskega bloka in za opravljanje mirnih obrti ne zdi sporna, čeprav so, ki priznali, pričakovali proteste krajovan.

In protesti se res vrstijo, odkar so ljudje zvedeli za to namero. Ljudje so enotni v tem, da tu ne sme biti nikakršne gradnje ne sedaj ne v bodočnosti, da je Grm zaradi urbanističnih napak (IMV, nova lakirnica in še kaj) ekološko in sicer obremenjen, izmučen in razmiserjan, da ni niti misli na kakšno novo zidavo, kvečjemu na to, da bi posadili kakšno drevo. »Kogar je kača pičila, se boji zvite vrvi. Nas Grmčane pa so kače hudo opikale, zato se ne gre čuditi na reakcijo,« je dejal eden od razpravljalcev. »V preteklosti smo ničkoli protestirali, a vse je bilo bob ob steno, vse je potekalo v imenu splošnega interesa. To, kar se dogaja sedaj, je le prezicus, ali je sedaj kaj drugače kot v preteklosti.«

Jože Preskar s sekretariata za varstvo okolja in urejanje prostora je povedal, da so občinske službe postopale tako, kot v takih primerih zahtevajo zakoni in predpisi. »Resno pa smo vzel tako dopis šole kot vsa protestna pisma krajanov. V nadaljnjih postopkih bomo se vedno mnenja upoštevali. Glede na dosedanje proteste krajanov in mnenje šole in glede na današnje odzive na tej lokaciji verjetno ne bo moč narediti konkretno naprav.« Konec koncov bodo stvari, ki jih bomo sedaj uredili in pripeljali v to stavbo, kasneje ostale v kraju. Za vse posege, ki smo jih delali na stavbi, nam ni treba nikogar spraševati, za to nas ščiti poseben zakon, sicer pa bi bilo to zelo težko, saj v vseh centrih niti ne vemo kdo je lastnik,« je še dodala Atejškova.

Jože Preskar s sekretariata za varstvo okolja in urejanje prostora je povedal, da so občinske službe postopale tako, kot v takih primerih zahtevajo zakoni in predpisi. »Resno pa smo vzel tako dopis šole kot vsa protestna pisma krajanov. V nadaljnjih postopkih bomo se vedno mnenja upoštevali. Glede na dosedanje proteste krajanov in mnenje šole in glede na današnje odzive na tej lokaciji verjetno ne bo moč narediti konkretno naprav.« Konec koncov bodo stvari, ki jih bomo sedaj uredili in pripeljali v to stavbo, kasneje ostale v kraju. Za vse posege, ki smo jih delali na stavbi, nam ni treba nikogar spraševati, za to nas ščiti poseben zakon, sicer pa bi bilo to zelo težko, saj v vseh centrih niti ne vemo kdo je lastnik,« je še dodala Atejškova.

Skratka: krajanji zahtevajo, da se postopek v zvezi z lokacijsko dokumentacijo za gradnjo na križišču ob Trdinovi ulici ustavi. Sekretar Preskar je obljubil, da bodo postopek izpeljali po zakonitih potih v krajane v mesecu dni pisorno obvestili. A. BARTELJ

ZMANJŠANJE ZAPOSLENIH IN UKINITVE POSTAJ

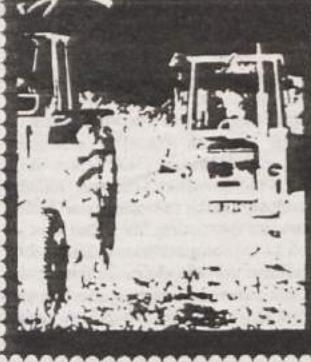
LJUBLJANA — Upravni odbor Slovenskih železnic je na 8. seji nadaljeval razpravo o osnutku plana za prihodnje leto in o finančiraju železniške infrastrukture. Upravni odbor je govoril tudi o racionalizacijskih ukrepih in sklenil, da bo promet kosovnih pošiljk prihodnje omejl na šest večjih železniških postaj, da bo za blagovni promet postopoma zaprl 32 postaj ter da je treba železniški avtoprevoz organizirati tako, da bo posloval z lastnim računom. Sklenil je tudi, da je treba število zaposlenih v upravi v letu 1993 zmanjšati za 20 odst. Vsi ti ukrepi naj bi prinesli 2,6 milijard tolarjev prihranka, večji del že v tekočem letu, ter tudi zmanjšanje števila zaposlenih na Slovenskih železnicah za približno 1400 delavcev. Slovenski vladi bodo tudi predlagali, naj skriči sedanjih obseg potniškega prometa, zlasti tam, kjer je zasedenost vlakov majhna.

naša anketa

Lahko bi bilo bolje

Leto 1992 štejemo le še v urah. Izeka se prvo pravo leto samostojne in mednarodno priznane slovenske države. Obeljeno je bilo z marsičem. Najprej je tu bližina krute vojne, ki je tudi v Slovenijo pregnala več beguncev, kateri smo jih sposobni normalno preživeti. Odnosov z našimi južnimi sosedji nam ni uspelo normalizirati, ampak so se še slabšali. Zaradi izgube bivših jugoslovenskih trgov se je proizvodnja zmanjšala za 30 odstotkov. Temu primerno je bilo naraščanje brezposelnosti in drugih težav v gospodarstvu od problemov z izplačevanjem plač naprej. Inflacija je bila za spremembo precej manjša kot leta nazaj, a večinoma so ljudje vendarje živelji povprečno slabše, pri čemer pa so lahko od časa do časa slišali, da tako ali tako zasluzijo še preveč. Leto 1992 je v Sloveniji še posebej zaznamovalo tudi politika

kmetijstvo

"ZELENI KROG" SE PREDSTAVLJA

ČRNOMELJ - Kmetijska svetovalna služba Črnomelj organizira v torek, 5. januarja, ob 10. uri predstavitev zelenjadarske zadruge Slovenije z imenom Zeleni krog. Predstavitev bo v sejni sobi črnomajske občinske skupščine. Delovanje in organiziranost zadruge bo predstavljen in tudi odgovorjan na vprašanja predsednik zadruge g. Anton Komat iz Ljubljane.

ZA RAZVOJ KMEČKEGA TURIZMA

ČRNOMELJ - Gleda na to, da je razvoj kmečkega turizma v črnomajskih občinih še vedno v povojuh, so pripravili seznam pogojev, ki jih mora izpolnjevati kmečko gospodarstvo za opravljanje turizma kot dopolnilne dejavnosti. Služil naj bi predvsem kot vodilo vsem tistim, ki se bo odločili za turizem na kmetiji. Preden bodo v občini izdali dovoljenje za opravljanje te dejavnosti, bo posebna komisija ugotovila, ali so izpolnjeni vsi pogoji. Izvršni svet je tudi že imenoval tričlansko komisijo, v kateri so Greta Avguštin, Marjan Novak in Mojca Stjepanovič.

Z NOVOMEŠKE TRŽNICE

Mrel zadnji tržni dan na novomeški tržnici je privabil kaj malo prodajalcev, še manj pa kupcev. Cepav zima še ni rekla zadnje besede, saj se je kojmaška pricela, je ena od branjev, že ponujala šopke teloha po 70 tolarjev. Pogledali smo tudi po ostalih stojnicah in zapisali: olušeni lešniki 600 sit, neolušeni lešniki 250, jajca 14, korenček 100, kolerava 70, hren 400, ovčirki 400, domača kokoš 500 (kg), slirovka 400, repa 150, fižol 250, česen 300, sirček 300, lonček smetane 500 tolarjev. Pri Sadju in zelenjavu so ponujali mandarine po 99, cvetačo po 162, kivi 129, solato 130, pomaranče 79, radič 196, korenje 79 in limone po 124 tolarjev. Pri Deladijnju so banane 80, mandarine 80, česen 250, solata 150, grozdje 200, ananas 200, limone 140, pomaranče 80, kivi 140 in orehi 800 tolarjev.

DOLENJSKI LIST

Vaš četrtekov prijatelj

Kmetijski nasveti

Kalčki kot zimska solata

Da ne bo pomote, in to prav v prednoletnih prazničnih dneh: resda nam politiki obetajo težko novo leto, vendar zagotovo ne bo tako hudo, da bi se morali preživljati po kitajskem vzoru in jesti vse, kar živiga daje mati narava. Uporab kalčkov v vsakdanji prehani priporočamo iz zdravstvenih razlogov, predvsem v zimskem času, ko primanjkuje vitaminiske hrane. Kalčki vsebujejo namreč več vitaminov, predvsem vitamina C in vitaminov iz skupine B, kot samo same, iz katerega zrastejo. Kako to izkoristiti, se je mogoče natančneje poučiti iz knjizice Poganjki in kalčki, ki jo je napisala Andreja Fink, založil pa Kmečki glas.

Zaradi svoje velike zaloge vitaminov pa tudi beljakovin so sveži poganki in kalčki lahko pomembna sestavina bioško bogate hrane, idealno pa dopolnjujejo predvsem močnate in presne jedi. Njihova vrednost pride do izraza predvsem tedaj, če jih zaužijemo sveže. Pozimi lahko poceni nadomestijo zelenjavno, ki jo povečini vzgajajo umetno, kar pomeni, da nima običajne hranilne vrednosti, pa še mnogo dražja je. Je tudi vselej pri roki, če se zanje vsaj malo potrudimo.

Ne ozirajo se na letni čas, seme vzkali, če le ima na voljo potrebno temperaturo in vlogo. To dejstvo je mogoče s pridom izkoristiti. Zadoščajo že plitve posode ali krožniki, v katerih je treba seme enakomerno razporediti, zlatiti z vodo ter prekriti z luknjičavo folijo. Še bolje se obnesejo posebni kalilniki, ki zavzamejo manj površine, saj so pri njih kalilne posode naložene ena na drugo v obliki stolpa. Zalivati je potrebno le vrhnjo posodo oz. skodelo, voda pa potem pronica še v spodnjem. Stolpi so primerni predvsem za vzgojo zelenih pikantnih poganjkov, medtem ko so običajni kalilniki primernejši za kaljenje fižola ali soje.

Avtorica knjige posebej poudarja, da je pred nakaljevanjem potrebno izločiti vsa poškodovana in uničena semena ter seveda semena plevelnih rastlin. Seme hitreje koli v temi, ko pa vzkali, kalčki potrebujejo svetlobo. Ves postopek traja štiri dni, ko s pridelkom z gredice na krožniku že lahko postrežemo. Kako, pozna kulinarika ničkoliko načinov.

Inž. M. L.

Knjiga o belokranjski kapljici

Metličan Anton Omerzel je v samozaložbi izdal knjigo o belokranjskih goricah, vinogradnikih in vinu — Vzorno urejena množica podatkov

METLIKA — Pred kratkim je izšla v samozaložbi zbirka pregledov belokranjskih razstavljalcev vin, knjizica, ki ji je dal avtor Anton Omerzel kar tri naslove: Belokranjski vinogradniki, Belokranjska vina in Belokranjske vinske gorice. V njej je zbranih, računalniško obdelanih in sistematično urejenih veliko podatkov, ki jih bo, kot je v predgovoru knjige zapisal mag. Julij Nemanč, znal umen vinogradnik zagotovo primerno ceniti.

Anton Omerzel, sicer strokovnjak za informacijske sisteme, si je prav zato, ker sam ni vinogradnik, »držnik« pripravil in objavil zbirko pregledov »neuspešnih belokranjskih razstavljalcev vin, ki »morajo« dajati svoj vinogradniški pridelek redno v ocenjevanju zato, da bi vedeli, pri čem so. To sicer ni trditev avtorja, pač pa zmotno preprčanje enega od belokranjskih vinogradnikov. Bilo pa je povod, da se je

Omerzel odločil pripraviti in izdati pritočjo zbirko. Njegovo delo se je sicer pričelo že pred desetletjem, saj je sodeloval pri zbiranju in obdelovanju podatkov o ocenah vin za vseh deset biltenov, ki so izšli ob Vinskih vigredi v Metliki. »Vsako leto sem naletel na nekatere nedoslednosti, zato sem se odločil, da končno zberem vse dostopne podatke o ocenjevanju belokranjskih vin, tako v Semiču in Metliki kot tudi dru-

BLAGOSLOV KONJ PO 90 LETIH — Trg v Semiču že dolgo ni bil tako poln kot v soboto, na dan sv. Štefana, zaščitnika konj, furmanov in meštarjev, patrona semiške farne cerkve. Župnik Janko Stampohar je blagoslovil 30 športnih in kmečkih konj iz Bele krajine in Mirne peči. Žeganja v Semiču so bila v začetku tega stoletja znana daleč naokrog, a so potem zamrla. Kmečka zveza pri semiški podružnici Slovenske ljudske stranke pa jih želi zopet oživiti, tudi zato, da bi se konjereja v Beli krajini razmahrnila. V povorki, ki je šla skozi Semič, so sodelovali tudi folkloristi s praporjem sv. Štefana, članice aktivne kmečkih žena pa so pripravile dobrote iz svojih peči. Mnogi, ki so bili ob obduži vsemiške žeganja po skoraj devetdesetih letih nekajlik nezaupljivi, so obljubili, da prihodnjič zagotovo pripeljejo svoje konje, zato v Semiču pričakujejo, da bo obred postal znova tradicionalen. (Foto: M.B.-J.)

BLAGOSLOV KONJ — Blagoslov konj na Štefanovo se v Šentjerneju omenja že leta 1911. Kasneje so blagoslov prestavili v Doleno Staro vas, do tja pa vso leto povorka pride iz Šentjerneja. Ta stari običaj iz kmečkih praznikov se je najdlje ohranil prav v teh krajinah, kjer je konjereja že od nekdaj močno razvita. Konjeniški klub so imeli v Šentjerneju že pred več kot 100 leti. Letos je na Štefanovo dopoldne povorka, v kateri je bilo 45 parov konj, krenila iz Šentjerneja, župnik Anton Trpin pa jih je blagoslovil pred lepo starovasko cerkvijo. (Foto: A. B.)

DONOSNA KMETIJSKA PANOGA

Prišel mi je v roke Slovenski lunin koledar, ki ga je uredil Vladimír Jerman, urednik Mojstro malega sveta (MMS). V njem so razen večbarvnih slik, ki so vse že bile objavljene v prejšnjih številkah MMS, tudi podatki, da se bodo v prihodnjem letu krokodili kar 12-krat parili. Ker v Sloveniji niti v zoologiskem vrtu še nimamo nobenega krokodila, lahko menimo, da se pripravlja množičen uvoz teh zverin, saj imamo za njihovo reje dovolj mlak in vodnih obal v naši prelepi domovini. Zanimivo je tudi to, da dnevi za saditev oz. sajenje raznih rastlin v tem koledarju niso enaki, kot v že pri nas uvedenem in dobro preizkušenem stenskem biokoledarju niti podatkom, ki jih navaja M. Thun v svojem setvenem koledarju. Razočaran utekljam, da gre pri koledarju le za to, da bi pritegnili naivne Slovenke pa tudi Slovence. FRANC MODIC

• Kritika je kot sod: skoraj praviloma povzroči visok krvni pritisk. (Jurič)

• Neumno je razumno govoriti takrat, ko vlada nerazum. (Plemert)

• Kadar si slabe volje, ne rini med ljudi, temveč se umakni v gozd. (Rugelj)

• Z neumnim volom je lažje orati kot s pametnim. (Šebat)

Anton Omerzel

god po Sloveniji ter na mednarodnih prireditvah. Pri tem se nisem oziral na hektolitre pridelanega vina, ampak sem hotel prikazati Belo krajino kot zivahno vinogradniško-vinarsko deželo s pomočjo številnih imen vinogradnikov in njihovega kvalitetnega vinskega pridelka,« pravi Omerzel.

Omerzel takrat, ko se je odločil pripraviti knjigo, ni vedel, da ga bo čakalo

• Vsakemu, ki bi po njegovi ali računalnikovi krvidi odkril v knjigi z množico podatkov kakršnokoli napako, jo je pripravil datu zastonj. In še eno plemenito delo, ki ga je Omerzel naredil z izdajo te knjizice: kot predsednik muzejskega sveta pri Belokranjskem muzeju v Metliki se je odločil, da bo del izkupička od prodanih knjig namenil za vinogradniško zbirko v muzeju.

sedem mesecev garažnega dela. Zaveda pa se, da to delo tudi ne bo nikoli poplačano. Prav zato se je odločil za samozaložbo. Zagotovo pa je, da je v Beli krajini na tem področju opravil pionirske delo in da je tudi eden prvih v Sloveniji, ki je tovrstno dejavnost prikazal na takšen način. Mag. Anton Vodovnik iz mariborskega Kmetijskega zavoda ga je že povabil k sodelovanju pri pripravi podobnega pregleda za štajerska vina.

Knjiga — izšla je v 700 izvodih, prav toliko pa je v njej omenjenih ljudi naj ne bi krasila knjižni polici, ampak kotičke belokranjskih zdianic. Po mnenju avtorja je primerna predvsem za dario belokranjskim rojakom po svetu. Pomagala jim bo obuditi v urediti spomine na nekdanje prijatelje in znanec, najboljša belokranjska vina ter najlepše lege belokranjskih vinskih goric.

M. BEZEK-JAKŠE

EN HŘIBČEK BOM KUPIL...

Ureja: mag. Julij Nemanč

Letnik 1992

Ob zaključku leta imamo že jasno sliko o kakovosti vina, še prej pa smo jo imeli o količini. Ta dva podatka vinogradniku zadostujeta, da oceni, kakšen je bil letos uspeh v vinogradu in kako kaže za naslednje leto.

Osebni stiki z ljudmi na terenu mi kažejo poleg razveseljive kakovosti, ki potrjuje letnik 1992 kot izjemno priložnost za velika, nepozabna vina, tudi senčno stran. Preveč kletarskih nesreč je bilo letos, kar kaže na premizo kletarsko strokovno usposobljenost našega povprečnega vinogradnika. Nisem zadovoljen z napredkom kletarjenja pri nas. Ako pogledamo Slovenijo kot celoto, vidimo očitno razliko v kakovosti kletarjenja med posameznimi vinorodnimi rajoni. Štajerski kmetje vodijo, menim pa, da smo pri nas pred primorski vinogradniki.

Zakaj so te razlike, je razumljivo. Na Štajerskem so bile velike zadružne kleti, ki so imele lastne vinograde. Kmetje so malo grozdja oddali v kleti in so predvsem sami kletarili. Razdrobljenost parcel ni bila tako velika kot pri nas, kmetje so imeli večje površine vinogradov in vino je bilo potreben prodati. Zato so se Štajerci bolj posvečali kletarjenju in obvladajo do telesa. Napredni sosedje v Avstriji so jim bili tudi dober zgled. Primorski kmetje so večinoma grozdje oddajali v zadružne kleti in se niso ukvarjali s kletarstvom. Zadnjih deset in več let mnogi med njimi skušajo sami kletariti, eni uspešno, drugi manj. Lahko pa rečemo, da je na Primorskem še veliko »ponesrečenega« vina.

Toda ker so tam večje vinogradniške kmetije, se zelo trudijo, s posodabljanjem kletarstva in uspehi nekaterih so presentativno dobr. Pri nas (posavski vinorodni rajon) je razdrobljenost največja. Majhen del kmetij je vinogradniško specializiran, zato kajk kletarske nesreče in nizki dohodki. Namestanost je zgodovinska, močnejša od nas, toda da bi jo ohranili, moramo sprejemati napredek, ki ga je prinesel čas. mag. JULIJ NEMANČ

skim nesrečam kmetija ne bankrotira.

Letnik 1992 je bil za kletarjenje, predvsem v času alkoholnega vrenja, zelo zahteven. Spremljanje razvoja grozja v Kmetijskem institutu Slovenije v Ljubljani nam je omogočilo napovedati težave z alkoholnim vrenjem. V tej rubriki sem zato veliko člankov namenil ravno pripravam na alkoholno vrenje in vodenje le-tega. Pri reševanju več sto ponesečenih primerov ugotavljam, da so se nekateri pripravili s kvassnim nastavkom, večina pa ne. Občutek imam, da so poleg človeškega faktorja odpovedale tudi kvassnice, saj so nekateri zelo temeljito pripravljali kvassne nastavke, a se kvassnice niso dovolj razmnožile.

Danes ne gre več brez čiste kulture vinskih kvassnic. To je preverjeno dejstvo. Domače (avtohotone) kvassove so pisana družba. Največ je divijih, okrog 80 odstotkov. Te ne prevrejo sladkorja fruktoze, ki ga je najmanj polovica v jagodnem soku. Dober letnik, kakršen je bil leta 1992, vsebuje še več fruktoze ali zadnega sladkorja. Manjša stopnja kislinitve je letos otežila delo kvassovkan in olajšala delo bakterijam. Zato je vreme težje, počasnejše začivilo in bakterije so v takšnem počasnem alkoholnem vrenju sprejmajo sladkor v ocetno kislino, kar je še bolj zaviralo alkoholno vrenje, dobili pa smo mlečni in ocetni cik. Nizka stopnja kislinitve, ali visoka pH vrednost je vuela učinek zvepla v mladem vinu, kar je nova nevarnost, ki od nas zahteva večjo skrb za vsa vina, tudi tista, ki so sedaj čudovita.

V letu 1993 vam, dragi bralci in bralke, želim predvsem zdravja, dobrega počutja, miru in optimizmu. Vem, da vaše ljubezni do vinskih trgov zlepja ne omajajo niti kletarske nesreče in nizki dohodki. Namestanost je zgodovinska, močnejša od nas, toda da bi jo ohranili, moramo sprejemati napredek, ki ga je prinesel čas.

mag. JULIJ NEMANČ

Kot naročeno za ledeno trgatev

V vinogradih Vina so konec tedna za ledeno vino že potrgali laški rizling, v teh dneh pa naj bi v Pišecah obrali še modro frankinjo

PÍSECE, BIZELJSKO — Konec preteklega tedna so na najugodnejših vinogradniških legah Vina Brežice začeli z ledeno trgatvijo. V zadnjih 5 ha vinogradov je vse do konca decembra zorelo in pridelovalo plemenito plesen grozdje laškega rizlinga in modre frankinje. Laški rizling so potrgali v soboto in nedeljo, medtem ko so trgatev modre frankinje zaradi otolitije v ponedeljek morali preložiti. Da bi zadostili merilom za pridelavo ledenega vina, morajo počakati, da bodo povprečne dnevne temperature vsaj tri dni minus 7 stopinj.

Na bizejskem gricaju so bile temperature v preteklih dneh ugodne. Ob junih so padle pod minus 12 stopinj, četr dan pa se tudi niso dvignile nad minus 5 stopinj Celzija. Vremensari so jim za naslednje dni napovedali večje ohladitve, zato v Vinu pričakujemo tudi ledeno trgatev modre frankinje. Če jim bo uspeло, bo to prva posebna trgatev in hrkrati tudi prvo ledeno vino te sorte v Sloveniji.

V Vinu so imeli že vse vrste posebnih trgatov razen suhega jagodnega izbora, pri katerem morajo biti jagode že skoraj tako posušene kot roz

Novo mesto hoče ostati v vrhu

Slavnostna seja ob dnevu slovenske samostojnosti — Letošnja Trdinova nagrada za Janeza Kolenca, nagrada občine pa za Alojza Muhiča

NOVO MESTO — Novomeška občina letos že drugič zapored ni praznovala občinskega praznika, saj 29. oktober ni več sprejemljiv za vse, nov datum pa ni bil določen. Slavnostna seja občinske skupščine je zato bila v soboto, 26. decembra, ob dnevu slovenske samostojnosti, ki ga praznujemo v spomin na leto 1990 sprejetje plebiscitno odločitve o oblikovanju samostojne države Slovenije. Na njej so Janezu Kolencu podelili Trdinovo nagrado in Alojzu Muhiču nagrado občine za leto 1992, seznam častnih občanov pa so podaljšali s pesnim komonom Tonetom Pavčkom.

Janez Kolenc, upokojeni dolgoletni profesor slovenskega jezika na novomeški gimnaziji, je Trdinovo nagrado prejel ob svoji 70-letnici za pesniško ustvarjanje, ki je preprinčajno mnogih po kritici premalo znano in cenjeno. Alojzu Muhiču je pripadla letošnja nagrada občine na predlog njegovih sodelavcev za dolgoletno požrtvovalno in uspešno vodenje krajevne skupnosti Birčna vas. Listina častnega občana za Toneta Pavčka prav tako ni nobeno presenečenje, saj je dolenska zemlja nenehno prisotna v bogatem pesniškem opusu tega dolenskega rojaka.

Ob tej priložnosti je predsednik no-

DEŽURNE TRGOVINE

- V soboto, 2. januarja, bodo v Novem mestu odprte naslednje prodajalne:
od 7. ure do 14.30: mini market Maja, Bučna vas
od 7. do 19. ure: trgovina Cekar v BTC, Javna skladišča v Bučni vasi
od 7.30 do 14. ure: mini market Pri kostanju, Prečna
od 8. do 20. ure: Perko, market v Šentpetru
- V nedeljo, 3. januarja, bodo od 8. do 11. ure odprte vse družbeni prehrambene prodajalne ter:
od 8. do 11. ure: mini market Maja, Bučna vas
od 8. do 12. ure: trgovina Cekar v BTC, Javna skladišča v Bučni vasi
od 7.30 do 11. ure: mini market Pri kostanju, Prečna
od 8. do 12. ure: Perko, market v Šentpetru
- Prodajalna GALA Metlika, Kidričeve naselje:
sobota, 2. januarja - od 8. do 12. ure
nedelja, 3. januarja - od 8. do 12. ure

vomeške občinske skupščine Marjan Dvornik v svojem nagovoru poudaril, da se po neuspelem marksističnem eksperimentu vračamo v gospodarsko in duhovnikulturni evropski prostor, ko smo kot po čudežu usši norosti balkanskega kotla. Ta proces spremljajo težave, Balkan pa nas je po njegovem še vsaj za eno generacijo gospodarsko in na sploh močno zaznamoval tako zaradi beguncov kot zaradi dejstva, da bo marsikom tudi po končani vojni težko sklepali posle z današnjimi klavci in posilevalci. A z begom smo si zagotovili obstoj.

Marjan Dvornik je poudaril tudi nalage, za katere se je novomeška občina prednostno opredelila. V prvi vrsti gre za intenzivno vlaganje v infrastrukturo s pomočjo obveznic, kar je temelj razvoja podjetništva, in za vlaganje v razvoj demografsko ogroženih območij. Gre to, da Novo mesto, ki ima nadpovprečne gospodarske rezultate, ostane v slovenskem vruhu. Za leto 1993 je Dvornik posebej omenil prizadevanje za vložke v nova delovna mesta z novimi viri kapitala in za pridobitev investicijskih skladov, ki bodo omogočili

S POSOJILOM DO ZNANJA

NOVO MESTO — Ljubljanska banka je že lanskega junija ponudila srednješolcem, ki se niso mogli vpisati v redni študij, vsem tistim, ki so želeli pridobiti izobrazbo s študijem ob delu, kredite za vpis na višje in visoke šole ter za nakup študijskih knjig. V tem šolskem letu je možno dobiti kredit za izobraževanje doma in v tujini na vseh stopnjah izobraževanja ter za nakup potrebnih študijskih literatur in osebnih računalnikov. Kredite odobravajo osnovnošolcem, dijakom in študentom ali njihovim staršem v tem namenu.

Z NOVO OPERACIJSKO OPREMO BO LAŽJE — Pogled na novo operacijsko opremo, ki bo olajšala težave številnim žolčnim bolnikom. (Foto: S. Dokl.)

Operacija brez skalpela

Sodobna oprema bo pomagala ljudem z žolčnimi kamni — Zgodovinski dan za zdravstvo

NOVO MESTO — S tem ko je novomeška bolnišnica pred kratkim dobila sodobno medicinsko aparaturo ameriške firme Avtosuture za maloinzivno kirurgijo žolčnika, bodo bistveno zmanjšali težave bolnikov z žolčnimi kamni. Prvi zgodovinski kirurški poseg brez uporabe skalpela, je 23. decembra v prisotnosti novomeških kirurgov na bolnični iz Ročevje opravil ljubljanski kirurg prof. dr. Vladimir Pegan.

Predstojnik novomeškega kirurškega oddelka dr. Leopold Morela je dejal: »Gre za velik zgodovinski dogodek dolenskega zdravstva, saj bomo s sodobno medicinsko napravo, ki je veljala blizu 60.000 nemških mark, lažje in manj bolče rešili težave ljudi z žolčnimi kamni. S tem odpade klasična operativna

metoda. Sodobnejšo lahko uporabimo samo pri tistih pacientih, ki niso prej imeli nobenih kirurških posegov. Prednost te metode je, da je manj boleča za bolnika, gre za t.i. zgodnjo operacijo žolčnika, da se zaradi komplikacij izognemo zlateznici, vnetju trebušne slinavke itd. Poleg vsega veliko pridobimo na času tako za bolnika kot za zdravstveno ustanovo. Če bomo letos opravili 300 takšnih operativnih posegov, bomo prištedili najmanj 1.500 oskrbnih dni v bolnišnici.«

Dr. Leopold Morela je izkoristil to priložnost, da se je v imenu novomeške bolnišnice zahvalil Zavarovalnici Tilia, ki je prispevala del denarja za nakup te dragocene medicinske naprave.

S. DOKL

prestrukturiranje gospodarstva, dodatek k socialnemu programu na področju

• Za kulturni program na sobotni slavnostni seji novomeške občinske skupščine je poskrbel Šentjerneški oktet. Ker je pred kratkim praznoval trideset let obletnico obstoja, so jim za spodbudo, da bi peli vsaj še enkrat toliko časa, podarili lasersko ploščo s pesmimi Jacobusa Gallusa.

jih, ki še niso pokrita z njim, pa oblikovanje kulturnega centra in programa za mlade.

Z. L.-D.

UGODEN NAKUP LESNIH IZDELKOV "DOM"

NOVO MESTO — Delniška družba GIP Pionir Program lesnih izdelkov se izkopava iz težav, ki jim jih je povzročila izguba jugoslovanskega trga, velikega porabnika njihovih harmonika vrat. V Lesnih izdelkih so razvili program sestavljenega pohištva iz naravnega smrekovega lesa "Dom", s katerim se da glede na individualne potrebe in prostorske možnosti odlično sestaviti opreme za dnevne, otroške, študentske in klubsko sobe ter za spalnice. V programu Dom so tudi knjižne police, obešalniki in predelne stene. V Lesnih izdelkih so se v teh prazničnih dneh odločili, da kupcem dajo možnost priti do izdelkov "Dom" s posebnim popustom, ki znaša od 20 do 40 odstotkov, možno pa je tudi plačilo z več čeki. Podobno ugodna je praznična ponudba harmonika, drsnih in preklopnih vrat.

OBČINSKI NAGRADI — Ob dnevu slovenske samostojnosti je bila v Novem mestu slavnostna seja občinske skupščine, na kateri so izročili letošnje občinske nagrade. S Trdinovo nagrado so letos izrekli priznanje pesniškemu ustvarjanju upokojenega gimnazijalnega profesorja Janeza Kolenca (levo), nagrada občine pa je dobil Alojz Muhič (desno) za dolgoletno požrtvovalno delo v krajevni skupnosti Birčna vas. Nagradi jima je izročil predsednik izvršnega sveta mag. Boštjan Kovacič. (Foto: Z. L.-D.)

Kruha naj bi bilo dovolj za vse

Klub zasebni konkurenčni novomeški Pekarni in slaščičarni ne zmanjšujejo proizvodnje — Mini pekarne za boljšo kakovost — Naložba v Novem mestu

NOVO MESTO — Živimo v časih, ko je kruh v prenekateri družini vreden več kot včasih sočna pečenka. Klub dokaj močni zasebni konkurenčni, ki se je v zadnjih dveh letih pojavila na dolenskem tržišču tudi na področju prekrevne s kruhom in drugimi pekarskimi ter slaščičarskimi izdelki. Pekarni in slaščičarni Novo mesto tudi zato niso bilo treba zmanjšati proizvodnje, ampak jo je celo potreben za 2 odst. Za potrebe novomeškega prebivalstva še vedno napečejmo v delovnih dneh dnevno povprečno okrog 12 ton kruha in peciva, pekarji v Črnomlju in Trebnjem pa se vsaka po okrog 3.500 kilogramov.

Na račun konkurenčne se je malenkostno zmanjšala prodaja našega kruha, zato pa se je povečala proizvodnja in prodaja peciva, pšiškov, slaščic in drugih izdelkov. Trudimo se za izboljšanje kakovosti naših izdelkov. Ena pomembnih letošnjih pridobitev je mini pekarna v Dolnjih trgovinah na Drski. To je ena najdobojnejših ponudb v naši branži, saj potrošnik res dobi prvorazredne izdelke. Znano je, da prevoz, pa naj bo še tako dobro organiziran, zniža kakovost pekarskih izdelkov do 30 odst. Zaradi tega mislimo s takšnimi investicijami nadaljevati. Prva bo mini pekarna v Šentjerneju, ki bo predvidoma začela delati konec aprila 1993. smo tudi v razgovorih za takšno pekarno v blagovnici na Novem trgu v Novem mestu, kjer pa so že prostori tako dragi, da končna odločitev še ni sprejeta. Problem je v tem, da je denar za razvoj pri nas še vedno mnogo predrag, pravi direktor Pekarne in slaščičarne Novo mesto Alojz Muhič.

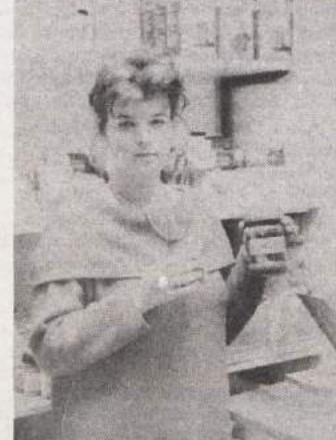
V novomeškem delu Pekarne in slaščičarne, kjer so v zadnjem času že postavili več novih naprav za izboljšanje

SALOMONOV OGLASNIK V NOVEM MESTU

NOVO MESTO — Salomonov oglasnik je odprl svojo poslovalnico, tretjo v Sloveniji, tudi v Novem mestu, in sicer v Muzejski 3. Odprt je od 8. zjutraj do 7. ure večer, ob sobotah pa do 6. ure večer. Salomonov oglasnik je predvsem oglašna publikacija, v kateri lahko brezplačno objavite male oglase. Poleg Oglasnika izdajajo še Ugankarja z različnimi ugankami in križankami ter Vandrovca s turističnimi informacijami in tudi križankami ter ugankami. Oglasnik izhaja dvakrat na teden, Ugankar in Vandrovac pa izmenično enkrat tedensko. Posebna izdaja novovetnega ugankarja ima veliko nagradno križanko s 3500 polji, za katero trdi, da je križanka z največ polji, kar jih je bilo doslej narejenih pri nas, če ne celo v Evropi. Reševalci te križanke, ki bodo izbrani 22. januarja na javnem izrebanju v Ljubljani, bodo prejeli lepe nagrade: avto, spalnico, kamin, peč za centralno kurjavo, barvni televizor in številne druge nagrade.

ŽIVE GLASBE NE BO

NOVO MESTO — Tradicionalna prireditev "Dobimo se na trgu", ki jo že četrto leto zapored pripravlja Zveza prijateljev mladine na novomeškem Glavnem trgu, bo tokrat brez glasbe in organizatorja. Za izvajanje gostinskega dela te prireditev nobeden od gostincev ni pokazal zanimanja, organizator pa tudi ne more prevzeti stroškov, ki bodo nastali v zvezi s čiščenjem trga. Klub temu se na trgu prve ure novega leta lahko srečajo vsi, ki si to želijo.

ŠPECERIJA ZA SLADOKUSCE

— Že leta dni je, odkar je Irena Šeruga iz Ulice Marijana Kozine odprla v domači hiši špecerijo Pehtiro. Gospodinje iz okoliških hiš je pridno obiskujejo, odprta pa je tudi ob nedeljah in praznikih. V zadnjem času je edina trgovina v Novem mestu, ki se je specjalizirala tudi na ponudbo morskih specialitet. Tako je mogoče tu dobiti jastogovo, račjo, gošjo in divjadiško pašte, školjke v paradizikovih omaki, fileje morskega lista v šampinonovih omaki, kaviar, postrvi, lososa in morskega zajca, celo dimljenega lososa in še marsikaj. Seveda pa v Pehtiri v tem prednovemščem času ne manjka sladkarji in ostalih dobrat. (Foto: J. P.)

URŠKA NA URŠNIH SELIH — Tačko blizu je, da bom lahko skočila sem tudi večkrat na dan! je zadovoljno dejala sosedka Aniča Župevec, ki jo je Helena Klobučar pri blagajni zaračunavala izbrano blago. Zakonja Helena in Tone Klobučar z Uršnih sel sta v soboto v domači vasi slovensko odprla zasebni minimarket »Urška«, v katerem bo enkrat zapošlena le Helena, ki je sedaj delala v Mercatorju na Glavnem trgu v Novem mestu. Trgovine, prve zasebne na Uršnih selih in v bližnji okolici, so bili domačini veseli, saj bo popravila ponudbo in konkurenco, zalagal pa jih bo vsemi najpotrebnjšimi živilji, pijačami, osnovno konfekcijo ter svezilom kruhom. Odprta bo vsak dan, ob nedeljah pa le dopoldne od 8. do 11. ure. (Foto: T.J.)

VOŠČILO — V teh zadnjih dneh leta 1992 je bilo izrečenih že mnogo dobrih želja za prihajajoče leto, mnogo jih še bo. Razumljivo je, da se voščlu ni mogel, zagotovo pa niti ni hotel izogniti niti novomeški župan Marjan Dvornik na slavnostni seji novomeške občinske skupščine, sklicani na Štefanovo oz. na prvi državni praznik slovenske samostojnosti. Delegatim in vsem drugim prisotnim je začel, naj bi jim bilo v letu 1993 podarjeno zdravje duha in telesa, da bi lahko uresničili zastavljene naloge. Čestitka, ob kateri so se neredki neprirkrito spogledali, ima svoj smisel. Novorejški je na tem svetu daleč preveč.

MARKE — Organizatorji Veseloga decembra na novomeškem Glavnem trgu so želeli med nastopajočimi videti tudi Andreja Šifrerja, ki - kar je res, je res - s svojim petjem že od Martinovega luhka naprej vedno znova navdušuje tudi mladi rod. Žal s Šifrerjim novomeškim nastopom ni bilo nič. Tisoč konvertibilnih mark, ki naj bi jih na roko odsteli Šifrerju za tri odpete pesmi, se je organizatorji namreč zdelo odločno preveč. Zadovoljili so se z mlado zvezdico Hajdi, ki je za odpiranje ustec pred mladimi poslušalcu zahtevala le 400 mark.

CEKAR — Kar nekaj novomeških trgovin je pred prazniki odpravila v Novo mesto po nakupih. Domov je prinesla tudi nove toplice copate za moža, s katerimi ga je hotela razveseliti za božič. Gospodu bodo nove copate grele noge en teden kasneje. Ko so razpakirali dario, so namreč ugotovili, da so v trgovini Peko spravili v škatlo dve desni copati. Ker je mož povsem normalnih nog, je bilo treba še enkrat na pot v Novo mesto in narediti copatno zamenjavo. Z njo ni bilo nobenih težav, saj v Peku "levega" para na srečo še niso bili prodali.

ENI GOSPA JE REKLA, da so cene na novomeški tržnici prenizke. Kupljena zelenjava, sadje in druge dobre so namreč nemalokrat obogatene s kakci, ki jih golobi spuščajo na stojnice izpod strehe.

IZ NOVOMEŠKE PORODNIŠNICE

V času od 1. do 14. decembra so v novomeški porodnišnici rodile: Irena Papež iz Šmihela - Matja, Gabrijela Vehar iz Dolenjega Vrha - Matja, Slavica Matoh iz Podhoste - Maruša, Betka Kutnar iz Šentruperta - Marica, Petra Dragovan iz Draščev - Tadeja, Danijela Žgajnar iz Malih Poljan - Blaža, Franciška Fabjan iz Dol. Toplic - Kritijana, Ivka Vardič iz Črnomlja - Tanja, Irena Može z Dol. Težke Vode - Marušo, Vladimira Simončič z Dol. Prekope, Viktorijo, Dragica Čeh z Dol. Jesenic - Katjo, Ljubica Kastelac iz Male Pakre - Sanda, Bernarda Novak z Dol. Težke Vode - Alena, Nada Vrhovac iz Otočca - Siniša, Marija Uhan iz Ravnika - Blaža, Adelita Cimerman iz Dobravice - Lavro, Irena Štalcar iz Brstovca - Mateja, Tončka Udovič iz Šoteske - Roka, Marija Kuplenk iz Šmarjeških Toplic - Dejanja, Jožica Pangrč z Velike Loke - Andreja, Damjana Bradač iz Dol. Toplic - Matrica, Irena Cimermančič iz Vinje vasi - Davida, Majda Starčič iz Rihpovca - Matjaža, Franciška Žibert iz Skocjanca - Urško, Marija Šuštaršič iz Podturna - Mateja, Anica Bojanec iz Zdlinje vasi - Robija, Danijela Bačar z Dolža - Tino, Blaženka Požes iz Dol. Podboršta - Gregorja, Zlatka Kopar iz Polja - Mate

MATEMATIČNI OREH - Za sprejem predloga statuta občine Črnomelj bi moralo biti v vsakem od zborov občinske skupščine na seji prisotnih dve tretini delegatov. Na začetku zasedanja so tisti, ki so sejo vodili, ugotovili, da je takšna večina zagotovljena, kar pa se delegatom ni zdelo povsem logično. Po matematiki, ki so se jo učili v osnovni šoli, 12 nikakor ni dvetretjinska večina od 19. Po daljšem računanju so le stali matematični oreh. V zboru krajevih skupnosti, kjer je bilo le 12 delegatov, bi potrebovali vsaj še 0,67 človeka. "Je katera noseč?" je vprašal nekdo iz zadnje klopi. Pa razen miskih pogledov, saj je vprašanje, če bi bile volitve z nerojenim delegatom regularne, ni bilo odgovor. Kako tudi, ko pa v črnomaljskih delegatskih klopeh sedijo skoraj izključno moški.

GLADOVNA STAVKA - Ko je nedavno v novomeški Adrii Caravan gladovno stavko 17 zaposlenih, so mediji iz stavke naredili pravi pomp. V črnomaljski občini jih neprostovoljno gladovno stavka ali jih ima vsaj strogo shuštevano kuro sto in sto, pa, vsaj od tistih, ki so za to "deto" najbolj odgovorni, nihče kaj pride ne migne. Vse namreč kaže, da plač, ki jih v nekaterih podjetjih niso izplačali že nekaj mesecev, tudi pred novim letom ne bo.

INOVACIJE - Črnomaljski raziskovalci in inovatorji so vsako leto tik pred koncem leta nagrajeni za svojo raziskovalno dejavnost. Tudi letos, čeprav jih je le nekaj. Res pa je, da je tokrat inovator že vsak Črnomaljec, ki mu je uspelo preživeti iztekoče se leto. A kaj, ko je to že tako razširjena inovativna dejavnost, da je ne nagrajujejo več!

NOVOLETNI TURNIR V ČRНОMLJU

ČRНОMLJ - Športno društvo Butoraj organizira 2. in 3. januarja turnir v malem nogometu v športnih dvoranih v Luki. Prijavljiva znaša 3.000 tolarjev. Nagradni fond znaša 50 odst. celotne prijavnine. Informacije na tel.: (068) 52-500, vsak dan od 10. do 21. ure. Žrebjanje parov bo 30. decembra ob 18. uri v prostoriju NK Bele krajine. Prijavljeno lahko nakaže na Športno društvo Butoraj Številka ŽR: 52110-621-523.

VIŠJE CENE V DOMU POČITKA

METLIKA - V tukajšnjem domu počitka je sedaj 145 oskrbovanec. Večina hrvaških državljanov je že odšla, 20 pa jih še čaka na odhod. Klub temu da dom ni povsem zaseden, saj je v njem prostora za 185 ljudi, so cene njegovih storitev med najnizjimi v Sloveniji. Ker od 1. avgusta niso povečali cen, so občinski izvršni svet prosili za 12-odst. dvig cen od novega leta naprej. Vendar je občinska vlada glede na zadnje povisjanje pokojnih odobrila le 6-odst. podražitev.

NI DENARJA ZA POUK BEGUNCEV

METLIKA - V metliški osnovni šoli so v začetku novembra prvi v Beli krajini pričeli s poukom za 14 begunkov. Kot je bilo slišati na zadnji seji občinskega izvršnega sveta, pa iz republike za te namene ni potrebnega denarja. Zato so iz Metlike poslali tja ultimat, v katerem jih opozarjajo, da bodo prisiljeni prenehati s poukom za begunkovce, če do novega leta ne bo urejena finančna plat.

Trebanjske iveri

ŠE O OKRASITVI MESTA - Zadnji smo na tem mestu zapisali, da teden dni pred božičem Trebnje še ni bilo okrašeno, in ker tudi sneg ni bil, sta bila predpraznični dolgčas in svinčna mesta še večja. Nekaj dni pred božičem pa so raznobarvne lučke zasvetile tudi po Trebnjem, in če smo v prejšnji številki malo pograli, moramo tokrat zapisati, da je praznična okrasitev najmlajše slovenske mestece zelo poživila. Za nameček pa bodo letos zadnja dva dneva pred novim letom organizirali tudi spredvod dedka Mraza v športnem centru Vita za najmlajše, ki so do sedaj morali iti v Novo mesto ali Ljubljano, da so ga videli. Na vse to lahko rečemo, da so se v Trebnjem letos bolj potrudili kot pred leti.

PETARDE - Veliko pokanja s petardami je bilo že pred božičem in na božič, celo pred črkvami, še več pokanja je pričakovati na silvestrovo, pa ne le v Trebnjem, ampak da povsod po Sloveniji. Zadnji smo poročali o dveh nesrečah, ki sta se zgodili v Trebnjem in Prelesu, ko je v rokah dveh dečkov, ki sta kupila petarde od sošolcev, eksplodirala petarda. In ker še naprej vsečelo poka in mladim nadobudevžem ni mar za opozorila, priporočamo, naj vsaj ne ogrožajo drugih, če jem že za lastno varnost ni mar. Pa še to: če se človek te dni zapelje malo čez mejo na avstrijsko stran, ni slišati niti ene petarde. Le zakaj?

IZ NAŠIH OBČIN

Bo črnim smetiščem odklenkalo?

Prihodnje leto naj bi odvažali smeti že od treh četrtin prebivalcev črnomaljske občine — Odlok naj spoštujejo tako krajan kot Komunala!

ČRНОMLJ — Delegati tukajšnje občinske skupščine so na zadnjem zasedanju v letošnjem letu sprejeli predlog odloka o spremembah in dopolnitvah odloka o ravnanju z odpadki v občini. Sprememb so v tem, da bodo 1. marca prihodnje leto pričeli z obveznim zbiranjem, odvažanjem in odlaganjem komunalnih odpadkov še v številnih naseljih, ki doslej niso bila zajeta v organiziran odvoz smeti. 1. januarja 1995 pa bo obvezen odvoz odpadkov iz vseh naselij v občini.

Sedaj Komunala odvaža odpadke od približno polovice prebivalstva v črnomaljski občini, torej od nekoliko več kot od 9.000 oseb. Z dodatnim odvodom, ki naj bi ga pričeli spomladi, bodo zajeli naselja, v katerih živi okrog 5.000 ljudi. Torej naj bi odvažali smeti že od več kot treh četrtin prebivalstva. Toda ker s smetarskimi avtomobiloma ne bo mogoč dovoz do vseh hiš, bo v resnicu na novo zajetih okrog 3.500 občanov. Po mnjenju odgovornih bi bil tudi to več napredek, saj bi tako preprečili, da bi na divjih odlagališčih odpadkov bležalo najmanj 675 ton smeti na leto.

NOVA ČLANICA OBČINSKE VLADE

ČRНОMLJ - Črnomaljski izvršni svet bo 1. januarja 1993 dobil novo članico in hkrati edino žensko v občinski vladni. Dosedanji član IS Anton Štefančič odhaja namreč za direktorja podjetja Eki, na njegovem mestu pa bo prisla dipl. ekonomistka Mojca Stjepanovič, ki je bila doslej analitičarka in planerka na oddelku za družbeni razvoj. Stjepanovičeva pa ne bo nasledila Štefančiča le v občinski vladni, ampak tudi na njegovem prejšnjem delovnem mestu, saj bo postala načelnica oddelka za občino, pohištite z rezervacijami!

SILVESTROVANJE IN NOVOLETNI PLES V "LAHINJI"

ČRНОMLJ - V tukajšnjem hotelu Lahinja pripravljajo silvestrovjanje z ansamblom Belokranjci in domačinom Karлом Sajovicem, evropskim prvakom v magiji. Cena silvestrovjanja v večerjo bo 3.100 tolarjev. Prvi dan v prihodnjem letu pa bo novoletni ples, ki bo v večerjo veljal 1.900 tolarjev, za zabavo pa bosta poskrbela ansambel Razdobje ter čarownik Sajovic. Ker je zanimanje za oba večera veliko, pohištite rezervacijami!

SLOVENSKI KRŠČANSKI DEMOKRATI OBDARILI OSTARELE — Prejšnji teden so predstavniki krajevnega odbora SKD z Mirne skupaj s predstavnikom občinskega odbora SKD Trebnje obiskali ostarele, ki živijo v Domu starejših občanov v Šmiljehu in so iz trebanjske občine, večina z Mirne in iz Trebnjega. Zbranim sta nekaj besed spregovorila predsednica OO SKD Trebnje Franci Smolič in predsednik KO SKD Mirna Vladislav Kiderič. Pripravili so jim krajši kulturni program in jih na koncu tudi simbolično obdarili ter jim v novem letu zaželeti predvsem veliko zdravja. Od 43 ostarelih Trebanjev je tudi nekaj neprekritih, in tudi te so obiskali in jih obdarili. Oskrbovanci so bili pozornosti zelo veseli. (Foto: J. Dorniž)

IZ NAŠIH OBČIN

Ostaja optimist

METLIKA — Mladi metliški obrtnik Borut Brinc je postil zaposlitve v tovarni ter pričel 1. junija 1991 z zasebnim delom, izdelovanjem papirnatih in PVC embalaž. Kot kooperantu novomeške obrtne zadruge Hrast se mu je namreč občelo veliko dela predvsem za hrvaški trg. A imel je veliko smola, naprej zaradi vojne v Sloveniji, potem pa se zaradi državne meje na Kolpi.

»Med vojno sem služil državi in s proizvodnjo ni bilo nič. Potem pa me je udaril še izvoz. S carinjenjem blaga sem izgubil preveč časa, saj sem ga moral voziti v Novo mesto, čeprav je mednarodni mejni prehod le nekaj sto metrov od delavnice. Nisem pa tudi vedel, kam s stroški carine. Če bi jih vstrel v ceno izdelkov, bi bili predragi, če pa jih ne bi, bi delal z izgubo,« potarna Brinc. Tako pa izgubi hrvaškega trga zadnjega pol leta izdeluje embalažo predvsem poskusno, kar zahteva veliko časa in novega orodja, zaslужka pa ni. Na srečo verjamem v boljše čase, ki jih napovedujejo nekateri gospodarstveniki.

M. BEZEK-JAKŠE

ce zgledovali po Novomeščanih, je delegate zanimalo tudi, zakaj črnomaljska Komunala ne nabavi tudi smetarskih kant in kontejnerjev, kot so storili v novomeški občini. Odgovor je bil sicer že vnaprej znan in kratki: zaradi pomjanja denarja.

Kot že rečeno, naj bi čez dve leti pričeli odvažati komunalne odpadke še iz vseh preostalih krajev v občini, torej iz višinskih območij, področja Preloke in Bojancev ter krajevne skupnosti Stari trg. Ker pa je poselitve v teh krajih precej razpršena, bodo pred pričetkom odvoza potrebitna precejšnja investicijska vlaganja.

M. BEZEK-JAKŠE

ŠAJNIČ - KOMANDIR POLICIJSKE POSTAJE ČRНОMLJ

ČRНОMLJ - Delegati črnomaljske občinske skupščine so na seji pretekli teden potrdili imenovanje dosedanjega namestnika komandirja policijske postaje Črnomelj Petra Sajniča za komandirja omenjene postaje. Dosedanji komandir Alojz Sopčič bo postal inšpektor v inšpektoratu policije Uprave za notranje zadeve Novo mesto.

Borut Brinc

»Prepričan sem, da bomo manjši obrtniki, ki praviloma ne znamo reči ne, zanimivi zlasti za tiste naročnike, ki si poleg velikih serij embalaž zaželijo tudi manjše količine. Poleg tega se znamo zelo hitro prilagajati,« pravi Brinc, ki je doslej izdelal najmanj sto različnih oblik in velikosti papirnatih in PVC embalaž. »Možnosti pa so skoraj brezmejne. Danes so pač takšni časi, da mora imeti obrtnik veliko izbiro izdelkov, da lahko zadovolji čim več kupcev s pestriimi željami. Zato pa so potrebeni tudi različni stroji.« Prav tu se začne pri Brincu znova zapletati. V načrtu ima nakup zmogljivejšega stroja za izskevanje kartonske embalaže, če pa bo hotel še bolj širiti proizvodnjo, kar si želi, bo moral razmišljati tudi o večji delavnici. A še sam ne ve, kje v Metliki bi si lahko uredil. M.B.-J.

Zdravilo za neslepčnost?

Z nadomestnimi volitvami zapravljali čas

ČRНОMLJ — Od 24 skupnih sej, ki so jih imeli v dveh letih in pol trije zbori črnomaljske občinske skupščine, je bila ob napovedani urki sklepčna le ena, dve pa so zaradi neslepčnosti med sejo morali prekinuti. Marsikaj je bil v sejni sobi dovolj delegatov, da se po eno uram čakanju, ko jih jih je uspelo priklicati po telefonu.

Da morajo ozdraviti kronicno delegatsko bolezzen, je jasno vsem delegatom, zlasti pa tistim vzornim, ki zglobijo čas s čakanjem na štampane brezvstevne, ki so že pozabili, kaj so obljubili, ko so bili izvoljeni. Vprašanje pa je, katera »kura« bi bila najučinkovitejša. Pogovor z abstinenti? Ne, saj je za to preteklo že dovolj časa. Nadomestne volitve? Morda, saj sta dva delegata že podpisala odstopni izjavi. Toda da volitve dve novih delegatov bi morali odpreti 41 volišč v petih krajevih skupnostih. Po vseh procedurah bi v najboljšem primeru volili tik pred poletnimi počitnimi prihodnje leto. Ker pa se bodo občine preoblikovale, je življenska doba občinske skupščine, kakšna je danes, še največ leto dni. Vprašanje torej, ali bi bilo zapravljanje časa in denarja resnično smiseln.

Ker so Črnomaljci glede tega problema plesali okrog vrele kaše in se niso hoteli preveč zameriti drug drugemu, so se odločili za najbolj elegantno rešitev: končno odločitev, kako naprej, naj bi padla na naslednji seji skupščine. Če bodo klepčni. Zato pa bilo gotovo zares najbolj modro in najecene, da bi predvsem SLS in SDP, katerih članata podpisala odstopni izjavi, prevzeli nase kanček odgovornosti in poskrbeli, da bi vsaj drugi delegati iz njunih strank redno prihajali na seje.

M. BEZEK-JAKŠE

Le malo turistov

Turistično društvo Poljanska dolina za zgled

ČRНОMLJ — V letu 1992 so v črnomaljski občini zbrali dobrih 144 tisoč tolarjev krajevne turistične takse, torej tiste, ki si jo razdelijo v občini. Čeprav se je denarja zbralo več kot dvakrat več kot leto poprej, pa gre vseeno za simbolično vsoto. Res je namreč, da je bilo v iztekačem se letu v črnomaljski občini malo turistov.

Turistično takso lahko v občini namenijo le za komunalne potrebe, ki nastanejo zaradi turistične dejavnosti in za promotivne dejavnosti v turističnem kraju, lahko pa tudi za orhanjanje in vrednotenje kulturne krajine. V Črnomalu so se odločili, da dobrih 50 tisoč tolarjev namenijo Turističnemu društvu Poljanska dolina, ki je pravilno že vrsto prireditev in akcij, sodelovalo pa tudi na sejmu Alpe-Jadran. Ostala turistična društva pa precej zaspala. Tako na primer v Črnomalu kljub celoletnemu prizadevanju društva sploh niso mogli obuditi v življjenje. Turističnemu društvu v Vinici so zato namenili 10 odst. zbrane vsote, adleščemu pa 5 odst. Dobrih 72 tisočakov pa bodo potrabili za promocijske dejavnosti, predvsem za sofinanciranje publikacij in predstavitev krajinskega parka Lahnja. M.B.-J.

• Tudi če vsi strokovnjaki o čem soglašajo, se lahko motijo. (Russel)

• Za heroizem maloštevilnih je beda milijonov predraga. (Re-marque)

Za oskrbo z vodo dva milijona mark

Tudi prihodnje leto ena glavnih nalog v metliški občini ureditev vodooskrbe — Črpanje na Gornjem Suhorju in prečrpavanje na Bojanji hrib

METLIKA — V metliški občini se dobro zavedajo, da z vodooskrbo, kakšno imajo sedaj, ne bodo mogli več dolgo shajati. Res je, da v zajetju v Obrhu sredi Metlike črpajo po 28 litrov pitne vode v sekundi ter da daje zajetje v Jamnikih v normalnih razmerah 12 litrov na sekundo, v Rajakovičih pa 5 litrov v sekundi. Toda zadnji dve zajetji v suhi skoraj presušita, poleg tega pa sta na Hrvaškem. Res je tudi, da Metličani lahko ob vsakem času dobjijo po 10 litrov vode v sekundi iz Doblič v črnomaljski občini, toda zavedajo se, da morajo posiskati vodne vire predvsem v svoji občini.

Na metliški Komunali ne zanikal, da bi bil za njihovo občino zanimač tudi vodovod iz Blatnika nad Semičem, kjer je po dosedanjih raziskavah bogat vir pitne vode. A kljub temu bodo, kot so zapisali v programu za prihodnje leto, nadaljevali z raziskavami in urejanjem vodooskrbe v višinskem predelu občine iz lastnih vodnih virov. Tako naj bi prihodnje leto začeli črpati vodo v Gornjem Suhorju. V bližini je predvidena še ena vrtina, iz katere bi zadostili potrebe po pitni vodi v krajevni skupnosti Jugorje. Druga velika naložba pa bo ureditve prečrpavanja pitne vode iz Metlike.

ke do Bojanega hriba. Za obe naložbi skupaj bi potrebovali dva milijona DEM, vendar bi Komunala iz razširjenje repreducije ter občina iz proračuna lahko zagotovili le polovico vse.

Ostali denar naj bi prispevali ministerstvo

Nezaupnica ni bila izglasovana

Za nezaupnico kočevskemu izvršnemu svetu glasovalo 34 delegatov, proti njej pa 14 — Kljub temu IS ostaja — Rebalans proračuna je tudi uspel

KOČEVJE — Na zadnji seji zborov občinske skupščine Kočevje, ki je bila 22. decembra, so spet razpravljali in glasovali o nezaupnici občinskemu izvršnemu svetu, sprejeli so novi rebalans občinskega proračuna, dali soglasje, da se sedanjim direktorjem osnovnih šol Zbora odpolancev ob Rinži v Stari Cerkvi podaljša mandat, a najdalj do 22. aprila, sprejeli so odlok o začasnom financiraju splošne porabe in družbenih služb v prvem četrletju 1993 in nekatero drugo odloke.

Pred skupno sejo vseh treh zborov se je sestal družbenopolitični zbor in sprejeli

ZOBOZDRAVNIK SPET "POBEGNIL"

KOČEVJE — Kočevska zobozdravstvena ambulanta za odrasle skrbi za zaboljive okoli 13.000 ljudi, zaposluje pa štiri zobozdravnike in še enega s polovičnim delovnim časom. Zobozdravniki se v tej ambulanti kar hitro menjajo. Zadnji je odšel v decembri Vladimir Sanić, ki se je zaposlil v Ljubljani. "Ostali smo spet brez enega zobozdravnika. Čakamo na novega. Fluktuacija je velika, dva pa vztrajava takoj rekoč od začetka najne delovne dobe. To sva dr. Andrej Žagar in jaz," je povedal dr. Mihail Petrovič, direktor Zdravstvenega doma Kočevje, ki je hkrati še predsednik občinske skupščine Kočevje, polovični delovni čas (dvakrat na teden) pa dela kot zobozdravnik. Po njegovem mnenju so glavni vzroki, da zobozdravniki beže iz Kočevja, težki delovni pogoji, slaba materialna opremljenost ambulante pa tudi nizke plače.

Volilne obljube pozabljaljajo

VKS Osilnica je najprej treba odpraviti škodo, ki jo je povzročilo neurje — Načrt za leto 1993

OSILNICA — Z ozirom na razpoložljivi denar je bilo v zadnjem letu dni narejenega na območju KS Osilnica kar veliko. Med drugim so položili drugi sloj asfalta na delno poškodovani cesti Papeži — Žurge, popravili škarpo v Bosljivi Loki, opravili nekatera manjša dela na območju potoka Belici posodobili vodovodno omrežje v Mirtvočih ter od Zgornjega do Spodnjega Čačiča.

To so ugotovili na zadnji seji sveta KS Osilnica 12. decembra. Na njej so

jel sklep, da bo dal pobudo, naj na skupni seji zborov ponovno razpravljajo o nezaupnici občinskemu izvršnemu svetu. Razpravljalci so ta sklep utemeljevali v glavnem s tem, »da občinska vlada v zadnjih dveh letih ni nič naredila«, oziroma da v skupščini prihaja do blokade vseh predlogov izvršnega sveta.

DVE USTANOVITVI

KOČEVJE — Na zadnji seji zborov občinske skupščine Kočevje so zaradi novih predpisov sprejeli tudi odloka o ustanovitvi Zdravstvenega doma Kočevje in Lekarne v Lekarne Kočevje. V oben primerih je ustanoviteljica občinska skupščina. Doslej je bila skupna Lekarna za občini Kočevje in Ribnica (prej pa tudi skupni Zdravstveni dom), zdaj pa bo imela vsaka občina svojo. Obrazloženo pa je bilo še, da bo možno ustanavljati tudi zasebne lekarne, za kar bo potrebno pridobiti koncesijo. Posebno pa je bilo v odgovoru poudarjeno, da na tem področju divjih privatizacij ne bo, ker so pogoj za pridobitev dovoljenja za poslovanje oz. za spremembo lastništva zelo strogi.

it. Pri glasovanju je od 48 delegatov glasovalo za nezaupnico 34 delegatov, proti njej pa 14. Kljub temu pa sedanji občinski izvršni svet ostaja, saj bi moralo za nezaupnico glasovati vsaj 38 delegatov, se pravi večina od vseh in ne le prisotnih na tej seji.

Sprejet je bil še rebalans občinskega proračuna, drugi v letošnjem letu, ki je usklajen z republiškimi predpisi. Oba sta bila sprejeti zato, ker so bili prihodki zaradi porasta cen večji od načrtovanih, zato so lahko povečali tudi odhodke. Hkrati so sprejeli sklep, naj SDK opravi pregled poslovanja z občinskim denarjem, kjer so bili izdatki večji, kot je predvideval proračun. Pri tem so bila posebej omenjena sredstva za demografsko ogrožena in obmejna območja. Ugotoviti pa je treba tudi, če je bila izbira izvajalcev teh in drugih del opravljena zakonito.

J. PRIMC

ŠE (PRE)MALO PRIJAV ZA CATV

KOČEVJE — Poročali smo že, da je kočevsko zasebno podjetje Visage začelo akcijo za gradnjo sistema kabelske televizije v mestu Kočevje. Eden izmed ustanoviteljev in solastnikov firme Anton Starc nam je na tej akciji na naša vprašanja odgovoril tako: Zdaj zbiramo prijave interesentov za CATV. Dobili smo že okoli 700 prijav, kar pa je še premalo, saj smo računali na okoli 2.000 interesentov, najmanj pa bi jih moralo biti 1.000. Ker rok še ni potek, pričakujemo še nove prijave, zato bomo pri občinah opravili osebne obiske in razgovore o tem. Cena 210 DEM za priključek velja za stanovanje v blokih s skupinsko antensko napeljavjo. Kjer take napeljave ni ali pa se za CATV ne bodo odločili vsi stanovalci, bo cena 310 DEM, ker bo pač potrebno urediti napeljavo tudi po stanovanjskem bloku, v ceni 210 DEM pa je računana zemeljska napeljava do bloka. Morebitna napeljava po zraku pa bi bila nekoliko cenejša.

J. P.

ŠESTERICA BREZ DRŽAVLJANSTVA

RIBNICA — Zaradi pogostih ugibanj, kaj bo s tistimi, ki niso dobili slovenskega državljanstva, je načelnik oddelka za notranje zadeve v Ribnici, Stane Kromar, na zadnji seji ribniške občinske skupščine povedal, da je bilo takšnih šest oseb in da dve med njimi nista več v Ribnici. Ostali štirje so dali vloge za ureditev statusa tujcev, bodisi da so zaprosili za dovoljenje za začasno bivanje, bodisi za trajno bivanje. Med pogoj, ki jih takšne osebe morajo izpolnjevati, je navedel, da morajo imeti zagotovljena sredstva za preživljaj in stanovanje.

POSODOBITVE ZAČETI NA IMPOLICI

PRIMOŽ — Zadnje čase so precej glasne govorice, naj bi posodobili makadamsko regionalno cesto ob Impoljskem grabnu proti Bučki, najprej iz smeri Bučke, ceprav je bila v načrtih doslej posodobitev iz smeri Impolice. Vaščani Primoža so zato odločno zahtevali, naj odgovorni spoštujejo sprejet prioritet in najprej poskrbijo za posodobitev ceste do odcepna za Primož.

J. PRIMC

sprejeli tudi delovni načrt za leto 1993. Vanj so zapisali, da bodo opravili vsa tista dela na Belici, Čabranki in Kolpi, ki so bila že v letošnjem načrtu, a jih niso opravili, pa še nova, ki so potrebna zaradi škode, ki jih je povzročilo zadnje neurje.

Glavna naloga pa bo ureditev dovozne poti ob Kolpi do Osilnice in ceste Kočevska Reka—Osilnica. Dovožna pot ob Kolpi je urejena od Predgrada prek Žage do Fare, zdaj pa je to treba nadaljevati od Fare prek Osilnice in Trave do Drage. Te povezave Osilnice s Slovenijo so v predvolilnem boju podpirale vse stranke, zdaj pa je že slišati nekatere glasove (na primer na zadnji seji občinske skupščine Kočevje), »da po dovozni poti oz. cesti ob Kolpi, ki je že zgrajena, peljejo le po štirje avtomobile na dan in da je škoda denarja za tako investicijo.« Seveda bodo Osilničane gotovo ugotovili, da je tudi škoda glasov za tako stranko, a kaj, ko so votlite že mimo.

Se vedno tretjina območja KS Osilnica ne more sprejemati 1. programa TV Slovenija, drugega programa pa sploh ne. Zdaj se dogovarjajo s TV Slovenijo, da bi tudi ta del Slovenije videl domaći 1. in 2. program, kar so tudi zapisali v načrt za leto 1993. Vanj so vnesli še dela in izboljšave na področju vodnega gospodarstva, PTT in elektro omrežja, gradnjo malih elektrarn pa tudi naloge na področju kmetijstva in turizma, saj prav slednjemu dajevo vedno večji poudarek, ker mu je veliko škodova nova državljanska meja s Hrvaško.

J. PRIMC

SEVNICA — Pri Slovenskih železnicah menijo, da bi sevniška občina pri sprejemovanju ustreznih prostorských aktov moral predvideti tudi ureditev odvodnjavanja meteorne vode za celotno območje industrijske cone med železniško postajo v Sevnici in reko Savo. Ker odvod meteorne vode iz industrijske cone ni urejen, objekti pa so že zgrajeni na nasutem terenu, ki je višji od obstoječega, prihaja na območju stanovanjske hiše Venetovih na Savski 21 do zastajanja vode.

Ker tega problema niso povzročile Slovenske železnice s svojim dolgotrajnim obratovanjem, zato tudi niso pripravljene sodelovati pri plačilu stroškov. Takole odgovarjajo železničarji sevniškemu občinskemu sekretariatu za varstvo okolja in urejanje prostora in seznanjanju s svojim stališčem poleg Venetovih tudi sevniški Mercator, Kmečko zadružno, Komunalno in Tehnološke sisteme Sevnica, ki so sokrivi, da pri Venetovih ob vsakem močnejšem dežju, kot smo že poročali, »plavajo«.

Seveda se z razdelitvijo stroškov

v višini 142.753 tolarjev, k čemur je treba pristeti še 3-odstotni prometni davek, še manj strinjajo edini prizadeti — Venetovi. Opozorili so občino, da so že v letu 1987 uradno ugotovili, da ima njihova hiša zgrajeno pod nivojem drenažo, ki omogoča odvajanje vode v zemljo. Ta drenaža je tudi do posegov v okolje zadovoljivo delovala, tako da je bila klet vedno suha. Od takrat pa občina rešuje problem le z oblikami in sprenevedanjem. Zato Venetovi menijo, da je zadnji dopis z občino zgorji sredstvo, da bi vso stvar odložili v nedogled. Venetovi že po malem obupujejo, zato zahtevajo, naj občinski sekretariat za okolje, ki bi moral posegi in ukrepe v okolje načrtovati in nadzirati, do 1. januarja 1993 opravi ustrezno sanacijo, sicer bodo po preteku tega datuma zadevo predali tožilcu in zahtevati ustrezno odškodnino.

P. P.

SEVNICA — Postanec Julij Jeraj (LDS) in ob zadnjih volitvah protikandidat sedanja sevniške županije Brede Mijovič (SDP) je na priložnostem družabnem srečanju poslanec in občinskih funkcionarjev pri Dolinku na Vrhu zaprosil predsednico Mijovičevu za ples in tako je nastal posnetek diplomatske, galantne poteze na visoki ravni — na Vrhu pri Boštanju. (Foto: P. P.)

Skupščinsko dokazovanje netočnosti

Vlaganja na demografsko ogrožena območja

KOČEVJE — Na skupni seji vseh treh zborov kočevske občinske skupščine v četrtek, 10. decembra, je delegat občinske skupščine in direktor kočevskega Elektra Vincenc Janša ob obravnavni osnutku rebala občinskega proračuna dejal, da lahko dokaže, da je bilo za elektrifikacijo obrtnice Predgrad porobljeno veliko manj denarja, kot je to v proračunu prikazalo kočevski izvršni svet. Dejal je tudi, da so trditve predstavnice kočevskega izvršnega sveta — službe za revitalizacijo, da »ne pozna podjetja, ki bi malo več vlagalo na demografsko ogrožena območja občine«, netočne in nekorektno ter da kažejo na jeno nepoznavanje tega področja. Na skupščinskem zasedanju minuli torki popoldan je zato poslancem predložil natančne podatke o vlaganjih Elektra na demografsko ogrožena območja v letošnjem letu.

SPORNA ELEKTRIFIKACIJA — Za elektrifikacijo obrtnice Predgrad (na sliki) direktor kočevskega Elektra Vincenc Janša trdi, da je bilo porobljeno veliko manj denarja kot to že prikazati kočevski občinski možje. Kje se torej skriva denar? (Foto: M. L.-S.)

Iz podatkov je razvidno, da je Elektro Ljubljana — PE Elektro Kočevje v letu 1992 izvedla na demografsko ogroženih območjih kočevske občine tri večje investicije v skupni vrednosti 23.378.000 tolarjev; 14 milijonov 281 tisoč tolarjev je vložila v izgradnjo nove transformatorke postaje Jakšiči — Potok s pripadajočim 0,8 km dolgim 20-kV daljnovidom in rekonstrukcijo 4,8 km nizkonapetostnega omrežja v vasih: Jakšiči, Potok, Vas, Gric, Stajer, Planina in Tišenpolje. Za izgradnjo transformatorske postaje Gornja Žaga s pripadajočim 1,2 km dolgim 20-kV daljnovidom in rekonstrukcijo 1 km nizkonapetostnega omrežja v vasi Gornja Žaga je porabil 7 milijonov 525 tisoč tolarjev, milijon 572 tisoč pa za obnovo 3,7 km dolgega 20-kV daljnovidnega Ranjdol — Podlesje.

Jansa je poslancem povedal, da je bilo zgrajenega še nekaj več, in sicer elektrifikacija obrtnice Predgrad in javna razsvetljjava v vasih Gornja Žaga in Šentjur. Potem pa je vložila v izgradnjo nove transformatorke postaje Jakšiči — Potok s pripadajočim 0,8 km dolgim 20-kV daljnovidom in rekonstrukcijo 4,8 km nizkonapetostnega omrežja v vasih: Jakšiči, Potok, Vas, Gric, Stajer, Planina in Tišenpolje. Za izgradnjo transformatorske postaje Gornja Žaga s pripadajočim 1,2 km dolgim 20-kV daljnovidom in rekonstrukcijo 1 km nizkonapetostnega omrežja v vasi Gornja Žaga je porabil 7 milijonov 525 tisoč tolarjev, milijon 572 tisoč pa za obnovo 3,7 km dolgega 20-kV daljnovidnega Ranjdol — Podlesje.

M. L.-S.

Janša je poslancem povedal, da je bilo zgrajenega še nekaj več, in sicer elektrifikacija obrtnice Predgrad in javna razsvetljjava v vasih Gornja Žaga in Šentjur. Potem pa je vložila v izgradnjo nove transformatorke postaje Jakšiči — Potok s pripadajočim 1,2 km dolgim 20-kV daljnovidom in rekonstrukcijo 1 km nizkonapetostnega omrežja v vasih: Jakšiči, Potok, Vas, Gric, Stajer, Planina in Tišenpolje. Za izgradnjo transformatorske postaje Gornja Žaga s pripadajočim 1,2 km dolgim 20-kV daljnovidom in rekonstrukcijo 1 km nizkonapetostnega omrežja v vasi Gornja Žaga je porabil 7 milijonov 525 tisoč tolarjev, milijon 572 tisoč pa za obnovo 3,7 km dolgega 20-kV daljnovidnega Ranjdol — Podlesje.

Bogovič meni, da je bilo leto, ki se izteka, za izgnance še posebej prelomno zaradi dogodka pred 51 leti, ko so postali prve žrtve nacistične raznoredovalne politike v obdobju 1941—1945, in vključevanja v številčno organizacijo medvojnih izgnancev, v kateri želijo uresničiti dolgoletna moralna in tudi materialna pričakovanja. Sevniška KO DIS šteje že prek 200 članov, v sevniških občinih pa jih je v vseh petih krajevnih organizacijah že prek 1.000. Pričakujejo tudi odziv potomcev, saj bodo ti v postopku za odškodnino, po določilih dednega prava obravnavani kot dediči. Koordinacijski odbor teh KO, ki ga vo-

Socialni program za Rikove delavce

Z zadnje letosnje seje občinske skupščine

RIBNICA — Minulo sredo dopoldan so se v prostorih Miklove hiše v Ribnici zbrali poslanci na zadnji letosnji skupni seji vseh treh zborov ribnške občinske skupščine. Zaradi neslepčnosti zborna združenega dela sta po obravnavni predlogu sanacije ekonomskoga položaja Riko Holdinga in njegovi družbi s skupnim zasedanjem nadaljevalo le preostala dva skupščinska zborna. Zaradi vrste pripombe na osnutke občinskih odločkov so poslanci večno predlagani odločki sprejeli le kot osnutke.

Generalni direktor Riko Holdinga Mirko Jančigaj je poslancem orisal do sedanje aktivnosti za saniranje Rika, njegove tržne možnosti in iz njih izhajajoče zaposlitve možnosti, ki kažejo, da bi v drugi polovici prihodnjega leta lahko zaposlili 1008 delavcev. O tem so poslanci predlagali, da vodstvo Rika do naslednje seje občinske skupščine pripravi socialni program za svoje delavce.

Skoraj brez razprave so poslanci sprejeli odlok o začasnom financiraju javne porabe v občini za prvo trimesecje prihodnjega leta in odlok o obveznem čiščenju potokov in jarkov, ki ga je izvršni svet zaradi oblike pripombe umaknil z dnevnega reda predhodnega zasedanja skupščine. Precej pripombe pa

PRAVNIKI - Ko so v Krškem začeli pisati predloge za različne nezaupnice visokim funkcionarjem krškega parlamenta, je nenadoma postalo morsikom nejasno, ali je ta ali oni predlog nezakonit ali zakonit, ali so ga vložili na pravo mesto ali na nepravno in tako dalje. Eni so trdili, da gre za zakonitost, drugi so rekli, da gre za nezakonitost, vsi pa so se bolj ali manj sklicevali na skupščinski poslovnik, odlok in kar je še takih papirjev. Ko so v takih primerih ne ve ne kod ne kanci v razpravi, običajno vskoči pravnik in pove, v čem je stvar. V Krškem bi tudi vskočil, če bi ga skupščina imela. Ker je skupna pravna služba za izvršni svet in skupščino spodelil poskus, skupščinskega pravnika ni, zato se trudi vsakdo po svoje. Če "rata", "rata", če ne.

MOŽEN PREIZKUS - Potem ko se krškemu izvršnemu svetu dolgo časa ni posrečilo najti denarja, s katerim bi Hrastu plačali popravilo strehe zdravstvenega doma, so mojstri krovci le prišli in opravili svoje. Ampak zadeva s tem še zdaleč ni bila končana. Streho je namreč bilo potrebno preizkusiti, če drži, dežja pa od nikoder. Nekomu v hiši je šinila v glavo odrešilna misel: fantje (in dekleta), gremo vsi na streho latal. Menda so vseeno malo počakali, da je močilo nebo.

OBNOVA, DA TE KAP - "Naš glas" se zdaj oglaša z nove lokacije, potem ko je zapustil stare sobane, ki so bile bliže občini kot novi uredniški prostori. Oba sotrudnika NG sta se vselila na podstrešje v obnovljeno hišo na CKZ 23. In to kam? Do nju ne moreš, ker vrata v uredništvo lahko odpreš samo z bojnim ovnom. Dvignil se je bil namreč parket pod vrati, in sicer ne brez razloga. Zelo ga je namočila voda, ki je tekla iz nekih cevi. Soše druge zadeve, med drugim radiatorji, ki so zakriti z deskami in radiatori, ki ne grejejo. Ampak hišo na CKZ 23, kjer se vse to dogaja, so pred vselitvijo časniki temeljito obnovili in takega več kot pionirskega dela ne gre devati v nič, kajpada.

Novo v Brežicah

POKANJE - Petarde so bila že od nekdaj pred novoletnimi prazniki zelo iskano blago. V letih, ko se je razbotovala "demokracija" in lahko vsak počne, kar ga je volja, pokaže vse od Miklavža sem. Clovek se počuti kot na samem robu bosanske fronte. Ni pomembno, če se praznuje sveti večer v miru in tišini, v toplem krogu družine. Zadnja leta se ljudje celo bojijo k polnočini. Pravijo, da so včasih vsaj miličniki naredili red, zdaj še teh ni več.

V TAJNOSTI - Takole čisto po temem se je že večkrat sestal svet posavskih občin. Morda to nikogar ne moti in tudi nas ne bi preveč skrbelo, če ne bi bila radovnost del našega poklica. Posavski novinarji smo tako ugotovili, da nismo vabljeni na seje tega organa. Zakaj je tako, še nismo ugotovili. Posavci pa so že spoznali, da svet teče naprej, da je radijski in televizijski program še naprej na sprednu in da časopisi še vedno izhajajo. Edino za delo sveta posavskih občin nihče ne ve.

ZA REVEČE - Meja je precej spremenila življenje v brežiški občini. Mnogi so se hitro znašli in takoj zgrabili ponujeno. Razvjetel se je vsem poznani "sveti komerc", donosen posei s tihotapljenjem. Brežičani se vprašajo, kaj pri tem delajo pristojni organi. In kaj jim lahko ponudimo v odgovor? Varujejo slovensko mejo. Cariniki in policisti vestno delajo na mejnem prehodu. Policisti kontrolirajo tudi vse ceste, ki peljejo iz sosednje Hrvaške preko brežiške občine v Slovenijo. Toda meja je dolga in zelena. Tisti, ki posel obvladajo, že vedo, kje je treba čez. Tako na međanordnih ali meddržavnih prehodih mejo prestopajo samo revezzi. S štruco kruha, kilo mesa in parom nogavic v prtljažniku.

IZ NAŠIH OBČIN

Pasje življenje in svinjske zadeve v Krškem

Pse bodo omamljili s posebno puško

KRŠKO, SREMIČ - Na vrsti bo omamljanje. Sklad za zdravstveno varstvo živali je za potrebe vseh treh posavskih občin nabavil puško za omamljanje psov in odsej gorie klatežem na štirih nogah. Vsakega izsledenega bo veterinarska služba z omenjeno puško omamila, potem spravila v kletko in tako pridržala do prihoda lastnika, ki bo žival pragi plačilu prevzel in odpeljal domov. Če se lastnik ne bo javil, bodo prisotni opravili na psu v kletki evtanazijo. Povedati je potrebno, da puške posavskim veterinarjem ni prinesel Božiček ali dedek Mraz, ampak so jo kupili z denarjem iz omenjene fonda sami, ker so pred tem prejeli veliko prijav zoper klateške pse. Zlasti so jim potožili ljudje območja Vidma.

Omamili pa verjetno ne bodo nekega klateškega pujsa. Doslej namreč ni še nihče razen lastnika prijavil, da se poti kaže prasič, ki je pred dnevi »zmanjal« Romu Hojnku s Sremiča. Hojnku nam je sporocil, da je svinjaka pri njih doma izginil stokilogramski pujs. Preden je žival odšla zdoma, je morala skoz dvojno vrata svinjskega hleva. Vsakomur je jasno, da se je nekaj zgodilo, kajti otrobi so bili prevrnjeni v svinjski kuhinji in bilo razmejano. Je žival zapustila svinjak sama? Če bi to storila, bi omenjene otrobe verjetno razmetala in ne bi ostali nedotaknjeni na kupčku na tleh. Če bi pobegnila, bi verjetno pred svinjakom raztril zemljo. In ne nazadnje, če bi šla proti cesti, bi se poznavali v mehkim blatu njen parklji, ki pa jih ni bilo videti. Sum, da gre za krajo, lastniku Hojnku potrjuje še dve zadevi. Cele štirinajst dni pred izginotjem prasiča je domači pes lajal in se trgal. Ob izginotju prasiča je nekje nekaj zamolko počito, kot bi kdo ustrelil s spuško.

IZ NAŠIH OBČIN

Drugačno novo leto za Papiroti

Potem ko je Videm zastavil svojo družbo Papiroti, bo slednja verjetno (vsaj nekaj časa) last Zavarovalnice Triglav - Manjši trg - Izvoz pod ceno

KRŠKO - V krškem Papirotiju se odražajo težave Vidma in ponavlja se znana praksa. Videm kot lastnik je pri najemanju posojil zastavil Papiroti pri Zavarovalnici Triglav in po pričakovanjih bo družba Papiroti zdaj zamenjala lastnika. Zavarovalnica soglaša s tem, da postane večinski lastnik Papirotija, potem ko ji Videm dolga očitno ne bo mogel vrnil do 31. decembra letos, ko zapade hipoteka.

O spremembri terjatve v večinski lastniški delež že nekaj časa potekajo pogovori in od 4. decembra je pogovornik zavarovalnice Sklad Republike Slovenije za razvoj, sedanjega lastnika Vidma Krško. Sklad gleda na zahtev sindikata Papirotija zagotavlja, da bodo Papirotiji delavci dobili 20 odst. za-

konsko pripadajočih delnic. Manj je jasno, v čigavih rokah bo v bodoče preostala lastnina. Nekaj se vseeno dogaja, kar je moč sklepati tudi po tem, da strokovnjaki že vrednotijo Papiroti.

Družba Papiroti ima zagotovila, da jo zavarovalnica zaenkrat ne bo prodala. Po nekaterih pričakovanjih naj bi

Papirotjeva tiskarna krila potrebe zavarovalnice po tiskovinah in preko poslovnih vez z zavarovalnico Triglav lahko tudi izvaja.

Papiroti, o katerem je govor, zaključuje 1992. leto z izgubo približno 19 milijonov tolarjev, potem ko že od julija posluje z redčimi številkami. Težave, ki so privedle v tak položaj, so se kopile daljši čas in so različne. V Papirotiju so do vojne na Hrvaškem in BiH prodali v

• Da bi družba Papiroti učebala težavam, je letos vse stavila na izvoz. Pomemben problem pri tem je, da s cenami, ki jih je pripravljena plačati »prava« tujina, krški predelovalec papirja ne more poravnati proizvodnih stroškov.

nekdanjo Jugoslavijo okrog 40 odst. izdelkov. To tržišče so popolnoma izgubili, za namecek pa bodo morali svojim dolžnikom iz republik nekdanje Jugoslavije odpisati precejšen del neporavnanih terjatev.

L.M.

DOLENJSKI LIST

Vaš četrtekov prijatelj

DANES ŠE ZADNJIČ DEDEK MRAZ

BREŽICE - Danes in jutri popoldne bosta v Brežicah še zadnja dneva Veselega decembra. Na osrednji mestni ulici bodo še obravalo stojnice, program za otroke pa se bo pričel kot v preteklih dneh ob 17. uri. Mladež si bo lahko ogledala igrico "Janko in Metka" Cvetu Severja, nato pa jih bo razveselil še prihod dedka Mraza. Ob 17.30 bo v mestu zapela Helena Blagne in kakšno uro pozneje se bo začelo veselje z ansamblom Melos. Istega dne bo program za otroke tudi v zdraviliščem domu čateških Term. Začel se bo ob 15.30 s predstavo "Janko in Metka" ter se nadaljeval s programom brežiške glasbene šole in prihodom dedka Mraza. Jutri bo na Ulici prvih borcev ob 23. uri igrал ansambel Tonija Hervola, s katerim boste lahko družno stopili v novo leto.

Z ukanimi skušajo priti do državljanstva

Posebna seja IS

BREŽICE - V občini se poleg sicernejšega naraščanja brezposelnosti srečujejo tudi z množičnim odpuščanjem slovenskih delavcev v sosednji Hrvaški. Ti na vse možne načine iščejo zaposelitev in socialne pravice v tej občini. Poleg tega je vse več tudi tujih državljanov, ki želijo priti do slovenskega državljanstva z ukanimi. Tisti, ki imajo v naši državi nepremičnine, sedaj poskušajo sprememiti namenost vi kendov v stanovanju in nato še dobiti stalno bivališče, državljanstvo in ostale pravice.

Tudi sicer so Brežičani zelo napetni zaradi pridobivanja državljanstva. Mnogi slovenski državljanji se pritožujejo nad »podarjanjem« državljanstva tujcem, po drugi strani pa je precej občanov — Slovencev, ki zaradi posebnih okoliščin državljanstva niso mogli dobiti. Brežički izvršni svet je zaradi tega sprejel sklep o doslednosti pri delovnih vizumih, začasnih bivanjih, obrtnih dovoljenjih itd. Vse vlogo tujcev za spremembo namenosti objektov v stanovanjske objekte bo obravnavati izvršni svet.

Predsednik IS Ciril Kolešnik naj bi tudi kljical sestanek s predstavniki Ministrstva za delo, Zavoda za zaposlovanje in pristojnih občinskih sekretarijev o odpuščanju slovenskih delavcev v Hrvaški. Zaradi množične težav, ki jih je prinesla meja s Hrvaško brežiškemu gospodarstvu, naj bi na eni od prihodnjih sej IS to temo posebej obravnavati. Pri tem naj bi spregovorili tudi o odnosu slovenskih občinskih organizacij v postopkih prestopa meje.

B.D.-G.

Po šoli nikar!

180—letnica OŠ Leskovec — Povezava s krajem

LESKOVEC — V Osnovni šoli Leskovec so sredi decembra praznovali 180—letnico te učno vzgojne ustanove. Temu so namenili dan šole in vrsto prireditve, združenih v »Vesničec December«. Slovensnost za to priložnost so pripravljali prav vsi na šoli. Največ delež je imel zgodovinski krožek, ki je pripravil razstavo Pogled v zgodovino naše šole. Učenci so »na terenu« zbirali najrazličnejše gradivo, ki spominja na preteklost leskoviške osnovne šole. Tako so člani omenjenega krožka zbrali nekdanjo šolske potrebščine, spričevala, poviale in podobno. Ta projekt zgodovinarjev in drugih na šoli je v veliki meri nadaljevanje lanskega dneva šole, ki se ga v OS Leskovec pripravili pod gesлом Ohranimo kulturno dediščino.

V času, ko so v šoli pripravljali letošnjo zgodovinsko razstavo, so učenci po ozvočenju slišali o podrobnostih iz šolske zgodovine. Tako so izvedeli marsikaj o nekdanjih šolskih okoliših, (do)zidavili šolskih stavb, ukinili pouka med vojno, okupatorjevi zaščitbi šole in o vrnitvi učencev po vojni.

Sola vseskozi dobro sodeluje s krajem in tako je bilo tudi ob letošnjem praznovanju obletnice. Na letošnji dan šole je KS Leskovec sklical v šolskih prostorih ustanovni sestanek krajevne organizacije izgnancev v Leskovec. Udeležence sestanka je med drugimi pozdravil Ivan Mirt, ravnatelj OS Leskovec. Slednji je, upoštevaje prelomni čas izgnanstva in prelomna devetdeseta, na tem ustanovnem sestanku dejal navzočim: šola mora ostati nepoškodovana od udarcev s te ali one strani.

L. M.

CESTA, POL CESTE — Regionalno cesta št. 362 med Senovom in Podšredo je pri Senovem med jesenskim neurjem odtrgalo. Krško cestno podjetje je obvestilo Republiško upravo za ceste o poškodovanem vozilu, vendar do danes te do kaj prometne ceste še niso popravili. Zoženi del povzroča težave prenakevemu vozniku, ki mora počakati pred ograjo in pustiti mimo vozila iz nasprotne smeri. Posebej neprjetno je, kadar se ob »ozini« znajde večji kamion, kar kaže tudi posnetek. (Foto: L. M.)

Za obveznice se še niso odločili

V Brežicah še ni zelene luči za obveznice — Gradivo še dodelati — Vlagali naj bi res samo v profitne dejavnosti, da bo od kod vračati

BREŽICE — Predlog za uvedbo občinskih obveznic je dolgo čakal, da je prišel na dnevni red brežiške skupščine, navsezadnje pa plodne razprave o njem ni bilo. Sekretariat za gospodarski razvoj in izvršni svet sta od poslavcev pričakovala zeleno luč za nadaljevanje aktivnosti v zvezi z izdajo obveznic. Z njim bi sprožili priprave, ki bi občino stale okrog 200 tisoč mark. To je 2 odst. od nominalne vrednosti obveznic, če bi bila ta 10 milijonov mark. Sicer pa bi do končno skupno vrednost izdanih obveznic izdelale še po predhodnih študijah na ekonomskih in zakonskih osnovah, namenih uporabe, načrtih amortizacije in virih za odplačilo dolga.

Poslanci so ugotovili, da se na osnovi pripravljenega gradiva še ne morejo odločiti. Zahtevali so gradivo, ki bo prikazalo, ali se spleča izdati obveznice. Predvsem jih je zanimala natančnejša struktura porabe in tudi viri vračanja kreditov. Ceprav je v gradivu podprtih, da se bo vlagalo izključno v profitne dejavnosti, poslanci o tem niso čisto prepričani.

Zbrana sredstva naj bi namenili za ureditev gospodarskih ploščad ob mestnem prehodu Obrežje (4,5 milijona mark), dozidavo 2. faze OŠ Dobova in izgradnjo športno-rekreativnih objektov (4,5 milijona mark) ter sofinanciranje razvojnih programov podjetij in obrti (1 milijon mark). Poslanci so opozarjali, da je treba paziti, kam bodo vlagali denar, saj se bi se lahko zgodilo,

da na koncu ne bi imeli od kod pokriti dolgov. Tudi cena za izdelavo projekta in posameznih študij je nekaterim razpravljalcem zdela previsoka. Vpraševali so se, ali ne bi mogle osnov za izdajo s precej manjšimi stroški pripraviti domače strokovne službe.

Med poslanci je bilo slišati tudi dve možnosti obveznic, saj poznajo slabe izkušnje nekaterih slovenskih občin. Ljudje namreč ne zaupajo vrednostnim papirjem in niti njihovim izdajateljem, ki naj bi jim vrnili denar. Posebej težko bo izdajo izpeljati v času preoblikovanja obveznic. Tako bo občina Brežice izdala obveznice, a ko jih bo treba izplačati, v sedanji obliki nit je bo več obstajala.

Če je bilo že med poslanci v občinskem organu odločanja toliko negotovosti, si lahko predstavljamo, na kakšen odziv bodo obveznice naletele pri ostalih občinah. Iz razprave zaenkrat ni bilo mogoče razbrati, da bi poslanci podprli točnošč nadaljevanje aktivnosti in izdelavo projektov. Za to so bodo odločili še, ko bodo dobili natančnejše informacije.

B. DUŠIČ-GORNIK

Kdo na festival?

GLOBOKO, PIŠEČE — Učenci teh dveh osnovnih šol so pred božično-novoletnimi prazniki priredili prvi po-povkarski festival, s katerim so si pospeli zimske šolske dneve. Kar kaka petina učencev se je odločila, da bo, kar kar najbolj zna, zapela eno od slovenskih zabavnih melodij. Najboljših 16 izvajalcev na obeh šolah se je uvrstilo v finalni del festivala, ko sta se obe skupini predstavili tudi širšemu občinstvu. Mlade pevce je na sintetizatorju spremjal njihov učitelj glasbe Vilko Urek, melodije pa so s svojimi glasovi obogatili tudi pevci obeh šolskih pevskih zborov.

Zajedno so izvajalce je glasovalo občinstvo. Med glasovali je Matjaž Rožman in med njihovimi vrstniki Piščani Kristina Ogorevc. Podobno tekmovanje bo 22. januarja

Držal besedo

Jože Smole podaril gorsko kolo naročnici DL Slavki Novak

NOVO MESTO — Pa je res mož beseda tale Jože Smole iz Žabje vasi! Ko je pred časom stekla beseda o tem, kako je zajadral med podjetnike, je mimo grede omenil, da je pripravljen enemu našim naročnikov podariti gorsko kolo. In v četrtek, dan pred božičem, je gorsko kolo na deset prestav znake Rog pripeljal kar v naše uredništvo. Da bi prišlo v prave roke, je iz kupa evidentnih kartončkov naših naročnikov izzrebal še bodočega lastnika kolesa. Darilo Jožeta Smoleta je žreb namenil Slavki Novak, Lobeču 35, Novo mesto, ki je na naš časopis naročena že 23 let. Kolo jo čaka v našem uredništvu, za serviranje in rezervne dele pa bo skrbel biški kolesar in reprezentant kolearskega društva Krka Jože Smole.

ki ima v Žabji vasi servis in delavnico za popravilo koles, seveda pa kolesa tudi prodaja pod ugodnimi plačilnimi pogoji.

Sedemindvajsetletni Novomeščan in še vedno odličen rekreativni kolesar Jože Smole je kolesarsko tekmovanje sezono zaključil leta 1989, v družbi »biciklov« pa še vedno preživi večji del dneva. In kot je ob slovesu dejal, to ni edino kolo, ki ga je daroval našim naročnikom.

SULEC DA TE KAP — Franci Bašelj iz gostilne Pod smrekovo pri Zalogu je minuli torek svojo dolgoletno ribičijo kraljal s kapitalnim sulcem, ki je na tehtni potegnil dobrej 14 kilogramov in po doljem meril kar 114 cm. Čeprav je na trofejo čakal že nekaj časa, je ta dopoldan pri jezu v Straži metal le dobre pol ure. Klen, navezan na trojčku, je starega načaka omamil tako, da je za njim plaval vse do plitvine in zagrabil. Sulec je v smrtnem boju trnek skorajda zravnal in ni dosti manjkalo, da bi se rešil. Velikan iz Krke bo zagotovo našel svoje mesto v domači ribiški kroniki, v letu turizma pa bo takšna fotografija na brezove Krke priklicala še kakšnega turista s palico. (Foto: J. Pavlin)

Kaj je na sliki?

3.000 SIT ZA PRAVILEN ODGOVOR — Kljub prazničnemu petku je do pondeljka prispevalo v naše uredništvo veliko število do-

pisnic, še več smo jih pobrali iz našega poštnega nabiralnika. Žal niso bili vsi odgovori pravilni. Večina vas je bilo prepričanih, da noga na fotografiji priпадa spomeniku pred gradom Otočec, ostali ste odgovorili, da smo fotografirali spomenik »Pojmo, bratje pesem o svobodi« v Novem mestu in kip belokranjskega borca v Metliki kiparja J. Papiča. Naš fotograf se je prejšnji teden mudil v Šentjerneju, kjer je slikal spomenika na trgu, in noga tega spomenika je bila objavljena v časopisu. Tako je na dopisnico napisal tudi Damjan Maznik, Grbe l. p. Šentjernej, ki mu je žreb namenil 3.000 SIT, ki jih bo prejel po pošti. Kupon z izpolnjenimi podatki prilepite na dopisnico in pošljite na naslov: Dolenjski list, p.p. 130, Novo mesto. Lahko pa kupon vržete tudi na naš poštni nabiralnik na Glavnem trgu 24. Za žrebanje bodo prišli v poštev vsi, ki bodo odgovore poslali do torka, 5. januarja.

Kaj je na sliki?

Moj naslov:

Kupone pošljite na dopisnici na naslov: Dolenjski list, p.p. 130, 68000 Novo mesto

Lestvica narodnozabavne glasbe Studia D in Dolenjskega lista

Žreb je za sodelovanje pri oblikovanju lestvice Studia D in Dolenjskega lista dodelil nagrado ZALI DRAGOŠ iz Kranja. Nagrajenki čestitamo!

Lestvica je ta teden takšna:

- 1 (8) Naj zvone zvonovi - ANS. LOJZETA SLAKA
- 2 (1) Kam bova vandrala - ANS. TONIJA VERDERBERJA
- 3 (2) Stara polka - TRIO SVETLIN
- 4 (9) Žimski dan - SLOVENSKI KVINTET
- 5 (3) Slovenska Micka - IGOR IN ZLATI ZVOKI
- 6 (5) Pot domov - ZASAVCI
- 7 (4) Špiral, star - PETER MOVRIN
- 8 (6) Pika poka - ANS. BRATOV POLJANŠEK
- 9 (7) Na Trško goro - FANTJE Z VSEH VETROV
- 10 (-) Veselje na vasi - BRATJE IZ OPLITONICE

Predlog za prihodnji teden: KJER DOMA JE VESELJE - ANS. BORIS RAZPOTNIKA

Glasujem za:

Moj naslov:

Kupone pošljite na naslov: Studio D, p.p. 103, 68000 Novo mesto

Razstava slik novomeških proštv

Uspešen dogovor sodelujočih — Priprave na razstavo ob 500-letnici Kolegialnega kapilja potekajo usklajeno — Otvoritev predvidena za petek, 23. aprila 1993

NOVO MESTO — Na priložnosti razstavi o poteku restavriranja slik iz galerije novomeških proštv, ki je bila v stavbi prošteje od 10. do 17. decembra, je bil sklenjen pomemben dogovor. Ob zaključku se je zbrala skupina, ki neposredno izvaja restavratorska in študijska dela. Restavratör Anton Miklavžin je predstavil fazo del, ki v tem trenutku prikazuje slike proštv v vsej njihovi večplastnosti, izvirniku in eni, dveh ali celo treh preslikavah. Predstavil je dileme pri ohranjanju posameznih vsebin na slikah, nakazal smer odločitev. Jožef Matijevič, kustos Dolenskega muzeja, je orisal metodo svojega raziskovalnega dela, opozoril na dileme pri ugotavljanju avtorskih slik in preslikav na njih. Ivan Bogovič, restavratör iz Restavratorskoga centra republike Slovenije iz Ljubljane, je opozoril na zahtevnost projekta in zahteval popolno spoštanje strokovnih načel pri restavratorskem postopku. Marinka Dražumerič, konservatorka novomeškega Zavoda je opozorila na izreden pomen Kapitelja v mestni in Šolski zgodovini vse do začetka 19. stoletja. Prošt Jože Lap je izrazil zadovoljstvo, da se z obliko razstave in temeljitim delom postopoma odgrnejo pomembne zgodovinske tančice, s tem pa Kapitelj ostaja sredi vitalnega dogajanja.

Kot koordinator akcije restavriranja

te obsežne zbirke 25 portretov je Jovo Grobošek orisal časovno utesnjeno projekt, saj bi do razstave v aprilu (otvoritev je predvidena za petek, 23. aprila 1993), morali opraviti čim več restavratorskoga dela.

Osvojen je bil njegov predlog, da bo na razstavi postavljeno restavrirano, delno restavrirano in tudi še nerestavrirano gradivo. S tem bo aktualnost razstave lahko še večja. Raziskovalec slik, umetnostni zgodovinar Jožef Matijevič, je opredelil študijo kot del razstavne kataloga, vendar v osnovi odprt za kasnejšo doganjavo, ki jih bo nadaljnje restavriranje še prineslo.

• Na srečanju delovne ekipe je bil tudi direktor Restavratorskoga centra prof. Josip Korošec, ki je obljubil sodelovanje izbranih restavratörjev iz te osrednje strokovne ustanove, direktor novomeškega zavoda Danilo Breščak pa je zagotovil usklajeno finančno projekt, poleg drugih tudi proračunska sredstva za uspešen zaključek zahtevnega projekta.

V dileme zadnjih mesecev, ali bo mogoče zagotoviti ustrezno nivo razstave, je opravljen dogovor med tremi ustanovami vnesel obilje ustvarjalnega elana. Za atraktivno predstavitev galerije torej ni bistvenih ovir. Še vedno pa

Z božičnim koncertom po posavskih cerkvah

Nastopa oktet Jurij Dalmatin iz Boštana

SEVNICA — Oktet Jurij Dalmatin, kot se po novem, nekako od srede leta 1992, imenuje pevski osmerek, ki je dolgo deloval pod imenom Boštanjski fantje, že ves december izvaja na nastopih po Posavju božični koncert, v glavnem v župnijskih cerkvah. Prvič se

je izbranim sporedom pesmi predstavljal poslušalcem v Tržiču, in sicer 11. decembra. 19. decembra je pel v Loki, na Božični dan, 25. decembra, populne v Brežicah in dva dni zatem, 27. decembra, v Sevnici. Oktet bo nastopil še dvakrat po novem letu: v sredo, 6. januarja, ob 16. uri v Domu upokojencev in oskrbovanec na Impolci in v soboto, 9. januarja, ob 19. uri v župnijski cerkvi v Boštancu.

Božični koncert, ki ga je oktet pod umetniškim vodstvom Emilia Lenarčiča pripravil kar nekaj mesecev, od začetka jeseni sem, obsegata šestnajst pemi. Polovico sporeda sestavljajo pesmi, ki jih je skladateljem navdihnil božič in razpoloženje ob tem cerkevem in ljudskem prazniku. Tačno so: Gruberjevi Sveta noč in Tam stoji pa hlevček, Hribarjevi O sveta in vesela noč in Božična pesem, Mihelčeva Materi Mariji, Kimovčeva Morski zvezdi ter še posebej liturgično ubrani Gallusova Praeparate corda vestra in Crocejeva Cantate Domino.

V drugem delu koncerta pa je osem domovinskih in močnorazpoloženskih pesmi, od Hajdrihove Jadranške more, Aljaževe Triglav, Iapčevih Slovenec sem in Domovini, do Kernjak - Mihelčeve Rož. Podjuna, Zila ter Mirkove uglašljive znane Kettejeve pesmi Na trgu in Hajdrihova skladba Pod oknom na Prešernove verze.

Oktet Jurij Dalmatin so na tej posavski turneji z božičnim koncertom podprt pokrovitelj oziroma sponzorji, med katerimi so tako družbene kot zasebne firme.

-an

GODBA IN COPACABANA

NOVO MESTO — V torek, 22. decembra, je bil v novomeškem Domu še drugi prednovomeški koncert. Nastopal je Novolesov pihalni orkester iz Straže pod takirko Mira Sajeta, kot njegova gostja pa sodeloval novomeški volkna skupina Copacabana. Bil je lep in zanimiv glasbeno razvedrilni večer, prijetno doživetje.

V SIGI IZŠLA ŠE ENA PESNIŠKA ZBIRKA

NOVO MESTO — Prejšnji teden je pri Dolenjski založbi v literarni knjižni zbirki Siga izšla še ena knjiga. To je pesniška zbirka Borisa Kandareta Kralj globokih sanj. Avtor, ki bo 1. januarja napolnil 26. let, je doma iz Postojne, zbirka pa je njegov knjižni prvenec.

HLADNIKOVA CD PLOŠČA

NOVO MESTO — Danes, v sredo, 30. decembra, bo ob 17. uri v Kozinovi dvorani Glasbene šole Novo mesto predstavitev CD plošče skladatelja Ignaca Hladnika. Plošča je izšla ob 500-letnici novomeškega Kolegialnega kapitula.

DNEVI PLESA '93

LJUBLJANA — Od 7. do 10. januarja bo ZKO Slovenije, tokrat že dvanašči po vrsti, priredila dneve plese, ki bodo potekali v Cankarjevem domu v Ljubljani, delno pa tudi v Lutkovnem gledališču in v Kapelici na Kersnikovi 4. Prireditve je namenjena prikazu domače plesne ustvarjalnosti, ki žanje v svetu vse več priznanj, pa tudi sočinjanju z aktualnim plesnim dogajanjem v svetu. Temu primeren je tudi izbor nastopajočih skupin in posameznikov iz Slovenije in tujine. Med zadnjimi velja omeniti skupino Tanzfabrik iz Berlina in Studio Mare iz Zagreba.

Še malo, pa bo leta 1992 dopolnjeno in hip nato že održeno v preteklosti. V spomin se bo vstisnilo s tistim, kar je bilo dobrega in slabega v njem. Dobronam bo v spodbudo, slabo v opomin, da ne bi istih napak ponavljali v prihodnosti.

Kaj nam je leto, ki se izteka, prineslo v kulturi? Natančno sliko bo dala inventura, bilanca, a to bo trajalo. Približno si lahko sestavimo že zdaj. Tako njeni senčne kot zasebne strani.

Če na hitro preleptimo dogajanja lahko ugotovimo, da je leto 1992 v kulturi maršik v zelo, ukinuto. Južno od Ljubljane so utihne nekatere znane likovne kolonije. Na primer v Ribnici srečanje likovnikov, v Kostanjevici pa međunarodni kiparski simpozij Forma viva. Glavni razlog: pomanjkanje denarja. Iz istega razloga so za kulturo bolj ali manj zaprli občinske proračune. Ponekod so tudi ZKO-ji kot temeljne prireditvene organizacije povsem omrtevle. In še kaj za kulturo mračnega bi lahko navedli.

A bilo je tudi nemalo svetlega in spodbudnega. Predvsem presene-

novomeški Kolegialni kapitelj poziva sponzorje, naj podprejo restavriranje posameznih slik, saj bo s podporo pospešeno delo, obenem pa tudi označen prispevek vsakega podpornika z imensko navedbo na razstavi slik.

J. GROBOŠEK

25. zbornik naše šolske zgodovine

Slovenski šolski muzej v Ljubljani je izdal 25. jubilejno številko svojega glasila Zbornik za zgodovino šolstva — Šolska kronika. Gre za zajetno knjigo, v kateri je v šestih tematskih razdelkih objavljenih 36 prispevkov, več kot 20 avtorjev. Včina zapisov se ukvarja s šolsko preteklostjo, se pravi z zgodovino šolstva in pedagogike. Avtorji člankov in razprav so se pri pisanih naslonili na šolske arhive in šolske kronike, uporabili pa tudi druge virne podatke. Takso so nastali zanimivi spisi, denimo o začetkih osnovnega šolstva na Polzeli ob koncu 18. stoletja, o poučevanju kemije na Slovenskem, o čestnosti dobrega učitelja, o nekdanjem pomenu šolskega vrta in drugih zadevah. Mnoge bo prav govorito pritegnil članek o slovenskem šolskem preteklosti, ki je dalj časa živel in poučeval tudi v Novem mestu. Zbornik se končuje z Bibliografijo o slovenski zgodovini šolstva 1985—1989, ki jo je sestavila Marjeta Demšar.

Ob koncu le še to, da je to vsebinsko pestrata in bogata knjiga, ki ima marsikaj povedati o slovenski šolski preteklosti, in to ne samo šolnikom, zgodovinarjem in drugim, ki se s takšno snovjo poklicno ali nepoklicno ukvarjajo, kot taka pa je hkrati povabilo raziskovalcem in sodelavcem, naj tudi za naslednji zbornik prispevajo kar največ zanimivih in tehničnih zapisov ter z njimi še bolj obogatijo šolsko zgodovino.

I. ZORAN

BOGAT FOLKLORNI VEČER — Obiskovalci so minulo soboto do zadnjega točka napolnili dvorano metliškega kulturnega doma, v kateri sta domača folklorna skupina »Ivan Navratil« ter deklinski pevski zbor pripravila zanimiv in bogat prednoletni kulturni večer, ki sta ga ponovljena Tahindrand. Poleg metliškega obredja so predstavili tudi pesmi in kola iz drugih belokranjskih krajev, tako iz Vinice, Adlešičev, Preloke, Bojancev, Poljanske doline. Obiskovalci so z zanimanjem prisluhnili tudi ljudskim pesmim, zapisanim po prvih zvočnih zapisih v Beli krajini in objavljenih v knjigi Julijana Stražnarja »Lepa Ane gorovita«. Mateja Jakša, Janko Bračiča in Stanje Krž, ki skrbijo za kvalitetno delo skupine, so dokazali, da je trdo delo v zadnjih letih obrodilo sadove. Letos so v skupino znova pritegnili celo plesalce veterane. Sicer pa sta za popestritev večera poskrbela še gosta, igralka Vleta Tomič in Janez Vraničar-Luigi. (Foto: M.B.-J.)

V kulturi ni vse črno

ča, da se je v dolenski deželi kljub vsemu zgodilo toliko vsega, kot že dolgo ne in kot se ni celo v najboljših časih za kulturo. To je v razmerju, ko naprej poslušamo o nerazumevanju za kulturo, svojevrsten paradoks.

Paradoksno je, da se je prav v letu 1992 zvrstilo več najrazličnejših prireditiv, kot jih je bilo, denimo, kasno leto v obdobju kulturnih skupnosti, ko je kultura imela status dejavnosti posebnega družbenega pomena. In prav tako osupljivo in nenavadno je tudi dejstvo, da je dolenska k

Bosi, a brez opeklina hodili po žerjavici

V mraku je žerjavica, ki je nastala iz izgorelih treh metrov drva, živo rdela in vročina je puhtela od nje. Med meno in vodjo obreda hoje po ognju je bilo kakih sedem metrov razgrabljeni utripajoče žerjavične preproge. Dvignil sem roke, si tiho priznal, da me je strah... in bos odšel po žerjavici.

Zdajle, ko pišem ta zapis o obredu hoje po žerjavici, ki je potekal prejšnjo soboto na jasi v Dolenjskih Toplicah, si lahko samo nejeverno ogledujem stopala; nobenih opeklina, nič mehurjev, podplatni kot podplati. In podobno kot jaz si lahko bolj ali manj nejeverno ogleduje svoje podplate še kakih dvajset drugih udeležencev, ki so v soboto šli skozi starodavni obred očiščenja z ognjem. Hodili so z bosimi nogami po žerjavici, temperature okrog 750 stopinj Celzija, pa se ni noben opekel, nikomur se ni nič slabega zgodoval, nasprotno, marsikdo je verjetno doživel izkušnjo, ki se je bo še dolgo spominjal in ga bo morda celo notranje spremenila in duhovno okreplila.

Obred, prvi te vrste na območju širše Dolenjske, je vodil Dušan Doblanović iz Ljubljane, pri organizaciji pa mu je pomagala Marija Fabijan iz Novega mesta. Fabijanova se je z obredom seznanila pred mesecem dni v Slovenj Gradcu, kjer se je hoje po žerjavici udeležilo več kot 60 ljudi, med njimi tudi otroci. "Imela sem zelo težke diagnoze, vse mogoče zdravstvene težave. Še pred letom dni sem jemala na kupe zdravil, odkar pa sem se začela zdraviti z alternativnimi načini, med katerimi je tudi hoja po ognju, ki človeku očisti energetske kanale, zdravil ne potrebujem več. Po obredu v Slovenj Gradcu sem si zaželela, da bi hojo po žerjavici spoznali tudi ljudje na Dolenjskem, zato sem pomagala pri organizaciji rituala v Dolenjskih Toplicah," je povedala Fabijanova.

Dušan Doblanović je doslej vodil že kakih 50 obredov, pod njegovim vodstvom je po žerjavici hodilo že več kot tisoč ljudi, med drugim je šla po nji tudi njegova, triletna hčerka. Doslej ni imel primera, da bi se kdo opekel. Sam se je s tem obredom seznanil v Nemčiji pred petimi leti in ga kot poznavalec duhovnih ved prenesel v Srbijo in Črno goro, potem pa tudi v Slovenijo.

Ognjeno očiščenje

Udeleženci sobotne hoje po žerjavici so se zbrali na jasi v gozdlišču pri Dolenjskih Toplicah, kjer imajo običajno velike piknike in družabne zabave na prostem. Tokrat ni bilo ne veliko ljudi ne glasne muzike. Na prostoru za ogenj je stala velika grmada iz zloženih metrskih bukovih polen. Ob pogledu na tri kubične metre drva se je nekaj obiskovalcev premislilo in odrekli so se izkušnji, da bi hodili po žerjavici. Morali so se tako kot ostali, ki jih je na jaso privabila zgolj radovnost, umakniti, da bi obreda ne motili.

Doblanović je tistim, ki so se odločili, da bodo sodelovali v obredu, najprej pojasil, kaj obred pomeni in nato orisal, kako očiščajoče vpliva na človeka, na njegov telesni, energetski in mentalni sistem, nato pa je vsak od udeležencev napisal na listek tisto, česar bi se rad znebil ali presegel, naj je to kakšna slaba lastnost ali zdravstvena težava. Listke so položili na grmado, ki jo je voditelj obreda posvetil in nato prizgal. Medtem ko so drva v visokih plamenih izgorevala, je Doblanović govoril in povedal še veliko zanimivega o hoji po ognju in o učinkih, ki jih ima na človeka, pa o svojih in tujih izkušnjah s hojo po žerjavici.

Kratek zimski dan se je preveli v mrak. Ogenj je dogorel v debelo plast žerjavice, ki je žarela in čarobno migljala. Sledila je

četrtnutna meditacija v popolni tišini in prepričanje ognju, nato so žerjavico razgrabili v preprogo, dolgo kakih sedem metrov. Udeleženci so se prijeli za roke in sklenili krog okrog žarečih preproge. Sedemkrat so glasno izgovorili starodavno mantronico "aum", nato pa je vodja obreda kot prvi bos stopil po žerjavici. Za njim so dvignjenih rok in prav tako bosi krenili ostali udeleženci, najprej vsak sam zase in ob izgovaranju mantere, nato v tišini posamezno ali v paru. Vsakdo je šel tako večkrat po ognjeni poti očiščenja in vsakdo jo je po svoje doživljal. Na mnogih obrazih je bilo opaziti veliko navdušenje, čutiti je bilo zadovoljstvo, da so premagali strah in samega sebe ter naredili korake, ki res ne morejo pustiti človeka brezčutnega. Po žerjavici se pač ne hodi vsak dan.

Znanost ne pozna odgovora

Obred hoje po žerjavici ni novodobna modna muha, s katero moderni človek premaguje svoj dolgčas in vsegasitost, gre za zelo star ritual, ki izvira iz starodavnih kultov, morda celo iz prazgodovinskih časov. Hojo po ognju poznajo v različnih oblikah skoraj na vseh koncih sveta. V Indiji fakirji hodijo po razžarenem ognju, v Sri Lanki in Fidžiju sveti možje hodijo po razbeljenih kamnih, na

paciških otokih tudi po ognjeniški lavi. Hojo po žerjavici pozna tudi evropska tradicija. Avtohtonu hojo po ognju pozna na Balkanu, v Srbiji, Bolgariji in severni Grčiji, kjer posebna verska sekta anastenaria pleše po žerjavici v počastitev sv. Konstantina in sv. Helene. Morda je celo naš star slovenski običaj skakanja prek kresa ostanek tega starodavnega obreda.

V Chevalierovem Slovarju simbolov piše, da je hoja po ognju značilna za prastare poljedelske kulte in da simbolizira požar na poljih, ki se potem ponovno ogreje v zelenje. Okultna tradicija pa govori o obredu hoje po žerjavici kot o ritualu človekovega notranjega očiščenja.

Vsakdanja skušnja pravi, da ogenj peče in da se ga je bolje ogniti, stara mistična izkušnja pa govori, da je človek poln moči in da lahko premaga tudi ognjeni element. Ogenj lahko človeka očisti, saj ni samo fizični pojav, ampak tudi luč čiste zavesti. Za svete može in tradicionalne ognjehodce je morda res tako in so pri hoji po ognju mistično zamaknjeni, za vsakdanje ljudi, ki prav tako lahko hodijo po žerjavici, pa je obred vsekakor nekaj nenavadnega in presenetljivega. Zakaj se pri njem ne opečejo? Znanost nima odgovora. Bili so sicer poskusi, da bi to neverjetno dejstvo razložili z nekakšno parno zaporo, ki se stvori med žerjavico in golim stopalom, pa še z nekaterimi drugimi teorijami, a ni nobena obvezljala. Hoja po žerjavici ostaja nepojasnjena kot mnoge druge stvari, ki jih je treba le izkusiti in verjeti, da so pač možne. Osebno mislim, da je možno le eno: ali znajo vodje hoje po ognju pripraviti tako žerjavico, ki ne peče, ali pa je svet veliko bolj skrivosten, kot običajno mislimo.

MILAN MARKELJ

Začetek obreda: posvetitev grmade

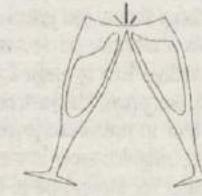

Ogenj použiva bukova metrska polena, ki se bodo spremenila v debelo plast žerjavice

Vrhunec: hoja po žerjavici. Po nji so hodili vsi, tudi tisti, ki niso verjeli, da si bodo upali.

Kako se peni kapljica zlata

Slovo od starega leta po tradiciji spremila pokanje zamaškov, ko ob polnočni uri odpremo steklenice in si s prijatelji, sorodniki ali z začasnimi znanci nazdravimo s kozarci vina, v katerem pleše stotine razposajenih mehurčkov. Za svečane trenutke je tisto pravo peneče vino, ki mu pravimo kar šampanjec, čeprav si smejo ta laskavi naziv lastiti le vina iz francoske pokrajine Champagne in pridelana po šampanjski metodi. Dobri domačih penečih vin je več, najnovejša med njimi pa so bela in rdečasta peneča vina Baron Moscon, pridelek podjetja Vino Bizeljsko-Brežice.

Slovenski vinski zakon deli vina, ki jim v pogovornem jeziku pravimo šampanjci, na gazirana, biserina in peneča. Gazirano vino je vino, kjer tlak v steklenici povzroča ogljikov dioksida, ki je dajal svežino. Patru kletarju benediktinskega samostana v pokrajini Champagne, don Perignon, se je prvemu posrečilo, da je tako pridelanemu vnu v steklenici odvzel kvasovke. Dobil je čisto peneče vino, ki je kmalu zaslovelo po vsem svetu.

Po klasični šampanjski metodi poteka drugo alkoholno vrenje v tricetrlitriški butelki "šampanki", ki prenese visok tlak. Ta postopek daje še danes najplemenitejša in najbolj dragocena peneča vina in po njem je narejeno tudi novo peneče vino Baron Moscon. Ime

končanim alkoholnim vrenjem. Tako so v vinu ohranjali veliko ogljikovega dioksida, ki je dajal svežino. Patru kletarju benediktinskega samostana v pokrajini Champagne, don Perignon, se je prvemu posrečilo, da je tako pridelanemu vnu v steklenici odvzel kvasovke. Dobil je čisto peneče vino, ki je kmalu zaslovelo po vsem svetu.

Po klasični šampanjski metodi poteka drugo alkoholno vrenje v tricetrlitriški butelki "šampanki", ki prenese visok tlak. Ta postopek daje še danes najplemenitejša in najbolj dragocena peneča vina in po njem je narejeno tudi novo peneče vino Baron Moscon. Ime

da se droži strnjejo na zamašku in šele potem pride do odstranjevanja droži. To naredijo tako, da vrat steklenice z zamaškom in drožmi s posebno napravo zamrznijo, nato steklenico odprejo in odstranijo droži. Dodajo še ekspedicjski liker in steklenice ponovno zaprejo s plutovinastimi zamaški, ki jih pricvrstijo še z agrafi.

Ekspedicijski liker, ki ga dodajajo Baronu Mosconu, daje vnu hišni pečat, zato je skrbno čuvana skrivnost. Liker pridelujejo iz vrhunskih, dobro uležanih vin, 20 let starega vinjaka in drugih dodatkov.

Pri rdečkastem Baronu je postopek enak, le da za osnovno vzamejo vino iz rdečih sort grozdja, kot je modri pinot. Izredno pomembno je, da se uporabi le zdravo grozdje ter da vinifikacija poteka brez zvepla. Razlika med belim in rdečkastim penečim vinom je tudi v sestavi ekspedicjskega likera.

Zamisel o pridelavi penečega vina je v Vinu Bizeljsko-Brežice dozorevala več let. Analize trga so pokazale, da je večina pri nas pridelanih penečih vin proizvedenih po tankovski metodi in da je ponudba penečih vin, pridelanih po šampanjski metodi, sorazmerno skromna.

Tako v Sloveniji pridelajo v povprečju 200.000 litrov vina po tankovski metodi, 75.000 litrov bisernega vina in 80.000 litrov penečega vina po klasični šampanjski metodi. Potrošnja ni velika, saj popijemo Slovenci v povprečju le 2 decilitra penečega vina na prebivalca, medtem ko je, denimo, ta številka v Nemčiji 5,2 litra. V svetu potrošnja penečih vin narašča, predvsem se popije vse več vrhunskih vin. Vsako minuto se popije kar 7 steklenic penečega vina.

Baron Moscon ima torej, po tem sodeč, lepo prihodnost, če ga bodo le znali ponuditi.

AS

Tujec v rodnem gradu

Pogovor z gospodom Philipom Wamboltom, nekdanjim hmeljniškim graščakom, o njegovi življenski poti in o gradu, ki ni dovolj zaščiten in kljub posegom in vlaganjem še naprej propada. Projekt za njegovo oživitev se ni uresničil.

"Dolenjski list, na katerega sem naročen od leta 1988, je pisan z mnogo kmečke prebrisanošči. To, kar beres v njem, ni niti čisto kmečka niti mješčanska niti delavska kultura," je sklenil razmišljanje o našem časopisu in predvsem daljši, sproščen pogovor o hmeljniškem gradu njegov zadnji lastnik, 74-letni baron dr. Philip Wambolt. Z gospodom Wamboltom sem se pogovarjal med njegovim obiskom pri njegovih družinskih prijateljih Drobničevih na Senušah. Mitja Drobnič, ki je izdatno pomagal pri sporazumevanju v nemčini, čeravno je treba reči, da se je gospod Wambolt trudil in je kar dobro govoril slovensko, je bil namreč kot naš konzul v Mannheimu poročna priča gospoda Wambolta. Poročil se je z doktorico zgodovine Christo Dericum, ki ima izjemno žlico za pisanje nasploh, največ pa je izpod njene peresa ali še bolje računalnika, brez katerega seveda ne more niti med obiskom pri prijateljih v

Sloveniji, prišlo zgodovinskih escjev, napisala pa je že tudi pet knjig. Gospa Christa delno razume slovenščino. Pri nas je obiskovala tudi tečaj slovenščine za tujce. Skupaj z možem pišeta knjigo o Sloveniji, o njeni kulturi, zgodovini in umetnosti.

Hmelnjik - ekološki center

Življenske poti Drobničevih in Wamboltovi so se prekrizale in se zile v studenec bistrega razumnika sobivanja, občasno pa kar povsem prozaičnega, kdo bi morda celo dejal bohemskoga sožitja, kot že rečeno, v Nemčiji. Gospod Drobnič je še kot vicekonzul v Dortmundu posredoval ob plemeniti potezi gospoda Wambolta, ko se je ta odločil, da podari Dolenjskemu muzeju v Novem mestu dragoceno zbirko nymphenburškega porcelana, arhivu Slovenije pa je dal na razpolago številne knjige in listine z gradu Hmelnjik. Tedaj, bilo je leta 1986, se je precej ogreval za to, da bi grad Hmelnjik postal ekološka šola oz. center, kjer bi slijudje, tudi iz tujine, izmenjavali izkušnje. Na tem košču slovenske dežele bi se tako verjetno lažje borili za čisto, zdravo okolje in morebiti popravili kar dosti grehov, ki smo jih zagrešili v sli po razvoju za vsako ceno. Njegova ideja je bila tudi, da bi ustavili sklad za kulturni razvoj Dolenjske. "Za oba projekta bi lahko dobili skupno vsaj milijon mark iz mednarodnih virov. V ta načrt naj bi se vključile Švica, Francija in Nemčija. Žal so nasprotiniki teh načrtov v Sloveniji za to pobudo videli vprašanje lastništva Hmeljnika, cesar sploh nisem postavljal v ospredje, ampak sem zgoj želel uresničiti te ideje zaradi ljudi in te pokrajine, ki so mi tako prirazili k srcu," pravi gospod Wambolt.

Ni mu lahko, ko ob vsakokratnem obisku gradu opaža, da kljub velikim posegom in vlaganjem, četrtna gradu nezadržno propada. Nikogar ni, da bi ga vzdrževal, da bi odstranil vsaj rastlino, ki se v zidovih spreminja v drevo, niti ni nikogar, ki bi grad

čuval. Prej zapahnjena vrata so zdaj prevrnjena. Hmelnjik zdaj nima vode. Neka Marija iz Bučne vasi je na steber pri hmeljniškem studencu namestila tablo z napisom, da je od leta 1944 po katastru tem in tem to zemljišče njena last, kar je hudo vprašljiva reč, saj je to lahko kvečjemu stvar lastnika gradu, kdorkoli že je. Če bi Wambolt hotel grad nazaj, bi moral po tedanjem jugoslovenskem zakonu iz leta 1946 zahtevati jugoslovensko državljanstvo. Tega pa ni mogel storiti niti njegov oče, ker je umrl, niti Filip sam, ker je bil takrat v ruskom ujetništvu v Kazahstanu. Filipa so namreč leta 1936 poslali v samostan na Češkem, po končani visoki teološki šoli v Franciji pa so ga kmalu mobilizirali v nemško vojsko in poslali na rusko fronto. Philipov povelenik ga je tolažil in dražil, da če ne bi prišel iz samostana, bi gotovo postal general, tako pa se mora zadovoljiti s položajem sanitetnika. Sto kilometrov pred Moskvo je na silvestrovo 1942 Wambolt padel v rusko ujetništvo. Tam je spoznal poznejšega vzhodnonemškega voditelja Walterja Ulbrichta, ki je priejal predavanja iz marksizma, in Martina Picka. V tej pisani druščini je leta 1943 nastal komite za osvoboditev Nemčije. Hitler je ves besen, ko je zvedel za ta dogodek v kraju 20 km pred Moskvo, v odsočnosti vse člane komiteja obsodil na smrt. Za Ulbrichta pravi Wambolt, da je imel izjemno dober spomin in da je znal ljudi razporejati kot šahovske figure. Spominja se tudi, kako so sovjetski oz. russki komunisti zaničevali svoje nemške tovariste.

Lepo so ravnali s podložniki

V tistem času, ko je bil Philip še na ruski fronti, so slovenski partizani avgusta 1942 začeli grad Hmelnjik. Philip meni, da je bilo to žalostno dejanje bolj propagandno, ideoško kot pa taktično, strateško, saj naj bi partizani tja do Triglava z ognjenimi zubli z razglednega Hmeljnika vesoljni Sloveniji naznanjali, da so osvobodili Dolenjsko. Razumnega početja je v vseh vojnah malo, o čemer se lahko prepičamo tudi ob vsakodnevnih grozotah v Bosni in Hercegovini. V primeru požiga Hmeljnika povelenikov, ki so izdali tak ukaz, verjetno ni kaj dosti zanimalo, da so hmeljniški gospodje lepo delali s podložniki. Philipov star oče baron Franz je v Karteljevem zgradil šolo, njegova stara mati Marie, rojena grofica

Falkenstein, je na Hmeljniku organizirala šolo šivanja. Pa še kakšno podobno dobro delo bi se našlo. Wamboltovi, ki so imeli na Moravskem okrog 500 ha polj in travoliko gozdov, a jih je, podobno kot vse druge nemške veleposestnike, po 1. svetovni vojni v tem predelu Češke zajela meščanska socializacija kot so Čehi s socialno potrebo opravičevali ukrep, da so latifundistom odvzeli polovico zemlje, so vse pohištvo iz gradu v Frischau (Pšezany) prenesli na Hmeljniki. Grad (njegovo mogočnost Philip ponazoril s podatkom, da je imela njegova streha površino enega hektarja!), so prodali cerkvi, ta pa je v njem uredila dom za prizadete otroke.

Philipova kalvarija se je potem, ko so ga decembra 1949 izpustili iz kazenskega delovnega taborišča v Kazahstanu, nadaljevala v vzhod-

nem Berlinu, nato je prišel v Regensburg, kjer so živele njegove sestre. O vsaki sestri pove kaj malce s priokusom hudomuščosti. Od najstarejše sestre Annie je oče zahteval, da postane umetnica, slikarka. Med študijem ni smela v muzeje ali galerije, slikati je morača tisto, kar ji je prišlo pod roke. Slike je skušala prodati v Ljubljani in Novem mestu, toda ni našla kupcev. "Ekspresionistične slike so bile preveč moderne, a je to pogruntala še pri 60 letih," se hahlja Philip. Njegova sestra Leopoldina je bila medicinska sestra na Dunaju. Tretjo sestro Antoinette so imeli starši za čistilko, ker je doma skrbela za gospodinjstvo. Ko je imela 40 let, se je izučila za šiviljo v Heidelbergu in imela tam salon za elegante dame. Četrto sestro Marijo kliče Philip ljubkovalno Marichen, za njo sledi Klemens, šesti je Philip-Lipsi, kar prihaja od von Philippens, kakor se naš sobesednik ponoričuje iz sebe. In končno zaključuje seznam otrok Wamboltovi oz. hmeljniških otrok še Elizabeth-Leza. Je edina Philipova sestra, ki se je tudi poročila, in sicer z grofom Franzem Haoyosom iz Šlezije. Philip je 1954 in 1955 študiral še v Heidelbergu, zatem se je zaposilil v ministerstvu v Bonnu, leta 1958 pa pri škofu v Muenstru, kjer so na akademiji prirejali seminarje. V letih 1966 do 1966 je bil v cerkveni misiji na katoliški univerzi v Čilu, kjer je bil profesor. Od leta 1972 do svoje upokojitve 1983 je bil profesor na Visoki šoli za socialno pedagogiko v Dortmundu. Po poroki se je udomil v vasi v bližini Heidelberga.

Njegov oče je bil priljubljen zdravnik, dedek pa diplomat, ukvarjal se je tudi s homeopatijo. Philip pojasni, da je bil ded "natur doktor." Njegov stric je bil Ferdinandov spremljevalec med atentatom Gavrila Princa na prestolonaslednika. Če bi atentator zadel Philipovega strica, ne bi ubil Ferdinanda. Potem ko je leta 1954 Philip Wambolt z nelagodnimi občutki in s strahom prič v vojni prišel v Slovenijo, je šel raje kar v Krško, v gostilno Murko, kot pa v Novo mesto, kjer so njegovega očeta, hmeljniškega zdravnika, dobro poznali. Ni vedel, kaj ga čaka. Slutil je lahko, da so mu Rusi poslali v papirjih jugoslovenskim oblastem slabo karakteristiko.

"Na Hmeljniku sem našel našega starega 'kaštelana', sicer izučenega vrtnarja Toneta Sajeta. Moram reči, da je imel veliko korajžo," pravi Philip Wambolt. Z grada so pokradli veliko pohištva. Nek kmet ga je imel spravljenega kar pod kozolcem, in ko je zbolel, je pohištvo s Hmeljniki - kdo ve, morda tudi zaradi kačka slabih vesti - podaril samostanu v Stični. Ko se bliža zadnja ura hoča skoraj vsak na oni svet količkaj čist, mirne duše. Se bliža zadnja ura tudi Hmeljniku ali se bo le našla razumna pot, da bi bolj odločno zaustavili propadanje enega izmed lepših gradov v tej naši preleprsti dolenjski pokrajini?"

PAVEL PERC

FOTO: P. PERC

Philip Wambolt

naše korenine

Ko Niko vošči novo leto, je veselo

Oj, bil je tisti čas okoli novega leta vesel. In Niko je bil zraven. "V stiškem samostanu smo za vino kupili berdo, bogario, bisernico in brač, pa smo igrali, da je bilo veselje. Na veselicah, godovih, ohacetih, kadar je bila priložnost za pesem in muziko, smo bili zraven. Še danes bi brez težav ubiral strune, če bi jih imel. Ko človeku pride igranje v kri, ga nikoli ne pozabi. A zdaj teh glasbil v Draščih ni več. Mladi pa so vseeno radi veseli. Še lani so na starega leta večer prišli pome in pridružil sem se jim. Leta niso tako važna. Igrali sem na orglice in šli smo okoli po vasi in voščili srečo tja do zgodnjih jutranjih ur. O ne, Niko se ne da kar tako."

Niko Pečarič iz Draščev je prijazen in vesel možakar. Kmet je in vinogradnik. A še veliko več, kajti velika in živahnova skupnost, kakršno imajo v Draščih, ponuja marsikaj pa tudi nekaj zahteva. Svoj čas je bil Niko predsednik krajevne skupnosti, celih sedem let pa tudi ključar v draščki sosedski zidanici. Obe obveznosti je že zdavnaj odložil: "Naj se še mlajši ukvarjajo s tem in se učijo," pravi in razlagá, kaj pravzaprav je sosedska zidanica, v Beli krajini ohranjena samo še v Draščih

in na Božakovem, drugod pa je že zdavnaj pozabljena. Ni ne, gostilna ne navadna zidanica, temveč neke vrste vinska zadružna, kamor vsak član v skupni sod jeseni stoči deset litrov vina za članarino, pa še vrne vanj, kolikor ga je zadnje leto iz njega iztocil, z obrestmi seveda, se pravi, da je treba za vsak liter vrniti liter in pol. Tako je vino v vasi vedno pri roki, zidanica sredi vasi z velikim sodom in mizami ter klopami pa je tudi priljubljeno zbirališče za vaščane, kjer je padla že marsikatera modra beseda in je človek dobil že marsikateri pameten nasvet. No, bližina soda je botrovala tudi marsikateri šali in ubrani pese. Da, to je bilo v časih, ko še ni bila navada, kupovati pivo in po vaseh še ni bilo radijskih sprejemnikov in televizorjev, v katere zdaj bulji staro in mlaodo.

"Svoj čas, ko smo imeli še ta veliki sod, smo ga napolnili do vrha. Tri tisoč dveto

litrov je držal. A je bil do žegnanja v cerkvi svetega Petra že suh. Ja, nekateri so kar pridno točili ven. Tudi po tristo litrov so moralji jeseni vračati. Ključar je število iztočenih litrov vrezoval na posebno palico, imenovan rovaš. Vsak član je imel svojega. Ko je dolg poravnal, mu ga je ključar z rovaša zbrisal, potem pa se je spet pričelo vse znova. Danes je rovaš le še za okras, saj ključar vodi pisno evidenco," pripoveduje Niko.

V soboto zvečer je v sosedski zidanici slovesno tiho, čeprav je skoraj nabito polna. Gospodarji pokušajo, kakšno vino so letos pridelali. Degustacija se temu reče, tako jih je naučil njihov učeni rojak magister Julij Nemanč. Drašči imajo dobra vina, zato ni čudno, če so dali tudi dobrega strokovnjaka. A se pri vnušu ne sme nič zanemariti, tako jih uči njihov rojak in znanje o vinogradništvu

Niko Pečarič z rovaši

FOTO: T. JAKŠE

Žreb je izmed reševalcev 50. nagradne križanke izbral JELISAVO MOŽE iz Novega mesta in ALENKO MIRKAC iz Brežice. Možetovi je pripadla denarna nagrada 2.000 tolarjev, Mirkac pa bo prejel knjižno nagrado. Nagrajenkama čestitamo. Dobitnico denarne nagrade prosimo, naj nam čimprej sporoč svojo enotno matično številko (EMSSO) in številko ali tekočega računa ali žiro računa ali hranilne knjižice, da ji bomo nagrado lahko kar najhitrej nakazali.

Rešite današnjo križanko in rešitev pošljite najkasneje do 10. januarja 1993 na naslov: Dolenjski list, Glavni trg 24, 68000 Novo mesto, s pripisom KRIŽANKA 52! Ovojnico brez poštne znamke lahko osebno oddate v naš poštni nabiralnik pri vhodu v stavbo, kjer ima uredništvo svoje prostore.

REŠITEV 50. NAGRADNE KRIŽANKE

Pravilna rešitev 50. nagradne križanke se, branjo v vodovravnih vrticah, glasi: SKOK, OPAS, TONALNOST, ALIJA, LAO, TEK, RTINA, MISS SVETA, ILKA, IASI, KOZA, RAL, TKON, VRBJE, NATO, KJ, OBI, DNO, ENOTA, TIROIDEA, KAS, ASAM, ŠARM, ANA.

prgišče misli

V najbolj skritih kotičkih našega jaza dremijojo spomini na bitja, ki so bila pred nami.

E. SABATO

Vsaka sreča je religiozna.

K. VONNEGUT

In če so sanje v resnici blodnja duše po deželih večnosti, potem je sleherni sen, če ga znaš prav razbrati, že kar prerokba ali poročilo o tistem, kar mora priti.

E. SABATO

Veliko vprašanje je, ali je splot mogče verodostojno govoriti o grehih drugih.

J. KOSTNAPFEL

NAGRADNA KRIŽANKA								52	
OKRAJŠA-VA ZA AMPER	POKLON	VELIK GORSKI VRH	NAELEKT-REN DELEC	V GLASBI IZRAZ ZA LJUBE-ZNIKO	AUTOR: JOZE UDIR	ZABOJ ZA SMETI	PAZNOSTI MEĀANICA	STAROEGLI-POTOVSKI BOG SONCA	IGLASTO DREVO
NAJMANJ-SI DELEC CESÄ						GOST NA POROKI			
NOSOROG						EDEN, OD STARSEV NAPELJAVA IZ CEVI			
KEM. SIMBOL ZA INDUJ GLAS				OČESNA MREZNICA MANJŠA DOLINA					
SLOVEN. NARODNA JED	ŽENSKO IME	AVT. OZNAKA SLOVENIJE SESTAVINA OLJ	DEL ČSFR KUCA	PIZIKALNI POJAV MUSLIMANSKI POZDRAV	GR. MIT. SONCNA DEZELA	OSMERKA PERJE PRI REPI	SOVJETSKA ZVEZA SLOVEN. ZELEZARNE	ŠAHOVSKA FIGURA	NAPRAVA ZA ZMANJŠEVANJE HITROSTI
ZVEZNA DRŽAVA V ZDA			OTOČJE V BALTIKU KEM. SIM. ZA OSMUJ						
SETEV							ORGAN VIDA PRIPOVEDNA PESNITEV		
ŽENSKO IME							DRŽAVNA BLAGAJNA		
DROBIZ V INDII			KONEC SAHOVSCHE IGRE				ŽENSKO POKRIVALO		

zdravnik razlaga

3

mr.sc. Tatjana Gazvoda

Možganska kap

Ljudje, ki so skrbeli za bolnika v bolnišnici, morajo biti v tesni povezavi s tistimi, ki bodo zanj skrbeli doma. Preden pride prizadeti domov, je treba opraviti vse nujne prilagoditve v stanovanju, ki mu bodo omogočile in olajšale bivanje. Seveda se mora bolnik s temi preureditvami strinjati. Zagotoviti morajo, da bodo bolnika na domu obiskovali fizioterapeut in drugi zdravstveni delavci. Na tak način je mogoče hitro spoznati vse nastajajoče probleme in pravocasno ukreniti vse potrebno. Nekateri bolniki niso sposobi skrbeti zase, zato je potrebna nastanitev v ustreznih domovih za ostarele ali morda v bolnišnici, kjer lahko zanje najbolje poskrbijo in jim tako olajšajo boleznično stanje.

Okrevanje po kapi

Skoraj dve tretjini ljudi, ki jih je prizadela možganska kap, se pozdravi sama po sebi: polovica v enem do dveh tednih, drugi nekoliko pozneje, vendar tudi do stopnje, ko so sposobni skrbeti zase in se lahko vrnejo domov. Pri negovanju bolnika s kapjo moramo biti zelo pozorni in uvidevni. Moramo ga opogumljati, da bo tudi sam mislil optimistično in odločno, ter čim pogosteje opravljati vse vaje, telesne in duševne. Celo del tistih, ki so videti hudo prizadeti, se lahko popravi toliko, da lahko skrbijo sami zase in so delno samostojni. Potrebno je, da postavljamo človeku, ki ga je prizadela kap, realne cilje. Tudi cilje je treba pogosto preverjati, da vidimo, ali so bili doseženi. Če niso bili, je treba stanje oceniti znova. Uporabljamo lahko preprosto ocenjevanje po točkah, verjetno pa je še bolje, če opisemo cilje kot dejavnosti, ki jih bolnik lahko opravi, na primer: da se lahko v postelji obrne, se sam uede ali stoji s pomočjo drugih. Bolnika s kapjo je treba spodbudjati, da raje opravi stvari sam, kot pa bi morali to zanj opraviti drugi. Poskusite se upreti skušnjavi, da bi mu pomagali. Bolje je, da bolnika spodbujate, da doseže želeni cilj: naj se hrani sam, čeprav bo to precej umazan in dolgotrajnen postopek.

V začetku razvije bolnik prve gibe v postelji, nato sledijo vaje za pridobitev izgubljenega ravnotežja in delovanja telesa izven postelje. Ko si pridobi to spremnost, mora biti sposoben stati brez pomoči in hoditi. Ko je tak bolnik že shodil, je pomembno, da more sam na stranišče. Ta mali dosežek mu daje nesorazmerno veliko samoupažanje. Ljudi, ki imajo velike težave z gorovom, bi moral čimprej

Bolnika s kapjo je treba spodbudjati, da raje opravi stvari sam, kot pa bi morali to zanj opraviti drugi.

oceniti logoped, da bo lahko začel s terapijo. Precej važno je ugotoviti, ali lahko bolnik komunicira s pisanjem ali tipkanjem, ker sta to ločeni večini, čeprav sta seveda tesno povezani z branjem in govorom. Nekateri bolniki z možgansko kapijo so videti, kot da nočijo sodelovati in so nekoliko nerodni. To je lahko le navidezno in nenamerno oziroma je razumljiva posledica bolnikove nesposobnosti, da bi slišal in uskladil in gibe. Običajna okvara po kapi je izguba občutka za položaj, zato prizadetemu prav malo pomaga, če pokaže mišično moč pri udarcu s pestjo in vašo odprtoto dlani, pri tem pa ne ve, kako bi roko uporabil in nadziral. Poleg tega lahko možgani dobivajo napaka sporocila, tako da se bolniku prizadeti ud ne zdi ohromel (paraliziran) in da ni sposoben sam spoznati prizadetosti, dokler mu zanj ne povede drugi. Druga nenavadna situacija nastane takrat, kadar bolnik s kapjo lahko sprejema informacije na tisti strani, ki ni paralizirana. Če želite z njim govoriti, morate stopiti s prizadetem na neprizadeto stran, kot da bi morali skozi vrata, da bi prišli do bolnikove zavesti, zato da bi vas razumel.

Razgibalne vaje

V začetku je delovna terapija morda omejena le na zdravo roko, ko pa začne ponovno delovati prizadeta okončina, je treba vse napore osredotočiti v vzpodbjanje tega delovanja, pa čeprav je še neznatno. Se posebej je treba razgibavati šibko roko. Stiska naj mehko gumijasto žogo, zvitki penaste gume ali kos plastičnega kita. Šele kasneje, ko se izkaže, da si prizadeti okončini ne bosta opomogli, se delovna terapija osredotoči, da prizadetemu omogoči živeti, se oblačiti, kuhati in urejati stvari z drugo normalno roko. Že zgodaj po kapi je treba bolnika obleči v njegovo obliko in dobre čevlje. Potem pa lahko neskončno dolgo dela posteljne vaje, s stopali naj se upira ob desko in se povleče na stol in dol z njega, pri čemer naj uporablja oporo ali posebno dvigalo s trapezom. To je ena od prvih stopenj neodvisnosti in je za bolnikovo moralo življenjskega pomena. Še celo bolj pomembni pa so prvi koraki pri haji po opravljenih iztegovlavnih vajah za trup in noge na postelji, da se okrepijo "lene" mišice.

(se nadaljuje)

zanimivosti iz sveta

Podmorski 'Černobil'

7. aprila 1989 se je pri Medvedjih otokih v Norveškem morju ponesrečila sovjetska jedrska podmornica Komsomolec. Podmornica je bila nekaj posebnega, zavita v največjo tajnost. Kot se je izvedelo, so jo ruski konstruktorji zgradili za delovanje v velikih globinah, da bi tako nadomestili nekatere pomajkljivosti sovjetskih podmornic proti ameriškim in nativskim. Ameriške jedrske podmornice delujejo v globini okrog 400 metrov, Komsomolca pa so naredili za delovanje globino 1000 metrov. Menda se je podmornica izvrstno obnesla, dokler se ni nesrečnega 7. aprila zaradi preveč ostrega kota potapljanja zarila v dno Norveškega morja. V mrzlem grobu v globini kakih 1700 metrov je ostala celotna posadka. A bolj kot zanj so se vojaški strokovnjaki zanimali, kaj se je dogodilo s tovorom v podmornici, predvsem z jedrskim reaktorjem, radioaktivnim gorivom in s torpedi z jedrskimi konicami. Meritve radioaktivnosti na območju nesreče so pokazale, da je reaktor stal nepoškodovan; naprave namreč niso zaznale povečanega žarjenja. Sovjeti so se nekaj časa ukvarjali z mislijo, da bi znamenito podmornico dvignili, vendar so potem zamisel opustili. V domovini so

Ropanje dediščine

Na stotine lovcev za starinami se klati po Ameriki in sistematično uničuje ter ropa zgodovinsko in kulturno dediščino ameriškega kontinenta. Za seboj puščajo opustošena arheološka najdišča, starodavne grobove in stoltevine naselbine.

V Aljaski so zaščiteno arheološko najdiščo slonokoščenih figuric že tako izropali, da mu je vlada ukinila status nacionalnega zgodovinskega pomena, saj ni ostalo nič, kar naj bi še varovali z zakonom. Roparji starin se plenijo samo najdišč staroselcev, indijanskih grobišč in pueblov, lotevajo se vsega, kar jim prinaša denar. V Ameriki je tega veliko, naj gre za staro indijansko keramiko, različne predmete iz grobišč ali pa za lobanje, kosti in mumije. Zbiratelji starin kupujejo vse po vrsti, denar pa jim gre rad iz rok. Tako je mogoče za obredo indijansko masko dobiti do 40.000 dolarjev, za otroško mumijo le nekaj tisoč dolarjev manj, za kakšno posebej redko posodo pa več kot 100.000 dolarjev.

Za plenilce in preprodajalce so zanimivi tudi predmeti iz ne tako oddaljene preteklosti. Tatovi iščajo tudi predmeti iz obdobja ameriške državljanske vojne, riječ po bojiščih in grobiščih. Najhujšje ropanje kulturne dediščine se dogaja na ameriškem jugozahodu, kjer je veliko najdišč staroindijanskih kultur.

se dogajale silovite spremembe in nastali so drugi problemi.

Na potopljeno razbitino bi kar pozabili, ko bi Američani letos ne opozorili, da Komsomolec postaja nevaren. Jedrski strokovnjaki so namreč z meritvami ugotovili, da iz podmorniškega jedrskega reaktorja izteka gorivo in da je z radioaktivnostjo že okužen del Norveškega morja, kjer leži podmornica. Odtekanje urana je sicer počasno, vendar se strokovnjaki boje, da se bo razpoka, ki je nastala v reaktorju zaradi kemičnih reakcij med jeklom reaktorja, titanom podmorničnega trupa in morsko vodo, povečala in da bodo nastale še nove. Reaktor je trčenje sicer prestal nepoškodovan, njihče pa ni pomislil, da se bo v usodo Komsolca vpletla kemija. Reakcije med jeklom, titanom in morsko vodo pa so takšne, da jeklo propada. Ko bo varnostni jekleni oklep okoli reaktorja zaradi teh reakcij povsem popustil, bo prišlo do katastrofe, nekakšnega podmorskega dvojčka Černobila. Izliv goriva bi lahko zastrupil Norveško morje in pokončil vse živo v okolici Medvedjih otokov.

Igor Spaski, nekdajni vodja inštituta Rubin, kjer so podmornico Komsomolec zgradili, pravi, da bi morali zelo hitro ukrepati, če naj bi preprečili podmorsko jedrsko katastrofo. Predlagata, da razbitino podmornice začno zaliijo v beton, podobno kot so zaliili poškodovani černobilski reaktor, kasneje pa bi morali podmornico dvigniti z dna.

Nismo sami

Kaže, da Nasa le ne bo v prazno potrošila 100 milijon dolarjev, kolikor stane projekt iskanja zunajzemeljskega življenja. Zaenkrat ga sicer še niso odkrili, so pa prejšnji teden dobili pomemben dokaz, da so možnosti obstoja inteligenčnih oblik življenja v vesolju. S pomočjo vesoljskega teleskopa Hubble so našli dokaz, da ima več zvezd planetne, ki so bistven pogoj za nastanek življenja. Teleskop je poslal na Zemljo slike 15 novih zvezd v Orionovi meglici. Pri polovici od njih so odkrili diskaste oblake zgoščenega prahu in plinov, zameček bodičnih planetov. Diski se vrtijo dovolj hitro okoli svoje osi, da jih zvezda ne bo vrskala vase.

"Ti posnetki so najboljši dokaz doslej o obstoju planetarnih sistemov," pravi stronom Robert O'Dell z univerze Rice, kjer so planetarne diske odkrili. Po ocenah astronomov naj bi imelo svoj planetni sistem kakih 10 odstotkov od 400 milijard zvezd, kolikor jih je v naši galaksiji. To pomeni ogromno planetov, obstoju tokih planetov pa močno povečuje možnost za obstoj življenja in razumnih bitij na njih.

K praktični KRIŽ AŽ

Najdaljša noč

Tako, najdaljša in najbolj nora noč v letu je tu. Spodobi se, da jo preživimo v čem posčbenem. Če smo se odločili silvestrovati v kakšnem lokalnu, bo pač treba izbrati primerno bleko. Če si nismo mogli ali utegnili kupiti nove, še ni konec sveta, saj s primerno izbranim dodatki lahko zablesti tudi oblačilo starejše letnice, ki ga imamo v omari. Takih dodatkov je celo vrsta: pas z nevsakdanje oblikovan zaponko, ekstravagantna ruta preko ramen, ogrlica ali zapetnic, čipkastna pentija v lašci, okrog hokov zavezana resasta ruta, na staro bluzo ali bleko prijet vezen ovratnik, okrog vrata prišit niz iz perl ali bleščic itd. Za dober izgled in počutje se bo treba le še malo naličiti in lepo počesati. Tudi silvestrovanje doma v domačem krogu naj ne mine preveč vsakdanje, na primer v ohlapni trenirki. Neverjetno, kako lahko malo urejenosti popravi razpoloženje. Poskusite!

Praznični pogrinjek

Če za novo leto pričakujete goste, jih presenetite z domišljimi pogrinjki, s katerimi lahko brez večjih stroškov pričarate, da bo praznično razpoloženje še bolj slavnostno. Tako lahko na krožnik postavite smrečico, ki jo naredite iz šestih pol papirja zelenle barve in različnih odtenkov. Papir po sredini prešejte s šivalnim strojem ali na roke. Potem papir po sredini prepognite in izrežite smrečico, nato pa jo raztegnite in postavite na pogrinjek, torej na krožnik, na katerega boste najprej položili pritek, ki naj se barvno sklada s smrečico. Med raztegnjene krake smrečice dajte zelenje ali suho sadje, ki bo hkrati služilo kot predjed.

BOŽIČNO IN NOVOLETNO DREVESCE - Na vasi so krasili bogkov kot s smrečjem, bršljanom, božjim drevcem in belo omelo, o božiču pa so dodali še okrašen papirnat kotni prtiček, imenovan paradiž ali peča. Božičnega drevesca ali novoletne jelke, kot pravimo danes, niso poznali. Pojavljati se je začelo najprej v mestih in se je v večji meri šele po drugi svetovni vojni razširilo tudi na podeželje. Ponavadi so smrečice okrasili z bonboni, zavitimi v bel papir, na obeh koncih lepo narezljani, z majhnimi rdečimi in rumenimi jabolki in z nakupljenimi okraski. Pod "krisbam" so nastavili darila in otroke opozarjali, da jih posluša Jezušček in da angelčki letajo okoli in opazujejo. Na božični večer so molili rožni venec, nato pa večerjali pečeno kokoš, gos ali raco, pražen krompir in solato, na koncu pa še orehovo potico ali rozinov šarkelj. Ko so "angelčki" pozvoni, so otroci šli pogledat, kaj so dobili za božič. - Na fotografiji je predvojna družina iz Brežic ob božičnem drevescu. (Pripravila: etnologinja Ivanka Počkar)

Iz Tidinovih kopiskov

Napredovalnost dolenska - Dolenc poprijemlje se kaj rad, vsakako raje od Gorenca, novih reči, misli, iznjib naukov, sploh novih resnic, da le ni združen s tem kak strošek ali trud.

Slovenci servilne pare - Jetniki v mestu (v Kresiju) nimajo nič šetalniča, kar je zoper postavo in zdravje, ali naši grešniki se ne pritožujejo zoper to, ker so Slovenci servilne pare, in jūm tudi nihče ni tega razlagal, da je sveži zrak in hoja človeku potrebna. Marsikateri ima šetanje za sitnost, zato raje leži.

Beže proč od tobačnega dima - V Šempeterski župi in sploholjdalje od Novega mesta in v ceste mnogi možaki ne kade nič, nekteri tudi to ne. Zato še v krčmi dostikrat, če pride kak kadilec s smotko, ženske beže proč ali pa se v stran obračajo, ker nenavajenim tobačnega dima kajenje težave dela.

Žre se strašno veliko - Mestna gospoda naklada strašen lispo na otroke, hoče jesti to kar je najzgodnejše in naj draže: kartofel, ljub, ločiko, žlahitne ribe, divjačino etc. in se mora udeležiti se vsake če še tako drage veselice in sicer s celo rodovino. Žre se strašno veliko, meso tudi dopoldne in popoldne, če niso opoldne saj 3 jedi, smatra se za beračijo, po pravilu bi morale biti še 4. Veseliti se, papati in pupati se ex offo mora, če ne iz svojega, pa iz tujega, če ne za gotovo pa za dolg.

Če si podatke ob popisu prebivalstva, gospodinjstev, stanovanj in kmečkih gospodarstev marca lani ogledamo nekoliko pobliže, vidimo, da je Slovencev v lastni državi vse manj. Če smo lahko še leta 1953 govorili o 96,52-odstotnem deležu slovenskega naroda v svoji republiki, se ta odstotek vsako desetletje vidno zmanjšuje. To je posledica vedno manjšega naravnega prirasta. Se v obdobju med leti 1971 in 1980 se je naravni prirastek gibal med 10.560 in 12.456 preb., medtem ko je v letih 1981 do 1990 ta delež padel za 3.813 do 10.487 preb.

Zares si ne bi smel nihče več, statistični analitiki pa toliko manj, zatiskati oči ob dejstvu, da je v Sloveniji prebivalcev, za razliko od večine zahodnoevropskih držav, še vedno vsako leto več. Prav nikomur ne bi bilo težko iz razpoložljivih podatkov republiškega zavoda za statistiko, ki so bili objavljeni v začetku februarja letos, potegniti primerjavo, da bo Slovencev ob naslednjem popisu (leta 2001) nedvomno še za nekaj odstotkov manj, kot jih je danes. Negativni strukturni delež pa je splošno znan podatek. Pa še nekaj preseneča oz. jasno kaže na nacionalno ogroženost slovenskega naroda: število prebivalstva, ki se narodnostno ni izreklo za Slovence, se je od leta 1971 do leta 1991 skoraj podvojilo. Od leta 1971, ko je bilo Neslovencev 87.622, se je to število leta 1991 dvignilo na 157.112.

Poleg Slovencev še 23 drugih narodnosti.

Zaradi spremenjenih političnih razmer podatki iz zadnjega popisa danes najbrž niso več verodostojni, do kakšnih korenitih sprememb pa vseeno ni moglo priti. Poleg Slovencev je v Sloveniji največ Hrvatov, Srbov in Muslimanov. V primerjavi s predzadnjim popisom

VASJA 3903BA

J. Levačič:

Govorica vesti

Večerilo se je, ko sem se vračala domov, in sneg je naletaval. Počasi sem se približevala vasi, saj cesta ni bila očiščena. Že od daleč se je zagledala v sneg ob cesti črno gnoto. Tako me je zeblo, da nisem premisljevala, kaj pomeni, edina misel mi je bila, kako čimprej priti domov na topo!

"Kdo pa si?" me je ogovoril ženski glas. Ozrla sem se na gnoto, sključeno v snegu, in videla, da je ženska, in to zelo vinenca. Brez besed sem odhitela naprej. Kaj me ta ženska nagovarja? Kaj jo pa brigata? sem si mislila. A vest mi je govorila: "Kaj ne vidiš, da potrebuje pomoci? Pobrat jo moraš in ji pomagati, da bo prišla domov!" Škoda jakne, ki bo vsa smrdela po alkoholu. Naj umre, ta alkoholičarka! Vsi, ki pijajo, bi morali oditi na drugi svet. Saj ima hčer, pa jo naj gre ta iskat!

Vso pot do doma sta se vest in razum prepirla. "Za človeka gre," mi je očitala vest. "Jo bo že kdo našel," je odgovarjal razum. "Ti boš kriva, če bo zmrnila brezčutnika!" mi je do povodovala vest in me mučila, ko sem bila že doma. Ni mi dala miru, zato sem se toplo blekla in odšla tja, kjer je še vedno ležala ženska.

Grušila se mi je, ko sem jo mučoma vlekla na cesto. Kisli vonj mi

Minka:

Sveti večer

Kmalu po začetku druge svetovne vojne je velik grad na Dolenjskem izgubil svojega nemškega lastnika, ker so se grščakovi preselili na ozemlje, zasedeno od Nemčije, v grad pa so se naselile pregnane redovnice. Grajske prostore so preuredile po svojih potrebah: v eni od sob so si uredile kapelo, kjer so imele bogoslužna opravila, v eni pa prostor, kamor smo prihajali ob nedeljah k maši tudi krajanici iz bližnjih vasi, ker v famo cerkev nismo mogli.

Spominjam se svetega večera leta 1942. Pri meni doma smo se zbrale dekleta iz vse naše vasi, da bi skupaj odšli k polnočnici v grad. Ko smo prišle na konec vasi, kjer se pričenja gozd, smo v temi na cesti opazile postave. Že smo se hotele vrniti, ko zaslišimo glas, naj gremo kar naprej in naj se nikar ne bojimo. Še smo proti sencam in ugledale partizane. Skupina mož si je izborila prost večer, da si

Ustrelil ga je bil domobranec, ki se je boril za vero.

KNJIZNA POLICA

Za uka žejne

Mlažji in znanja željnim je namejena knjiga ŽIVI SVET, s katero založba nadaljuje s tradicijo svojih šolskih enciklopedij. Z bogastvom barvnih slik in jedernatim poljudnim besedilom, ki sta ga prispevala Leslie Colvin in Emma Speare, knjiga govori o rastlinstvu in živalstvu našega planeta. Urejena je tako, da predstavlja rastline in živali, ki žive v istih naravnih okoljih, denimo v puščavi, v polarnem območju, v listnatem gozdu, in tako nazorno pokaže, kako živa bitja vplivajo druga na drugo ter s tem neprestano spremajajo okolje. Dodana sta še klasifikacija živih bitij in slovarček pojmov.

Prav tako bogata z barvnimi slikami je knjiga iz zbirke Slikovni pojmovnik IZNJADBE IN ODKRITJA. Napisal jo je Struan Reid, opisuje pa najpomembnejše izume in odkritja, ki so na posamezni področjih človekovega delovanja vplivali na razvoj človeštva od kamene dobe do osvajanja vesolja. Iznajdbe priča po področjih (npr. goriva in rudarstvo, pisava, medicina) in kronološko, zato bi lahko rekli, da gre kar za kratko zgodovino razvoja znanosti in tehnik.

Knjiga STO PREPROSTIH STVARJ, KI JIH LAJKO NAREDITE ZA REŠITEV ZEMLJE je združena iz dveh knjig, ki sta izšli v Ameriki ločeno. Tehniška založba pa ju je izdala skupaj, ker sta si zelo sorodni. Tako je zdaj v nji združeno sto zanimivih idej in predlogov, ki so zastavljeni ekološko in naj bi pomagali posamezniku, da se tvorno vključi v svetovna prizadevanja za izboljšanje okolja. Vsakdo namreč lahko naredi veliko koristnega tudi pri vsakdanjih opravkih in rečeh, kot je denimo uporaba avtomobila ali kupovanje oziroma nekupovanje ekološko spornih izdelkov. Vsekakor se spleta večkrat polistati po knjigi, četudi niste najbolj "zeleni". S pridom jo bodo lahko uporabili v šolah. Posebnost knjige je, da so jo natisnili na recikliranem papirju, torej je ekološka tudi po tej plati, ne samo po vsebini.

Ker je pred leti izdana knjiga OTROKOVE USTVARJALNE IGRE že davno pošla, zanimanje zanjo pa je precejšnje, so v založbi pripravljeno novo, nekoliko popravljeno izdajo. Namenjena je otrokom, staršem, učiteljem in vzgojiteljem, prinaša pa najraznovidnejše predloge in zamisli, kako otroka ustvar-

jalno in zdravo zaposli z igrami, razgibanjem, muziciranjem, oblikovanjem, z jezikovnimi igrami, eksperimentiranjem in praznovanjem. Vsebina je razdeljena po starostnih skupinah in je tako lepo pregledna in uporabna. Knjiga za srečno otroštvo in zadovoljno družino.

MILAN MARKELJ

Dafnis in Hloa

Dražgoška založba Pan, ki se uvriša med nove, manj znane založbe, ki na Slovenskem skrb, da nam ne zmanjka branja, je poslala na trg zanimivo knjižno novost, po kateri bodo radi segli tako mladi kot starejši.

Mlažji in znanja željnim je namejena knjiga ŽIVI SVET, s katero založba nadaljuje s tradicijo svojih šolskih enciklopedij. Z bogastvom barvnih slik in jedernatim poljudnim besedilom, ki sta ga prispevala Leslie Colvin in Emma Speare, knjiga govori o rastlinstvu in živalstvu našega planeta. Urejena je tako, da predstavlja rastline in živali, ki žive v istih naravnih okoljih, denimo v puščavi, v polarnem območju, v listnatem gozdu, in tako nazorno pokaže, kako živa bitja vplivajo druga na drugo ter s tem neprestano spremajajo okolje. Dodana sta še klasifikacija živih bitij in slovarček pojmov.

Prav tako bogata z barvnimi slikami je knjiga iz zbirke Slikovni pojmovnik IZNJADBE IN ODKRITJA. Napisal jo je Struan Reid, opisuje pa najpomembnejše izume in odkritja, ki so na posamezni področjih človekovega delovanja vplivali na razvoj človeštva od kamene dobe do osvajanja vesolja. Iznajdbe priča po področjih (npr. goriva in rudarstvo, pisava, medicina) in kronološko, zato bi lahko rekli, da gre kar za kratko zgodovino razvoja znanosti in tehnik.

Roman je najverjetneje nastal v 3. stoli, v času, ko je pod vladom bizantinskih cesarjev in pod navalom krščanstva ugašala poganska kultura helenske dobe, pisatelj je skušal s tem idiličnim romanom oživiti grškega duha. Roman stejemo v široši zvrst bukoličnega slovstva. Osrednja tema pripovedi je prebujanje ljubezni med odleženima otrokom, ki živita med pastirji na otoku Lesbos in tu v objemu idilične narave premagjeta različne težave in težavice, spletke tekmev in zvijače snubcev, dokler ne najdetra poti ljubezni. Tudi ko se pojasmjni nju nove poreklo, ki ni pastirske, ostaneta na deželi.

Roman so iz pozabe obudili v 16. stoli, ko je postal silno priljubljen in je vplival na tedanje zanimanje višjih slov.

jevedi na nastanek pastirskih romanov. Visoko so ga cenili tudi pozneje, kar izpričujejo tele Goethejeve besede: "Vsa pesnitve razoveda najvišjo umetnost in kulturo... v vsem je tak okus, taka popolnost in tolikšna rahočutnost v občutkih, da jo lahko postavimo ob bok najboljšemu, kar je bilo kdaj napisano..."

Vse je prežeto z lepoto iz prve roke...

Dobro je, da človek vsako leto prebere to knjigo, da se iz nje vedno znova uči in vedno znova sprejema vase vtiške lepot.

Kaj več za povabilo k branju najbrž ni treba navesti.

MILAN MARKELJ

Vinko Blatnik: Rojstvo in vzpon samostojne Slovenije

prebivalcev marca leta 1981 je med pripadniki drugih jugoslovenskih narodov in narodnosti, ki živijo v Republiki Sloveniji kot stalni prebivalci, upadel le število Hrvatov (za 3,48 odstotka); najbolj pa se je povečalo število Muslimanov (za 99,07 odstotka), Albancev (za 79,24 odstotka) ter Makedoncev (za 34,18 odstotka).

Razen v občinah, ki zaradi obmejne legi sodijo med narodnostno mešana območja (Izola, Koper, Piran, Lendava, Murska Sobota, Piran), je bil največji delež neslovenskega prebivalstva na Jesenicah (22,86 odstotka), v Ljubljani v občini Moste-Polje (19,17 odstotkov), v Kranju (16,76 odstotka) in Metliki (16,52 odstotka). Število prebivalcev italijanske narodnosti se je v zadnjih desetih letih povečalo za 40 odstotkov; število prebivalcev madžarske narodnosti pa je nazadovalo za 10,45 odstotka.

Za konec preletimo še podatke, ki zadevajo religijo oz. veroizpoved. Ker so bili podatki zadnjih zbrani leta 1953, je še posebno zanimivo pogledati prav na to področje. Do določene mere so bili podatki, prav pri veroizpovedi pomanjkljivi, saj ob najnovejšem popisu prebivalstva leta 1991 kar šestina vsega prebivalstva, ki stalno živi na ozemlju Republike Slovenije, ni želela javno izraziti svoje verske pripadnosti. Največ je katoličanov (1.394.180 ali 88,4 odstotka vseh, ki so se versko opredelili), 85.000 prebivalcev Republike Slovenije pa je izjavilo, da niso verni. Pravoslavnih je 46.634 ali 3 odstotke,

29.586 ali 1,9 odstotka prebivalcev je islamske veroizpovedi, 1,2 odstotka ali 18.915 pa je protestantov.

Presteti ljudi, ki žive v nekem trenutku na nekem večjem območju, in dati roko v ogenj, da je številka točna, ni ne lahko ne pametno. O tem nas ne prepričujejo le občasnata odkritja dolgoletnih skrivačev, ampak tudi znatne razlike v podatkih, ki jih prinašajo register prebivalstva po popisu prebivalstva in napovedi, kakršne pripravlja statistični zavod.

Tudi številke o prebivalstvu je torej treba jemati s pridržkom, čeprav razlike v številah, denimo med registrom stalnega prebivalstva in popisom izmazne celo kakih 6 odstotkov prebivalstva. Za vodenje gospodarske, šolske, zdravstvene, splošne, davčne ali druge politike pa so popisi dovolj natančni. Tiste, ki potrebujejo večjo natančnost, denimo policijo, pa statistike seveda opozorijo, naj svoje registre izpopolnijo.

Bomo Slovenci izumrli?

Ceprav popisu prebivalstva ni moč do pike zaupati, pa le kaže verjeti statistikom, ki doma Slovence sproti preštevajo. Letos spomladi so pričeli biti plat zvona, nekateri med njimi pa

so se celo vprašali, ali bomo Slovenci izumrli. Vse kaže, da bomo, če se seveda ne bo korenito spremenil naš odnos do družine oziroma če bo otrok še naprej luksum.

Podatki zavoda za statistiko so namreč za Slovence katastrofalni. Naravni prirastek je bil letos: januarja 61, februarja 31, marca pa -3 (minus tri!), kar pomeni, da si sami pišemo smrtno odsodbo: več bo umrlih kot pa živorojenih. Mogoče bo kdo pomicil, da je negativni naravni prirastek letošnjega marca posledica lanskotletne vojne v Sloveniji. Ne, saj je po nepopolnih podatkih zavoda za statistiko naravni prir

dežurni poročajo

OSUMLJENI POŠKODOVANJA
AVTA - 25-letni Draščan je utemeljeno osumljen, da je 2. decembra zvečer s kovinskimi predmetom poškodoval osebni avto Opel Kadett, last Metličana Josipa D. Škode na vozilu je kar za 195.000 tolarjev.

OSTAL BREZ RAZDELILNE KAPE - V času med 19. in 23. decembrom je nekdo v Črnomlju z osebnega avtomobila Vladimirja K. odvil in ukradel štiri okrasne kape s priljubljenimi kabli. Škode je za pet tisočakov.

KJE SO OKRASNE KAPE? - Tako se je 27. decembra spraševal Ljubljancan Štefko B., kateremu je v noči na 27. december nekdo z osebnega avtomobila citroen AX odvil in ukradel štiri okrasne kape s koles. Škode je za osem tisočakov.

PRAZNA TORBICA - 25. decembra zvečer je neznanec na novomeških Mestnih njivah vzlomil v osebni avto R-4 in tam iz ženske torbice, ki jo je imela Marjeta U. spravljen po armaturno ploščo, zmaknil osem tisočakov.

PREREZANE PNEVMATIKE - 22. decembra se je neznanec v Martinji vasi pri Mokronogu lotil vpreznejšega voza in na njem prerezal pnevmatiki, podoben podvig pa si je nato privoščil še na osebnem avtomobilu Mokronožana Franca P. Slednji je našel prerezane vse štiri gume. Škode je za 4.000 tolarjev.

IZGINILO 400 METROV KABA - To se je zgordilo v času med 23. in 24. decembrom na gradbišču novomeškega Revoza. Lastnik 400 metrov električnega kabla je MKI Pionir, ki je tako oškodovan za 13.000 tolarjev.

TAT V PICERIJI - V noči na 21. december je nekdo šaril po kuhinji črnomajske picerije in iz miznega predala ukradel 30.000 tolarjev. Novci so bili last Jožeta L. z Božakovega.

PEŠCA VRGLO NA ŽIVO MEJO

ČRNMELJ - 53-letni Ivan Orlič iz Črnomlja je 24. decembra okoli 23. ure pesačil po lev strani Zadružne ceste proti Belokranjski cesti v Črnomlju. Na neosvetljeni cesti ga je pri hiši št. 31 dohitel osebni avtomobil, za krmilom katerega je sedel neznan voznik, in pesač zadev. Orlič je vrglo na živo mejo, nakar je ranjen obležal, neznan voznik pa je, ne meneč se za nesrečo, odpeljal naprej. Orliču so pomoč nudili v črnomajskem zdravstvenem domu.

Romski vestern brez obsodbe

Junijsko streljanje na Lokvah brez krivca — Naser—Sinko Koca oproščen obožbe o poskusu umora — V priporoči pet mesecev

ČRNMELJ — Tisti, ki so letosnjega 3. junija slišali streljanje v romskem naselju Lokve pri Črnomlju, so vedeli povedati, da ni bilo pokanja nič manj kot v kakem akcijskem vesternu. Dogajanje tistega predpoletenega dne je bilo sedaj epilog pred senatom novomeškega sodišča, na zatočno klop je moral sesti 19-letni Naser—Sinko Koca, ki je bil v priporoči vse od 3. junija pa do 9. novembra. Pokazalo se je, da zastonj, novomeško sodišče je namreč Koco oprostilo obožbe.

In česa ga je obožnica bremenila? Nič več in nič manj kot poskusa umora. 3. junija letos okoli 18. ure naj bi nameč v romskem naselju Lokve streljal s pišto iz razdalje petindvajsetih metrov. Ciljal naj bi osebni avto Cirila Šajnoviča z namenom, da voznika ubije. Krogla naj bi res prestrelila vrata, a na Šajnovičeve srečo obtičala v levem sedežu. Tem navedbam v obožnici pa sodniki niso pritegnili. Sodili so, da je za obožbo premašil dokazov.

Naj bi bilo razburjenje Cirila Brajdica nad na novo odmerjeno mejo in posekanimi mejnimi drevesi. Strelji so prihajali iz različnega orožja, Koca in njegovi so kasneje policistom in sodnikom trdili, da so streljali Brajdici, slednji so zagovljali nasprotno.

Policisti ogled je nesporno pokazal, da je bila z nabojni zadeta hiša Cirila Šaj-

noviča, prav tako pa je bilo ugotovljeno, da se je streljalo tudi iz te hiše. Po starci romski navadi orožja seveda ni bilo moč najti, družini sta bili vsaj v tovrstnem ukrepanju složni. Senat sodišča po zaslisanju prič, očividcev in akterjev streljanja nikakor ni mogel zanesljivo ugotoviti, kdo vse je streljal in kam, najverjetnejše je pokalo z obeh strani, in prava sreča, da nihče ni bil resnejši ogrožen.

Tudi tega, da bi Koca namerno streljal v avto Šajnoviča in ga hotel ubiti, so je ta odpravil v Črnomelj po policiste, ni bilo moč dokazati. Priče so trdile celo, da Koca tistega dne sploh ni streljal niti ni imel v rokah orožje. Kar koli že, za obozidno sodbo je bilo dokazov premalo, ne nazadnje tudi izvedenec ob tako nasprotujocih si pričevanjih in opisih dogajanja za prenakerero vprašanja ni našel zadovoljive razlage.

Koca je torej — vsaj kar zadeva obožbo o poskusu umora — nedolžen, in če je tako, je po nedolžnem za rešetkami priporoči pet mesecev med junijem in novembrom.

B. B.

VLOM V AVTOMOBIL

TREBNJE - 23. decembra je nekdo v Trebnjem vzlomil v osebni avto Pirančana Iva K. in zmaknil moško ter žensko torbico, manjši računalnik, fotoaparat in osebne dokumente. Ivo je vsaj ob 25 tisočakov.

Temu naj bi bila kriva meja med parcelama obeh družin, nekaj pa tudi ljubezenski odnos med mlajšimi družinskimi članji. 3. junija letos se je Ciril Brajdic z družino vrnili domov z nabiranju trškovine. Zbrali so se okoli stare jablane na dvorišču med Brajdičevim in Šajnovičevim hišo. Naenkrat je v naselju prišlo do močnega streljanja. Kar lep čas se ni vedelo, kdo pije in kdo plača, kdo strelija in kdo je napadeni. Vzrok pokanju.

TRIJE RANJENI MED TRČENJEM

ŠMARJEŠKE TOPLICE - 24. decembra ob 19.15 se je 31-letni Darko Hočevar iz Dolenje Starje vasi peljal z osebnim avtomobilom po cesti iz Šmarjetje proti Družinski vasi. V Šmarjeških Toplicah je neprevidno zavjal v levo, ko mu je nasprotoj z osebnim avtom pripeljal Anastazija Šinkovec. Prišlo je do čelnega trčenja, pri katerem so se laže ranili sopotnici Marija in Katja Šinkovec ter voznik Darko Hočevar. Skupne materialne škode je bilo za 400.000 tolarjev.

Avto v potoku Težka voda, voznik pa mrtev

Na božični dan huda prometna nesreča na Pogancah

NOVO MESTO — 25. decembra okoli 5. ure zjutraj je prišlo na magistralni cesti med Novim mestom in Metliko do tragične nezgode, v kateri je izgubil življenje 33-letni Dušan Kren iz Stranske vasi.

Kren se je tega jutra z osebnim avtomobilom znamke Jugo 55 peljal iz Novega mesta proti Metliku. Še na Pogancah je avtomobil zaradi preveč hitrosti zanesel na desno bankino, nakar je Kren sunkovočil v levo, pri tem pa tudi izgubil oblast nad vozilom. Avto je najprej zdrsnil na travnato bankino, nato trčil v več drevesnih štorov na nasipu, naposled pa peljal po nasipu nazadov in se še večkrat prevrnil. Vozilo je naposled občutilo v potoku Težka voda, voznik Dušan Kren pa je hudim poškodbam podlegel na mestu nesreče.

UKRADENO LADO
ŽE NAŠLI

PIŠECHE - 23. decembra med 19.15 in 19.30 je bil izpred gostilne Rožman v Pišecah ukraden osebni avto znamke Lada z registrsko oznako KK P6-403, last Antona Gregla iz Pavlove vasi. Vozilo je bilo nezaklenjeno s ključi pod volanom, vendar so avtomobil na Greglovo srečo že naslednjega dne našli izven naselja Pišec. Za storičem zaenkrat ni ne duha ne slaha.

IZTIRILA SE JE LOKOMOTIVA

BRESTANICA - 23. decembra ob 11.03 je prišlo med postajnim premikom železniške kompozicije na postaji v Brestanici do nezgode. Med premikom, ki je potekal brez vrednosti in odobrite vlakovnega odpravnika, se je na industrijskem tiru med voznjem preko kretnice iztirila lokomotiva. Preiskava o tem dogodku še traja.

VLOMILEC V TRGOVINI

TELČE - Med 21. in 23. decembrom je bilo vzlomljeno v trgovino na Telčah, od koder je nepridrav odnesel kavo, čokolado, suhomesne izdelke, nekaj kozmetike, iz blagajne pa zmaknil 5 tisočakov gotovine. Skupne škode je za kakih 50.000 tolarjev.

IZ ŠOLE IZGINILI RAČUNALNIKI

KRŠKO - V nedeljo, 27. decembra, je bilo vzlomljeno v prostore srednje tehničke šole v Krškem, od koder so storiči odšli z lepim plenom. Izginili so namreč štiri računalniki, tiskalnik, trije programski ključi, barvni televizor, videorekorder, dve storznici in še nekaj predmetov, tako da je skupne škode kar za milijon in 200 tisoč tolarjev. Policisti so predprznežem že z petimi.

OB MARKE IN TOLARJE

BREŽICE - V nedeljo, 27. decembra, med 14. in 20. uro je bilo v Brežicah vzlomljeno v stanovanjsko hišo 42-letnega Marjana Šimunoviča. Slednji je postal brcz 1.700 nemških mark in 80.000 tolarjev.

Stjepan Storjak: »Kako bodo preživeli otroci, če bom moral oditi iz Slovenije?«

Stjepan Storjak: »Kako bodo preživeli otroci, če bom moral oditi iz Slovenije?«

Januarja stavka policistov

Nezadovoljni nad sklepom vlade bodo možje postave stavki 8., 13. in 19. januarja 1993

JUBLJANA — »Naša plača ostajajo nižje, kot nam jih zagotavlja zakon. Izrabili smo že vsa pravna sredstva, da bi našega delodajalca, slovensko vlado, pripravili do tega, da ta zakon spoštuje, a brez uspeha. Delavci v državnih službah smo še vedno prikrajšani za več kot eno mesečno plačo. Sklep vlade, da nam razliko med doslej izplačanimi in zakonsko pripadajočimi osebnimi dohodki izplača v štirih mesečnih obrokih, ki bi jih začeli dobivati konec februarja, nas ni zadovoljil,« je bil na tiskovni konferenci prejšnji teden odločen Zdravko Melanšek, predsednik policijskega sindikata.

I ilustracijo za konec se podatek o novembrski plači slovenskih policistov. Bruto osnova novembrske plače je bila 22.078 tolarjev, koeficienti pa so od 0,8 do 5 (slednji veljajo za vodje služb v državnih organih), navaden policist ima koeficient 2,5. Preračunano, to pomeni, da je bila novembrska bruto plača »navadnega« policista, ki še nima dopolnjene enega leta delovne dobe, 66.583 tolarjev, za tistega, ki je v službi že deset let, 69.565 tolarjev, za dvajset let delovne dobe pa je ta znesek 72.877 tolarjev. K temu dodatki za nočno ali nedeljsko delo ter nadure niso všteti.

B. B.

PRETEP NA GOSTILNIŠKEM DVORIŠČU

STARA VAS - 26. decembra okoli 16.30 je prišlo pred gostilno Luzar v Stari vasi pri Sentjerneju do pretepa, ki se ni nič kaže nežno končal. 27-letni Franc G. z Roj je namreč utemeljeno osumljen, da je s kolom premikastil 31-letnega Franca Š. iz Sentjernej, pri tem pa mu je pomagal tudi neznanec, za katerim možje postave še poizvedujejo. Franc Š. je bil pri tem hudo poškodovan in se zdravi v novomeški bolnišnici. Zoper Franca G. bo seveda napisana kazenska ovadba, enako kot za 20-letnega Andreja R. iz Grobelj, ki je utemeljeno osumljen, da je prav tako s kolom napadel 32-letnega Zdravka B. iz Dolenje Starje vasi in ga na srečo le laže poškodoval.

VLOMLJENO V VIKENDA

CEROVEC - Med 19. in 21. decembrom je še neznan storičec v Cerovcu vzlomil v vikend Sevnicanu Franco Kebra in ga prikraljal za kakih 15 kilogramov mesnatih izdelkov. Nekaj zatem je vzlomil v sosednjem vikend Izolčanke Mire Kavčič, ki pa inventurje v svojem objektu še ni opravila.

Vlomi tudi na božični večer

Tatvine iz osebnih avtomobilov se kar vrstijo — Jože in Silvestra R. ob 150 tisočakov

NOVO MESTO — Uvod je lahko enak tistem pred štirinajstimi dnevi, le podatki so sveži. Gre seveda za vse številne vlome v osebne automobile, ki gredo zvečine na rovaš lahkomiselnih voznikov, slednji zmikavite kar vabijo v svoja vozila.

Božični večer je bil še posebej vabljen za vlomljice. Pred gostilščem Loka je bilo vlomljeno v dva osebna avtomobila, izginili sta torbici z denarjem, čeki in dokumenti. Mirenčanka Romana B. je bila ob 20 tisočakov, Metličan Rajko S. pa po polovici manjšo vsoto. V Lamovcih ulici je bilo tega večera vlomljeno tudi v osebni avto Vladimira B. Slednji je pogrešil torbico z dokumenti, čeki, markami in toplaji; eno z drugim naj bi škodo za blizu 20 tisočakov. Pod Trško goro pa je bilo na božični večer vlomljeno v avto Novomeščanke Silvestre R. Na zadnjem sedežu se je vabljivo ponujala ženska torbica, v njej pa pravo premoženje. Neznanec je obogatel za 1.500 nemških mark, 60.000 italijanskih lir, nekaj tolarjev, čeke, odnesel pa je tudi osebne dokumente. Jože in Silvestra R. sta bila skupaj oškodovana za preko 150.000 tolarjev.

Večer kasneje je bilo na Ragovski ulici vlomljeno v vozilo, last zasebne firme Plamek iz Novega mesta. Iz avta je izginila ženska torbica Ljube G. iz Novega mesta, z njo pa denarnica z dokumenti in 5.000 tolarji. In naposled: v nedeljo, 27. decembra, je bilo v Dobruški vasi vlomljeno v osebni avto Novomeščanke Sabine L. Izginil je poslovni kovček z dokumenti; skupne škode je za 35.000 tolarjev.

“PLES” NA POLEDENELEM MOSTU

OTOČEC - V nedeljo, 27. decembra, okoli 3.40 se je 20-letni Jože Švrt iz Ježi pri Otočcu peljal z osebnim avtomobilom R 4 po lokalni cesti od Rateča proti Otočcu. Pred gradom je z neznanjano hitrostjo zavil na leseni most, ki pa je bil poledenel in neponapis. Avtomobil je pričelo zanašati, pred koncem mostu je najprej trčil v stebri ograje, nakar je vozilo metalo z ene strani mostu na drugega, pri tem pa je zadevalo v ograjo. Slednja je na srečo vzdržala v nezgodni pa se je poškodovala 16-letna sopotnica Damjana Švrt. Skode je bila za okoli 200 tisočakov.

**KRONIKA
NESREC**

Z AVTOM SE JE PREVRNIL - 26. decembra se je 21-letni Anton Husič iz Gribelj peljal z osebnim avtomobilom R 4 po lokalni cesti na kar je oponzoril 26-letni Joško Jakšč iz Sentjernej, ki je vozil za njo. Voznica je bliskovito reagirala in sunkovito zavila v desno, pri čemer je izgubila oblast nad vozilom. Avto je pričelo zanašati; vozilo je zdrsnilo na bankino, po več metrih drsenja pa se je naposled obrnilo. Voznik se je med nezdgo le laže ranil, enako kot 15-letni sopotnik Robert Pezdirc iz Gribelj, hujje poškodovan pa je bila 18-letna Tatjana Jakščić iz Gribelj. Poškodovancem so pomoč nudili v nezgodni bolnišnici.

TELEVIZIJSKI SPORED

ČETRTEK, 31. XII.

SLOVENIJA 1

9.05 - 12.10 in 15.10 - 3.35 TELETEKST
9.20 VIDEO STRANI
9.30 PRAZNIČNE POČITNICE
ZLATI PRAH
RISANKA
ZALJUBLJENI ZMAJ
JAKEC IN ČAROBNA LUČKA
BATMAN, 4. epizoda
DECÉK PO IMENU CHARLIE BROWN, amer. animirani film
12.00 POROČILA
12.05 VIDEO STRANI
15.25 VIDEO STRANI
14.35 NAPOVEDNIK
15.40 PARNIK BILL, MLAJSI, amer. film (CB)
16.55 POSLOVNE INFORMACIJE
17.00 DNEVNIK 1
17.10 PROGRAM ZA OTROKE
SILAS, nem. nadalj. (3/12)
ZIV ZAV
ZLATI PRAH
18.30 ŽE VESTE?, svetovalno izobraževalna oddaja
19.00 RISANKA
19.15 NAPOVEDNIK
19.30 DNEVNIK 2, VREME, ŠPORT
20.05 VEČERJA ZA ENEGA, nemška humor. uspešnica
20.20 DESKA, angl. humor, uspešnica
21.05 SILVESTRSKI VIDEO MEH
22.10 SPET JE TU, TA NORA NOČ
0.30 MOULIN ROUGE - 100 LET, EVROPSKA PREMIERA
1.30 POROČILA
1.35 TEQUILA SUNRISE, amer. film
3.25 VIDEO STRANI

SLOVENIJA 2

16.20 Video strani - 16.30 Sova (ponovitev) - 17.55 Program za otroke - 19.00 Video levestva - 19.30 Dnevnik KP - 20.00 Besede, besede, besede (TV igrica) - 20.30 Umetniški večer: G. Rossini: Sevilijski brivec (predstava dunajske Opery) - 23.00 Sova: Nikoli ne reci nikoli (angl. film); 1.10 Robin in sedem luhov (amer. film) - 3.10 Video strani

PETEK, 1. I.

SLOVENIJA 1

7.35 - 1.05 TELETEKST
7.50 VIDEO STRANI
8.00 PRAZNIČNE POČITNICE
ZLATI PRAH
PRAZNIČNI ŽIV ZAV
MARIJANA, franc. risanka (10/13)
LETĘČA COPATA, kanadsko-češki film
11.15 DUNAJ: NOVOLETNI KONCERT, prenos
13.30 POROČILA
13.40 ROBIN IN SEDEM LUMPOV, ponovitev amer. filma
15.40 SILVESTRSKI VIDEO MEH, ponovitev
16.55 POSLOVNE INFORMACIJE
17.00 DNEVNIK 1
17.10 TOK TOK, kontaktna oddaja za mladostnike
18.55 ZLATI PRAH
19.10 RISANKA
19.20 NAPOVEDNIK
19.30 DNEVNIK 2, VREME, ŠPORT
20.05 ZVEZDNIKI V CIRKUŠKI ARENI
21.40 DNEVNIK 3, VREME, ŠPORT
22.10 SOVA
BAGDAD CAFE, amer. nanič. (12/15)
SAGA O DIVJEM ZAHODU, amer. nadalj. (6/8)
ŽENSKA V RDEČEM, amer. film
0.55 VIDEO STRANI

SLOVENIJA 2

13.20 Video strani - 13.30 Svetovni pokal v smučarskih poletih - 15.25 Marijana (franc. risanka, 11/13) - 15.20 Sova (ponovitev) - 19.00 Jazz in blues - 19.30 Dnevnik RAI - 20.00 Besede, besede, besede (TV igrica) - 20.30 The Doors v Evropi - 21.30 Studio City: Film: 22.15 Lojtrea domaćih 1992 - 23.30 Video strani

SOBOTA, 2. I.

SLOVENIJA 1

9.05 - 1.45 TELETEKST
9.20 VIDEO STRANI
9.30 IZBOR
9.30 ZLATI PRAH
9.35 RADOVEDNI TAČEK
9.50 LONČEK, KUHAI
10.05 ZLATA RIBICA (2/7)
10.35 KROKI, VELIKI KRÖKODIL
11.05 ZGODE BIZ ŠKOLJE

12.00 POROČILA
12.05 KLUB KLOBUK, ponovitev
13.40 O PRAZNIKIH, ponovitev 4. oddaje
14.00 BEĐADEČ PETER IN LETECA LADJA, risani film
14.55 CISTILNA MASINA, kanadski film
16.25 MARIJANA, franc. risanka (12/13)
16.55 POSLOVNE INFORMACIJE
17.00 DNEVNIK 1
17.10 OGNGJENE CAROVNJE ZA BOGINJO VULKANA, ponovitev nemške dokumentarne

17.45 DA NE BI BOLELO
18.10 DOBER TEK! - KUHARSKI NASVETI PAULA BOUCEJA (17/22)
18.40 ZLATI PRAH
18.50 RISANKA
19.10 NAPOVEDNIK
19.15 ŽREBANJE 3 X 3
19.30 DNEVNIK 2, VREME, ŠPORT, UTRIP
20.05 SLOVENIJA V LETU 1992
21.10 ZADNJI BEG, angl. nadalj. (3/4)

22.00 DNEVNIK 3, VREME, ŠPORT
22.25 NAPOVEDNIK
22.30 SOVA
POPOLNA TUJCA, amer. nanič. (11/28)

SAGA O DIVJEM ZAHODU, amer. nadalj. (7/8)
ROP, franc.-kanadski film
1.35 VIDEO STRANI

SLOVENIJA 2

14.40 Video strani - 14.50 Tok tok (ponovitev) - 16.35 Sova (ponovitev) - 18.30 Domala ansambl: Ansambel Nagelj - 19.00 Cirkuski festival v Rimu (1. del) - 19.30 Dnevnik ORF - 20.05 Ples v temi (angl. film) - 21.40 Prijatelji (show program) - 22.40 Tračarije: Akcenti - 0.10 Video strani

NEDELJA, 3. I.

SLOVENIJA 1

8.20 - 1.55 TELETEKST
8.35 VIDEO STRANI
8.45 PROGRAM ZA OTROKE
ZLATI PRAH
ZIV ZAV, ponovitev
SILAS, ponovitev nem. nadalj. (3/12)
11.00 25 LET FOLKLORNE SKUPINE EMONA, 2. oddaja
11.30 OBZORJA DUHA
12.00 POROČILA
12.10 SLOVENSKI MAGAZIN
12.40 DOMAČI ANSAMBLI: ANSAMBL NAGELJ, ponovitev
13.10 BEGUNCI, TU Z NAMI
13.25 PRINC IN IGRALKA, angl. film
15.15 ZGODE BIZ PRAZNIČNE ŠKOJKJE
15.45 Maksim Gorki: ŽIVLJENJE KLIMA SAMGINA, ruska nadalj. (14/14)
16.55 POSLOVNE INFORMACIJE
17.00 DNEVNIK 1
17.10 DENAR, nemški film
18.45 OTROSKA ODDAJA
RISANKA
19.15 NAPOVEDNIK
19.20 SLOVENSKI LOTO
19.30 DNEVNIK 2, VREME, ŠPORT
20.05 ZEMONO: BOŽIČNO NOVOLETNI 3x3, prenos
21.30 ZADNJI BEG, angl. nadalj. (4/4)
22.20 DNEVNIK 3, VREME, ŠPORT
22.50 NAPOVEDNIK
22.55 SOVA:

DRUŽINA ADDAMS, amer. nanič. (7/16), ČB
SAGA O DIVJEM ZAHODU, amer. nadalj. (8/8)
GROZA IZPOD NEBA, amer. film
1.45 VIDEO STRANI

SLOVENIJA 2

13.20 Video strani - 13.30 Športna nedelja: SP v smučarskih poletih - 15.15 Zlati cekin - 16.45 Marijana (franc. risanka, 13/13) - 17.10 Sova (ponovitev) - 19.30 Dnevnik - 20.05 Video godba - 20.35 Novoletni koncert iz Dunaja (ponovitev) - 22.25 Športni pregled - 22.55 Vsi naši prijatelji - 23.25 Video strani

PONEDELJEK, 4. I.

SLOVENIJA 1

10.05 - 13.05 in 13.35 - 23.54 TELETEKST
10.20 VIDEO STRANI
10.30 V UČILNICI ZGODOVINE, dok. oddaja
11.05 PODKOVSKI KOVAC - ZA ŠRECO V NOVEM LETU
11.20 SVETOVNI DAN BOJA PROTI AIDSU
VEČER S C. PORTERJEM, ponovitev
12.30 DOMAČI ANSAMBLI: ANSAMBL KRT, ponovitev
13.00 POROČILA
13.05 VIDEO STRANI
13.50 SLOVENIJA V LETU 1992
14.50 SOVA, ponovitev
16.50 POSLOVNE INFORMACIJE
17.00 DNEVNIK 1
17.15 KLUB KLOBUK, kontaktna oddaja za otroke

18.50 PARI - TV IGRICA
19.15 RISANKA
19.22 NAPOVEDNIK
19.30 DNEVNIK 2, VREME, ŠPORT
20.05 ŽARIŠČE
20.35 FILM TEDNA
ODDELEK ZA UMORE, amer. film

22.15 DNEVNIK 3, VREME, ŠPORT
22.43 NAPOVEDNIK
22.45 OČI KITIKE
VIDEO STRANI

SLOVENIJA 2

9.45 Video strani - 9.55 Da ne bi bolelo: Moj otrok ima vročino (ponovitev) - 10.25 Fantazija (portret: Majka Pliseckaja) - 11.25 Mačke (ponovitev 2. dela dok. serije) - 12.05 Glasba, show in cirkus: Julio Iglesias in Kraljevi varieté (ponovitev) - 15.10 Ščitniki (ponovitev) 17.10 Beverly Hills, 90210 (amer. nanič., 1/2, ponovitev) - 18.30 Turizem (svetovalno namenski program) - 19.22 Napovednik - 19.30 Dnevnik 2, vreme, šport - 20.05 Športna sreda - 22.15 Glasbeni utrinki - 22.30 Napovednik - 22.35 Sova: Buntz v Beverly Hills (amer. nanič., 2/3); Goli pod južnim soncem (avstral. nadalj., 1/2); Želite, milord? (angl. nanič., 13) - 1.25 Video strani

21.30 SVET V LETU 1992
22.15 DNEVNIK 3, VREME, ŠPORT
22.43 NAPOVEDNIK
22.45 GOSPODARSKA ODDAJA
MADE IN SLOVENIA
23.25 NOVOLETNI EX LIBRIS, ponovitev
VIDEO STRANI

SLOVENIJA 2

9.55 Video strani - 10.5 Kuharski nasveti Paula Bocuseja (17/22) - 10.35 25 let folklorne skupine Emona - 11.05 Športni pregled (ponovitev) - 11.35 Novoletni koncert iz Portoroža (2. del) - 12.25 Ravel: La valse (bale) - 13.00 Porocila - 16.30 Cirkuski festival v Rimu (1. del) - 17.00 Koroška, dober dan - 17.30 Obzorja duha (ponovitev) - 18.00 V službi rock n roll - 18.50 Univerzitetni razgledi (svetovalno namenski program) - 19.22 Napovednik - 19.30 Dnevnik 2, vreme, šport - 20.05 Znanost: Rak (5. del. dok. serije) - 20.30 Avtizem - svet zase (1. del. dok. oddaje) - 21.05 Dojenček (češka drama) - 22.15 Glasbeni utrinki - 22.30 Napovednik - 22.35 Sova: Korak za korakom (amer. nanič., 5/13); Bill (amer. film); Zgodba z naslovnice (1. epizoda amer. nanič.) - 1.15 Video strani

21.30 DRAGATUŠ - Konec decembra so v Dragatušu ustanovili teniški klub, prvi in za sedaj edini tovrstni v Beli krajini. »V deželi so že takratno odprtih klup v krajini, kar je dobro,« kaže predsednik klubov Matjaž Starašnič.

»V tem sicer kratkem času smo v Dragatušu že pripravili nekaj tečajev in turnirjev, pogrešali pa smo tesneje povezati s podobnimi klubovi v regiji, kar je bilo težko,« kaže Starašnič.

»V tem sicer kratkem času smo v Dragatušu že pripravili nekaj tečajev in turnirjev, pogrešali pa smo tesneje povezati s podobnimi klubovi v regiji, kar je bilo težko,« kaže Starašnič.

»V tem sicer kratkem času smo v Dragatušu že pripravili nekaj tečajev in turnirjev, pogrešali pa smo tesneje povezati s podobnimi klubovi v regiji, kar je bilo težko,« kaže Starašnič.

»V tem sicer kratkem času smo v Dragatušu že pripravili nekaj tečajev in turnirjev, pogrešali pa smo tesneje povezati s podobnimi klubovi v regiji, kar je bilo težko,« kaže Starašnič.

»V tem sicer kratkem času smo v Dragatušu že pripravili nekaj tečajev in turnirjev, pogrešali pa smo tesneje povezati s podobnimi klubovi v regiji, kar je bilo težko,« kaže Starašnič.

»V tem sicer kratkem času smo v Dragatušu že pripravili nekaj tečajev in turnirjev, pogrešali pa smo tesneje povezati s podobnimi klubovi v regiji, kar je bilo težko,« kaže Starašnič.

»V tem sicer kratkem času smo v Dragatušu že pripravili nekaj tečajev in turnirjev, pogrešali pa smo tesneje povezati s podobnimi klubovi v regiji, kar je bilo težko,« kaže Starašnič.

»V tem sicer kratkem času smo v Dragatušu že pripravili nekaj tečajev in turnirjev, pogrešali pa smo tesneje povezati s podobnimi klubovi v regiji, kar je bilo težko,« kaže Starašnič.

»V tem sicer kratkem času smo v Dragatušu že pripravili nekaj tečajev in turnirjev, pogrešali pa smo tesneje povezati s podobnimi klubovi v regiji, kar je bilo težko,« kaže Starašnič.

»V tem sicer kratkem času smo v Dragatušu že pripravili nekaj tečajev in turnirjev, pogrešali pa smo tesneje povezati s podobnimi klubovi v regiji, kar je bilo težko,« kaže Starašnič.

»V tem sicer kratkem času smo v Dragatušu že pripravili nekaj tečajev in turnirjev, pogrešali pa smo tesneje povezati s podobnimi klubovi v regiji, kar je bilo težko,« kaže Starašnič.

»V tem sicer kratkem času smo v Dragatušu že pripravili nekaj tečajev in turnirjev, pogrešali pa smo tesneje povezati s podobnimi klubovi v regiji, kar je bilo težko,« kaže Starašnič.

»V tem sicer kratkem času smo v Dragatušu že pripravili nekaj tečajev in turnirjev, pogrešali pa smo tesneje povezati s podobnimi klubovi v regiji, kar je bilo težko,« kaže Starašnič.

»V tem sicer kratkem času smo v Dragatušu že pripravili nekaj tečajev in turnirjev, pogrešali pa smo tesneje povezati s podobnimi klubovi v regiji, kar je bilo težko,« kaže Starašnič.

»V tem sicer kratkem času smo v Dragatušu že pripravili nekaj tečajev in turnirjev, pogrešali pa smo tesneje povezati s podobnimi klubovi v regiji, kar je bilo težko,« kaže Starašnič.

»V tem sicer kratkem času smo v Dragatušu že pripravili nekaj tečajev in turnirjev, pogrešali pa smo tesneje povezati s podobnimi klubovi v regiji, kar je bilo težko,« kaže Starašnič.

»V tem sicer kratkem času smo v Dragatušu že pripravili nekaj tečajev in turnirjev, pogrešali pa smo tesneje povezati s podobnimi klubovi v regiji, kar je bilo težko,« kaže Starašnič.

»V tem sicer kratkem času smo v Dragatušu že pripravili nekaj tečajev in turnirjev, pogrešali pa smo tesneje povezati s podobnimi klubovi v regiji, kar je bilo težko,« kaže Starašnič.

»V tem sicer kratkem času smo v Dragatušu že pripravili nekaj tečajev in turnirjev, pogrešali pa smo tesneje povezati s podobnimi klubovi v regiji, kar je bilo težko,« kaže Starašnič.

»V tem sicer kratkem času smo v Dragatušu že pripravili nekaj tečajev in turnirjev, pogrešali pa smo tesneje povezati s podobnimi klubovi v regiji, kar je bilo težko,« kaže Starašnič.

»V tem sicer kratkem času smo v Dragatušu že pripravili nekaj tečajev in turnirjev, pogrešali pa smo tesneje povezati s podobnimi klubovi v regiji, kar je bilo težko,« kaže Starašnič.

»V tem sicer kratkem času smo v Dragatušu že pripravili nekaj tečajev in turnirjev, pogrešali pa smo tesneje povezati s podob

Sporočila, izjave**JAVNI PROTEST
ZOPER SKLEPE
UO GZS**

Sindikat kovinske in elektroindustrie Slovenije z javnim protestom izraža, da se ne strinja z ravnanjem in odločtvami upravnega odbora Gospodarske zbornice Slovenije. Le-ta je na seji dne 22.12.1992 predlagal odborom združenj in zavežane člane upravnih odborov v teh združenjih, da odpovedo panožne kolektivne pogodbe v celoti (enako kot splošno kolektivno pogodbo), v času odgovnega roka od 1.1.1992 do 1.3.1993 pa upoštevajo izhodišče plače, znižane za 20 odst., in ekskluzijsko leštvico, ki velja za kolektivno pogodbo za negospodarske dejavnosti. Takšno ravnanje druge pogodbene stranke ni sprejemljivo. Stranki kolektivne pogodbe za črno in barvasto metalurgijo in livarne ter kovinsko in elektroindustrijo Slovenije (sindikati na eni strani in tri strokovna združenja na drugi strani) sta se s pogodbo dogovorili o času veljavnosti kolektivne pogodbe (3. člen) ter postopki za sklenitev, spremembo in dopolnitve kolektivne pogodbe, ki se začne na pobudo katerekoli od strank vsaj tri meseca pred prenehanjem veljavnosti te kolektivne pogodbe. Citirana kolektivna pogodba je bila sklenjena za dobo enega leta in je v skladu s 3. členom začela veljati 1.4.1991. Ker tri meseca pred iztekom veljavnosti te pogodbe (1.4.1992) nobena od strank ni dala pobude za sklenitev nove kolektivne pogodbe, je njen veljavnost podaljšana, in sicer bo takšna pogodba veljala vse dotedaj, dokler ne bo sklenjena nova.

Sindikat kovinske in elektroindustrie Slovenije

Pravočasen odhod**Izjava dr. C. Ribičiča**

Danes, ko se v Sloveniji eni v vsemi sredstvi hočojo dokopati do oblasti, drugi pa se jih oklepajo klub slabim volilnim rezultatom, je lahko spodbudno in osvežjujoče, da nekdo, ki je dobil največjo podporo na Združeni listi, daje prednost profesorskemu poklicu pred političnim profesionalizmom.

Menim, da sem se odločil za odhod pravočasno, ko je končano obdobje prenov in se jo moja stranka uveljavila kot normalna parlamentarna vladna stranka, ki je postala zaupanja vreden koalični partner in spodbujevala povezovanja demokratične levice. Vsem, da bosta moja stranka in celotna levica izkoristili moj odhod za svojo utrditev in vzpon. Pri tem sem jima pripravljen po svojih močeh in v skladu z njunimi željami pomagati.

Naj se ob tej priliki spomnim le nekaj ljudi, ki so tudi v tem letu zapustili politične funkcije in s katerimi mi je bilo sodelovanje v posebno čast in užitek: socialistica Piera Zanganninija iz Vidma, socialdemokrata Franza Hiersemanna iz Munchna, prof. Zdravka Tomca iz Zagreba, karikaturista Franca Jurija z Obale, prenovitelja Francija Pivca iz Maribora in pisatelja dr. Matjaža Kmeča iz Ljubljane. Vsem, ki so mi bili ob strani v ŠDP Slovenije, hvala za zaupanje in podporo.

Peter Beket je zrel in neupogljiv politik, ki bo znal izkoristiti možnosti, ki se ponujajo, in mu želim veliko srce, uspeha in Vaše novinarske naklonjenosti.

Dr. CIRIL RIBIČIČ

• Levičarski socialni program imajo predvsem krščanski demokrati in prenovitelji. (V. Rus)

• Naš čas je tako vznemirljiv, da je mogoče ljudi šokirati samo še z dolgočasnostjo. (Becket)

• Kdor se ne zmeni za človeškost sočloveka, zanika lastno človeškost. (Breytenbach)

**DRSKA: ČESTITKA
PREDSEDNIKU
KUČANU**

Na tradicionalnem novoletnem srečanju so člani Zvezde borec in upokojencev iz KS Drska 22. decembra v gostilni Jakše spet poskrbeli za prijetno družabnost. Vsi so navdušeni podpisali tudi pozdravno pismo predsedniku republike Milanu Kučanu. Čestitali so mu za izvolitev in med drugim povedali, da so ponosni na dobrega predsednika, saj so mu tako zaupanje množično izrekli na volitvah. Želijo mu črvenega zdravja, osebne sreče in moči, da bi v miru uspešno vodil mlado državo.

J. D.

**»Dunajski«
novoletni
koncert?****Uspel koncert v No-
vem mestu, ki bi lahko
postal tradicionalen**

Ob presenečenju, ki sta ga 22. decembra zvečer v razprodani dvorani Doma kulture v Novem mestu pripravila pihalni orkester Novoles iz Straže in Studio D, se kaže zamisliti. Prvič po daljšem času je bila dvorana v domu nabita do zadnjega kotička, saj so morali ves čas pripeljati stali celo nekateri vidni predstavniki oblasti in organizacij. Novoletni koncert vedno uspešnejši godbenikov iz Straže ob 5-letnici Studia D je potrdil, da postajajo tudi takia kulturna srečanja čedalje bolj prijubljena.

Prijetno je bilo slišati kratko uvodno predstavitev petletnega dela domače radijske postaje, ki je koncert tudi neposredno prenasaš. Pod takirko Mira Sajeta je orkester igrал odlomke iz osmih skladb in po izrednem navdušenju gostov na koncu dodal še deveto. V čustveno razgibanem delu L. Bernsteina je kot solistka pela Mojca Saje. Med obema deloma orkestra so ubranje zapela vedno bolj ugledne skupine Copacabana. Prvič so predstavile novo točko Lolly pop, ki so jo same pripeljele, zapela pa so tudi Utrinek Leticie Yebuah.

Ljudje v dvorani so toplo pozdravili čestitke mag. Boštjana Kovačiča, predsednika občinskega izvršnega sveta, ki jih je namenil delavcem Studia D ob njihovem devetnem jubileju. Priznanje je dal tudi izvrstnemu straškemu orkestru, ki je že močno vključen v novo novomeško pomlad. Pri tem je B. Kovačič spomnil da drugi Bienele slovenske grafične, delo Dolenske založbe, izhajajo revije Rast in razvijeno ostalo kulturno delo v mestu in občini. Potem ko se je zahvalil še sponzorjem, ki so podprli novoletni koncert — to so bili Novotehna, Zavarovalnica Tilia, Dolenjka, Gorjanci in Zavarovalnica Triglav — je predsednik izvršnega sveta zaželet, naj bi Novo mesto imelo poslej svoj stalni novoletni koncert.

Zdi se, da je misel in spodbuda predsednika B. Kovačiča urešljiva: imamo pihalni orkester Novolesa, simfonični orkester v mestu, skupino Copacabana, vrsto odličnih pevskih zborov in še kaj bi se našlo, čemur bi ljudje na takem koncertu radi množično prisluhnili.

Seveda ni potrebe, da bi naše želje primerjali z dunajskim novoletnim koncertom! Več kot zadovoljni smo bili že z našim, novomeškim saj smo bili nad tokratnim nastopom domačih igralcev in pevcev navdušeni.

T. GOŠNIK

Sprava je možna le med živimi

Ob pismu Rada Zakonjska-Cankarja (DL 10. decembra) — Za vse bo poučno, kako je bilo glede vere v Prekmurju — Mrtvi so se spravili v enaki temini grobov

Z zanimanjem sem v Dolenskem lizu prebral pismo spoštovanega Rada Zakonjska-Cankarja, s katerim se posvetim strinjam. Tudi kar zadeva levite, ki jih je namenil večnim zdravah. Moti pa me, da ob regionalnih primerjavi potreb v možnostih po spravi tu di on kar pozabi na Prekmurje.

Pa smo Prekmurci bili tisoč let pod madžarsko potujivo oblastjo in brez povezave z matično deželo ohranili svoj jezik, imeli lastno književnost in preživel. Majhen preselek dvajsetih let med dvema vojnami je bil komaj dovolj za samoosvečjanja in obujanje nacionalne in slovenskozdenjevalne zavesti, čeprav nam je mati Slovenija še pred drugo svetovno vojno bila bolj mačehovska naklonjena.

Klub temu smo se Prekmurci ob pravem klicu k narodnoosvobodilnemu boju znali tam, kjer prebivalci Savinjske doline, Koroške, Stajerske, Primorske, Dolenske in Bele krajine ter Notranjske. Tega ne zapisujem, ker bi menil, da Cankar in še marsikdo drug tega ne bi vedel, ampak zato, ker to često pozabilajo celo na najbolj pristojnih mestih.

Res nismo imeli partizanskih borb, ampak neborožen in neusmiljen narodnoosvobodilni boj, dokler končno nismo ustanovili Prekmurske brigade.

Nismo imeli bele garde, zato pa med sodelavci OF in preganjanimi tudi katoliške in evangeličanske duhovnike, zato tudi nobenih bratomornega klanja, zaradi katerega bi bile dandanes potrebne spravne svečanosti — med mrtvimi!

To pa je pravzaprav tisto, zaradi česar se oglašam. Predvsem je treba upoštevati posebnosti tega obdobja v Prekmurju — zemljepisno ločenost, pretežno ravninskega predela, z neprebrodnobne območje reko Muro in obkoljenost okrog sto tisoč Prekmurcev z nemškim okupatorjem na zahodu, z madžarskim pa na vzhodu od tromeje te tekstilne, industrijske in živilske izdelke ipd. V Prekmurju smo imeli v trgovinah vsega dovolj do konca vojne. Razen manjših tatvin in delnega ropanja, zlasti židovskih trgovin, nas blaga v trgovinah niso »osvobodili« ne nemški, ne madžarski okupatorji, ne sovjetski zaveznički, pač pa 3. istrska brigada z drugimi vojaškimi sopotniki JLA — po osvobodenju!

Zaradi takšnih, splošno boljših pogojev Prekmurja v primerjavi z deli pod Italijo, zlasti pa pod Nemčijo, je bila očitna tudi večja mednacionalna strpnost med okupiranimi Slovenci in okupatorimi Madžari. Tudi zato, ker tu praktično ni bilo starejšega domačina, ki ne bi vsaj za silo obvladal madžarskega jezika. Sicer pa je strpnost Prekmurje lepa lastnost še od časov reformacije sem. Vsekakor čednost, s katero bi se moral seznani naši zapeti politikantski gorenčni, ki pestro paleto krščanskih veroizpovedi istovetijo z eno, s katoliško vero.

Takšna strpnost v pestrosti veroizpovedi vodi v pravljico — kljub pretežno svetoštefanskemu katoličanstvu samoučnevi tudi na Madžarskem zaradi spoštovanja načela »čigar oblast, tiste tudi vera«,

Zakaj ne v kulturnem domu?**Božični koncert je bil v farni cerkvi**

December je mesec kulturnih prireditvev v Trebnjem. Med prireditelji je bila tudi politična stranka SKD Trebnje, ki je 19. decembra organizirala Božični koncert.

Za spremembo od ostalih prireditvev pa je bil božični koncert v farni cerkvi v Trebnjem. Iz izbira tega prireditvenega prostora je zame težko razumljiva. Cerkveni prostor je namenjen za bogoslužje, za zbrano poglavljajno v veri, molitve in za premišljanje. Tudi cerkveno petje sodi tja, toda ne v taki obliki. Prepričana sem, da bi tako koncertno izvajanje v organizaciji politične stranke mnogo bolj sodilo v bližnji kulturni dom, v dvorano, ki ima dobro možnosti tudi za izvedbo takega koncerta. Pa se

NATANJEL GLIHA
Trebnje

**ZA SAMOSTOJNO
STRANKO**
K pismu Cirila Kolešnika
in Dušana Blatnika (Dol.
list 14. decembra)

»Novo v Brežicah« je resda brana rubrika, vendar nikakor ne zaslubi tako velikega komplimenta, kot ga je dobila od predsednika IS SO Brežice in direktorja Zavoda za prostorsk načrtovanje. Tu in tam zbere koga, kaj pokriti, največkrat pa pove tisto, kar si na tem sepetajo ljudje, pa nimajo kje povediti ali si ne upajo storiti. Obitovati bodico in avtorico, da sta ustvarili »nemir med prebivalci navedenega območja in nesigurnost potencialnim investitorjem«, je precej smešno. Bodica je namreč nastala šele potem, ko govorici in nemira, ki jih je povzročil netakten pristop k aktivnostim, ni in ni bilo konec.

BREDA DUŠIČ-GORNIK

**RAZUMLIJIVA
OBRAZLOZITEV**

KOČEVJE - Zbori občinske skupščine so na zadnji seji 22. decembra spet razpravljali in glasovali o nezaupnični občinskemu izvršnemu svetu in njegovemu predsedniku. V razpravi je bil izrazen sum, da na prejšnjem glasovanju klub pojasnili posamezni delegati niso vedeli, kako je treba glasovati, saj naj bi nekateri obkrožili na glasovanju o nezaupnični občinskemu izvršnemu svetu besedo PROTIV, ker so menili, da tako glasujejo proti sedanjemu izvršnemu svetu, dejansko pa je PROTIV pomenilo, da so proti nezaupnični temu organu. Pred glasovanjem je zato delegat Jože Hobič takole nedvoumno pojasnil, kako je treba glasovati:

— Upoštevati je treba, da obkrožitev besedice ZA pomeni, da ste PROTIV sedanjih občinskih vlad, obkrožitev besedice PROTIV pa pomeni, da ste ZA sedanjem izvršnem svetu. Skratka: ZA pomeni PROTIV in PROTIV pomeni ZA.

P-c

**KOČEVJEZNANO PO
SMRADU**

KOČEVJE - Potnik, ki je te dni prepotoval v Slovenijo in nekatere sosednje države, je kljub temu da je drenjal na zadnjem sedežu avtomobila, nenadoma vprašal:

— Zdaj pa smo že zelo blizu Kočevja?

— Po čem pa to veš? ga je vprašal njegov prijatelj, ki je šofiral avto.

— Po tem, ker samo v okolici Kočevja močno smrdi po gnojnici. Točkega značilnega smradu ne znači nikjer drugje po naši domovini in tudi po svetu ne.

kot domačih madžarov, je preganjala enako tiste Slovence, ki so bili proti njej, kot so podobne Madžare preganjale oblasti v drugih madžarskih županjah.

Skratka: v Prekmurju ni bilo izseljanj ljudi, izjemno družino prečanje v občini, tako da smo po štirih letih spet organizirali novoletno družino prečanje otrok in odraslih z motnjami v razvoju

**Njihovo veselje
je treba videti
in doživeti**

Novoletna darila osebam z motnjami v razvoju

BREŽICE — Letos je ponovno zavljeno Društvo za pomoč duševno prizadetim osebam v občini, tako da smo po štirih letih spet organizirali novoletno družino prečanje otrok in odraslih z motnjami v razvoju. Srečanje je bilo v petek, 18. decembra, v prostorih OS Brežice. Udeležili so se ga predšolski otroci, ki so integrirani v rednuskupine vrtcev, učenčki OS s prilagojenim programom ter odrasli.

Po pozdravnem govoru predsednice društva Zinke Bogovič so se s krajšim kulturnim programom predstavili učenčki šole s prilagojenim programom. Okoli 90 udeležencev je pozdravil tudi predsednik IS Cyril Kolesnik, ki je staršem in društvu objavil podporo in pomoč. Vsí prizadeti so dobili darila in čestitko v obliku oskrbi.

Vsem udeležencem smo podarili načeljek, kuharice so pripravile pojedino, pijačo in pecivo pa so mnogi prinesli tudi sami. Podatke o prizadetih smo dobili pri Centru za socialno delo, v Šoli s prilagojenim programom in v vrtcih, zato morda kdaj, ki je v domači oskrbi, ni bil vabljen na srečanje. Prosim starše ali skrbnike, da posredujejo podatke v Center za socialno delo, gospode Žiganje, kjer se lahko tudi vključijo v naše društvo. Obdarili jih bomo naknadno, kot tudi vse tiste, ki se srečanja niso mogli udeležiti.

Pri organizaciji srečanja so nam finančno ali materialno pomagali: Zveza društev za pomoč duševno prizadetim Slovenije, Lek Ljubljana, Opekarna Brežice, SOP IKON Kostanjevica, ŽITO — pekarna Krško, Montaž plinskih instalacij Anton Komocar iz Krške vasi, Gostilna Les s Čateža, Petrol Brežice, Trgovina Černoga iz Dobove, Posavje Brežice, Mlinarstvo Volovec iz Mihalovca, PPV Dobova, KZ Brežice, Kraš — Commerce Ljubljana, Kološnje Maribor, AB Cvetje Čatež, Vino Brežice, Terme Čatež, podjetje Drezga (Franc Deržič) iz Dobove, Pizzerija Cvetkovič iz Dobove, Kovinska galerija Erih Blaževič, Damir iz Gaberja, Trgovina Ivan Humek iz Dobove, Agraria — proizvodnja in trgovina, Beči Dobova in občina Brežice.

Izvrsni odbor dru

Dogodki v sliki in besedi

SNEG IN SMUČARJI — Na smučišču v Dedicah nad Gabrjem, ali bolje nad Jugorjem, sicer niso naredili smučišča, čeprav se je na tej sporni lokaciji še do danes obdržalo nekaj opreme, kupljene njega dni za nikoli postavljen sistem žičnic. Toda smučarji so tu ob vsakem snegu redni obiskovalci. Nekaj jih je tu vozilo in padalo tudi prejšnjo nedeljo, ko je bilo za zmerno vijuganje dovolj zmrznjenega snega. Ker pa je že začetek smučarske sezone, so nove po nekaj spustih z vrha, kamor je bilo treba iiti seveda peš, malce klecale. Zato se je vsak od smučarjev oddahnil, kot je vedel in znal. (Foto: L. M.)

NOVINARJI BARMANI — Ob otvoritvi igralnice na Otočcu je bilo tudi tekmanje v mešanju cocktailov. Najprej so se pomerili poklicni barmani iz cele Slovenije, med njimi je bila tudi svetovna prvakinja, prišla pa so tudi iz Hrvaške. Za njimi pa so stvari vzel v svoje roke novinarji. V hudi konkurenči štirih novinarjev barmanov je komisija prvo mesto prisodila Tomažu Bukovcu z Dnevnikom (levi), drugo mesto pa so si delili Jože Jerman z Večera (desni) ter domaćina z Dolenjsko listo Bojan Budja in Andreja Bartelja. (Foto: A. B.)

NOVA MESARIJA NA TEŽKI VODI — Franc Hočvar (drugi z desne) se je doslej ukvarjal z odkupom in prodajo živine, od minule srede pa ima v domači hiši na Doljni Težki vodi tudi mesarijo. Že ob otvoritvi so v novi prodajalni komajda zvrstili vsi, ki so že zeli cenejše sveže meso. Stopiški župnik je mesario tudi požegnal. (Foto: J. P.)

TRSNE CEPLJENKE ŽE NAPRODAJ — Pred kratkim so delavci metliške kmetijske zadruge ter pet trsničarjev, kooperantov zadruge, končali s klasiranjem trsnih cepljenj (na fotografiji med delom), ki jo jih slednji vzgojili v letosnjem letu. V prodaji — stekla je te dni — so le prvovrstne cepljenke, ki jih je bilo letos 71 tisoč oz. 45 odst. vseh zasajenih. To je glede na letosnje muhasto vreme kar zadovoljivo. Letos bo na voljo več cepljenj visoko kakovostnih sort, ki so lani hitro pošle. Sicer pa veljajo cepljenke iz pozitivne množične selekcije 100 tolarjev, iz klonske selekcije pa 120 tolarjev. Z republike so obljubili regres pri nakupu, ugodnosti pri plačilu pa nudi tudi kmetijska zadruga. (Foto: M.B.-J.)

Strokovnjaki o pedagoškem šolstvu

Na tridnevnu posvetu o temi Kaj hočemo in kaj zmoremo razpravljalo več kot 300 strokovnjakov in praktikov iz Slovenije in iz tujine — Razmeroma slaba udeležba predstavnikov Dolenjske in Posavja, a tudi njihov delež je bil viden

LJUBLJANA — Pedagoška fakulteta v Ljubljani je ob dnevu Univerze organizirala posvet o pedagoškem šolstvu KAJ HOČEMO IN KAJ ZMOREMO. Posvet je združil prek 300 strokovnjakov in praktikov iz vse Slovenije pa tudi iz sosednjih držav Hrvaške, Italije in Avstrije.

Tridnevni posvet je potekal v šestih skupinah; vsaka skupina se je poglobila v določeno tematiko: Ideologija v izobraževanju in poklicna identiteta učiteljev; Materinština in tujni jezik; Izobraževanje učiteljev v luči teorije in prakse; Šolska in socialna integracija otroka in mladostnika s posebnimi potrebami in strategije izobraževanja učiteljev; Razvoj didaktik na pedagoških in kadrovskih šolah ter Management v šolstvu. Sodobni iziv in možnost za kvalitetnejšo šolo. V vsaki skupini so se zvrstili številni referati — vseh je bilo prek 90. Poleg plenarnega uvodnega in sklepatega dela je potekala še okrogla miza na temo Meje učiteljeve svobode.

V vseh skupinah je bila izredna ak-

tivnost; teoretičnim izhodiščem so sledile praktične izkušnje; bogastvo idej, ki tudi niso mogli biti do kraja izobilovane; aktualna problematika je kar narekovala potrebo po nadaljevanju poštosti tudi v naslednjih letih.

Poleg povzetkov, ki jih je oblikovala posamezna skupina, je skupina Izobraževanje učiteljev v luči teorije in prakse posredovala še Resolucijo, v kateri se zavzema za profesionalnost učiteljev:

— Potreben je dobro diplomsko izobraževanje z večjim deležem izbirnih vsebin;

— Že med študijem naj bo kvalitetno praktično usposabljanje;

— Večji poudarek refleksiji, ki najprej temelji na lastnih izkušnjah in inte-

graciji le-teh s teorijo, kasneje pa na refeleksiji praktičnih pedagoških izkušenj,

— Sposobnost prilaganja otroku in različnim učnim situacijam,

— Diplomanti naj sodobna spoznanja vnašajo ne le v razredne, temveč tudi v pedagoške kolektive;

— Drugačno mora biti tudi pripravnost, kjer naj se v spremljanju prakse poleg mentorjev in ravnateljev vključujejo tudi supervizorji;

— Strokovni izpit naj sledijo sodobnemu tokovom v teoriji in praksi;

— Načrtno in aktivno permanentno izobraževanje bodi temelj za dvig profesionalizacije;

— Učiteljem, ki nimajo ustrezne kvalifikacije, je treba omogočiti izobraževanje — spodbujati študij ob delu;

— Kvalitetna profesionalizacija pa zahteva tudi pošteno vrednotenje učiteljevega dela, saj je nemogoče nenehno pristajati na entuziazem.

Posvet je izvenel v spoznanju, da kdaj praksa že prehitela teorijo, hrkrati pa potrdil, kako pravilna je bila odločitev o izobraževanju učiteljev na visokoski ravni.

Predstavnikov iz Dolenjske in Posavje na bilo ravno veliko, čeprav je bilo tudi njihov delež viden. Če pa prisluhnemo sodobnim tokovom po številnih šolah tudi pri nas, bi lahko še marsikdo na tem posvetu osvetil rezultate svojega drugačnega, boljšega dela.

JOŽE ZUPAN

Skoraj malo gospoški zajec

Tudi v tem je delček narodove zgodovine

KRŠKO — Zajec v Murkovi gostilni v Krškem še vedno dobro opravlja svoje poslanstvo. Ne samo da ne zataji, ampak je zdaj spet zelo lep. Pred nedavnim ga je vzel in roke Štrečko Murko, sedanji gostilničar, z njega skrčil prah in ga še drugače temeljito obdelal. Tako se zajec spet lepo sveti in ga je prijetno pogledati. Murkov zajec najbrž spada med bolj gospoške, saj je tako visok, da se človeku ob njem sploh ni treba pragniti. Gospoškega ga dela tudi način, kako deluje spodaj pri čevlju. Zajec namreč »zgrabi« obuvilo ne le ob peti, ampak ga dodatno pritisne še pri prstih.

Beseda je, kot ste najbrž ugatili, o pripravi za sezuvanje škornjev, ki ji pravijo zajec. Medtem ko je omenjena Murkova priprava dokaj »izpopolnjena«, etnologij verjetno poznata enostavnejše različico pomagal za sezuvanje obuvala, zlasti za sezuvanje visokih usnjenih škornjev. Marsikje na Dolenjskem so uporabljali zelo preprosto narejene zajce, izdelane iz deske, ki je imela vdolbino za peto. Zajca ali hlapca, kot se še drugače reče pripravi, so uporabljali najpogosteje zvečer, drugače so ga imeli navado spraviti za peč ali pod njo.

ZAJEC ZA SEZUVANJE — Zajec je pri Murkovi za spomin na prejšnje čase in ljudi in ga več ne uporabljajo. Sicer je še čisto dober in bi se želel tudi Štrečko Murka (na sliki) ravno tako zanesljivo, kot je morda že pred sto leti snemal obuvila njegovih prednikov.

Iz Kolpske doline

ŽAGA: UREJAJO JEZ. — Urejanje jezov na Kolpi se nadaljuje. Ta teden bodo predvidoma popravili jez na Kolpi med Žago in Žlebi. Dela bo izvedlo podjetje Hidrotehnik Ljubljana, investitor pa bo Območna vodna skupnost Ljubljana.

PIRČE: ITAS V ZASEBNIH ROKAH — Minuli petek, 18. decembra, je bila v Pirčah licitacija obrata Itasa v tem kraju. Kupil ga je Mihail Lisac-Miško, domačin iz Pirč, sicer proizvajalec lesne galerije in graditelj nove, velike proizvodne dvorane v bližini Itasove, ki jo je zdaj kupil. Podrobnejše o Liščevih načrilih bomo še poročali.

OSILNICA: POPIS ŠKODE DOKONČAN — Popis škode zaradi zadnjega neurja in del, ki jih je treba opraviti, je posebna komisija že dokončala. Ugotovljeno je, da je najnujnejše čimprej popraviti v vasi Belica brezino pri potoku Belica, zaustaviti plaz in popraviti cesto, sicer se lahko zgodi, da bo nekaj hiš v tej vasi prometno povsem odrezanih od ostalega sveta.

Mnogi so že imeli probleme ob meji s Hrvaško, tudi lastniki zemljišč, ki hote ali nehote morajo do meje, ki pa ni označena in je vprašljiva, kdaj je storjen prekrek. Tudi občani negodujejo tudi nad kaznimi, ki jih izrekajo sodniki za prekrek. Zlasti mnogo zapletov je na cesti Loški Potok — Prezid, ki jo meja preseka pred prvimi hrvaškimi hišami in kjer so postavljene table z napisimi republik. Posebnega opozorila ali prepovedi ni, čeprav je že bilo predlagano, naj pristojni organi namestijo opozornilne table, saj se zlasti nepoznavalcii krajev pripeljejo na mejo tudi z namenom, da bodo obiskali katero hišo na slovenski strani, in nehoti zaidejo in težave.

Tako je bila v avgustu ustavljena skupina v avtomobilu, kot navaja policijski zapisnik, 30 m pred mejo. Ko je

službujoči policist popisal skupino in ji pojasnil, da prehod ni možen, se je vrnila. Seveda je sledil postopek pri sodniku za prekrek in kazen z utemeljivijo: (cit...) da so v zagovor priznali, da so nameravali prestopiti mejo z namenom, da gredo v disk in praznovanje rojstnega dne... da so poškutili prestopiti državno mejo izven mejnega prehoda.

Namen najbrž ne more biti predmet kaznovanja, trditev, da so mejo poskušali prestopiti, pa je pravno nevzdržna, neutemeljena, izmišljena.

Red mora biti, to je jasno, toda če si mora občan zaradi neutemeljene trditev dopust in tripeti stroške prevoza do sodnika za prekrek, ta pa se odloči kaznovati, ne da bi upošteval dejstva, mora biti nekaj hudo narobe.

A. KOŠMERL

Katere ceste bomo gradili?

Predlog republike uprave za ceste za cestna dela

KOČEVJE — Pred kratkim je počel direktor republike uprave za ceste Metod Di Batista zbranil na ustavnem zboru občinskega odbora SDSS Kočevje obširno spregovoril o cestni problematiki v Sloveniji in predlogu republike uprave za ceste o izgradnji cest na Kočevskem v prihodnjem letu.

Di Batista je povedal, da nacionalni program razvoja cestne mreže v Sloveniji, ki so ga naredili pred nekaj meseci, predvideva ureditev avtocestnega kriza in rekonstrukcijo in ureditev vseh slabih cest. Da bi to uredili, bi potrebovali 400 milijard tolarjev, kar pomeni, da bi za ureditev program ob takšni dinamiki, kot je sedaj (letos so v cestno omrežje vložili 13 milijard tolarjev), potrebovali 60 let. Zato so določili prednostna dela ureditev cestne mreže na Kolpi.

Predlog je začel s predlaganjem, da na cestni mreži na Kolpi se nadaljuje. Ta teden bodo predvidoma popravili jez na Kolpi med Žago in Žlebi. Dela bo izvedlo podjetje Hidrotehnik Ljubljana, investitor pa bo Območna vodna skupnost Ljubljana.

PIRČE: ITAS V ZASEBNIH ROKAH — Minuli petek, 18. decembra, je bila v Pirčah licitacija obrata Itasa v tem kraju. Kupil ga je Mihail Lisac-Miško, domačin iz Pirč, sicer proizvajalec lesne galerije in graditelj nove, velike proizvodne dvorane v bližini Itasove, ki jo je zdaj kupil. Podrobnejše o Liščevih načrilih bomo še poročali.

OSILNICA: POPIS ŠKODE DOKONČAN — Popis škode zaradi zadnjega neurja in del, ki jih je treba opraviti, je posebna komisija že dokončala. Ugotovljeno je, da je najnujnejše čimprej popraviti v vasi Belica brezino pri potoku Belica, zaustaviti plaz in popraviti cesto, sicer se lahko zgodi, da bo nekaj hiš v tej vasi prometno povsem odrezanih od ostalega sveta.

DOMAČE TRNJE

• Izpolnjevanje volilnih lističev je kot podpis lastne smrtne obsodbe.
• Uradni naziv davkanje je Urad za javne prihodke - kje pa je urad za "tajne prihodke"?
• Nove volitve so v bistvu "prekomanda" pri koritu.
• Če srečaš politika v predvolilni dobi, se hitro usedi, da ti ne zlezete v rit.

M. BRADAC

Labod: preskok delniške družbe?

Pota lastninjenja

Uvodna razmišljanka v novi številki Laboda, glasila tovarne oblačil, so namenjena »reorganizaciji podjetja od blizu«. Dva strokovnjaka, Indijec g. Dahiya in Matjaž Prinčič, razlagata pogled na potrebine spremembe, po katerih si mora Labod ustvariti pogoje za naraščajočo notranje in zunanj konkurenco. Prvi trdi, da sodi tovarna med tiste tipi podjetij, ki »poslujejo še kar dobro in imajo vodstvo, ki se zaveda prihodnosti in dejstva, da se bodo morala spremeniti, če hočejo dolgoročno preživeti, rasti in dosegati dobitki«. Funkcije in pravice ter obveznosti v podjetju morajo biti jasno razmejene. Samo to bo pomagalo rešiti notranje težave, Labod pa napravilo za zdravo in učinkovito podjetje. Tovarna bo morala za pribl. 20 odst. postopno zmanjšati število režijskih (ne proizvodnih!) delavcev. Labod zato mora v reorganizacijo, v tržno usmerjenost in v lastniški preobrazbo.

O slednji razpravlja Matjaž Prinčič. Postopnost za privatizacijo v duhu zakona naravnje ustanovitev delniške družbe, česar je hip ni mogoče preskočiti. O tem menijo nameček nekateri v podjetju, da bi d.d. »občli in se kar direktno dokončno lastnili — in s tem prišli do konkurenčne kapitala, česar družbenega lastnina še ne nudijo«. Pri procesu lastnjenja bodo sodelovali tudi delavci, ki morajo imeti svoj delež v delnicah.

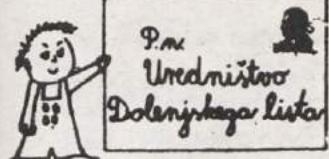
Zanimivo razpravljanje o skorajšnjem skupščini delniške družbe, njenem upravnem odboru, spoštovanju ali podcenjevanju delnic in njihovem nakupovanju ob privatizaciji se v podjetju živahnemu razviju. Dobro obveščanje o teh zdaj najpomembnejših vprašanjih postaja vedno zanimivejše in čedalje bolj potreben. Vsi delavci čutijo, da se Labod mora razviti v dobro tekstilno podjetje, ki bo enakovredno podobnim podjetjem na Zahodu.

Temelji so tu, vendar bo treba se veliko odrekati, znatno več izobrazbe in strokovnega dela, da bodo novi uspehi potrdili zahteve, ki so edina rešitev, če hoče podjetje v pravo trdnost.

T. GOŠNIK

DEDEK MRAZ V DRAGATUŠU

Tudi dragatuških otrok se je v letošnjih predprazničnih dneh spomnil dedek Mraz in jih obiskal v vsem svojem sijaju. Veselo pričakanje so seveda omogočili starši otrok in organizatorji, ki letos zaslужijo vso poohvalo in priznanje. Da so zažarale oči več kot dvestotin otrokom, je

**SVEČANA
PREDSTAVITEV
SREČANJ**

V torek, 15. decembra, je bila v Trebnjem predstavitev občinskega glasila mladi literarnih ustvarjalcev Srečanja. V predavalnici OŠ Trebnje smo se zbrali mladi ustvarjalci in gostje, najprej je spregovoril ravnatelj OŠ in odgovorni urednik Srečanju Jože Zupan. Nato je učiteljica, Zvonka Falkner prebrala nekaj prispevkov iz Srečanja. Predstavljeni so nam je tudi slikar in likovni urednik Srečanju Lucijan Rešič. Nazadnje pa nam je spregovoril še pesnik Tone Pavček, ki je prispeval tudi uvodno besedilo za Srečanje. Zelo nas je pohvalil, na koncu pa nam je povedal nekaj pesmi iz svoje nove knjige: Majhen dober dan.

BRANKA AHLIN
7. r., novin. krožek
OŠ Šentupert

**POROČILO ČLANOV
RK NA ŠOLI
ŽUŽEMBERK**

Ljudje, ki so bili nekoč srečni, so izgubili svoj dom in odšli po svetu, da so ostali živi. Nekateri so prišli v zbirni center v Črnomelj. S tem zbirnim centrom smo povezani tudi mi, saj smo za te begunce letos izvedli že tri akcije. V aprilu smo zbirali otroška oblačila, v oktobru igrače in denarne prispevke, v decembru šolske torbice s potrebsčinami. V akcijo so bili vključeni učenci iz OŠ Žužemberk, Ajdovec, Dvor in Šmihel. V našo akcijo so se uspešno vključili tudi: krajevna skupnost, Iskra, Kajak-kano klub, trgovina Rok, frizerstvo Marina in Maja, prevozništvo Logar, trgovina KZ in gasilci iz Žužemberka in Dvora ter Suha krajina Commerc, mizarstvo Jaklič, Ergo, trgovina Mercator in Tim, Foto Maver in ribogojnica Dvor. pripravili smo 67 paketov za predšolske otroke in v 14 novih torbic položili preko 200 zvezkov. Dodali smo še barvice, flumastre, ravnila, puščice, radirke...

NADJA PAPEŽ
7. a, OŠ Žužemberk

DRUŽINSKI DAN

Sredi decembra smo imeli družinski dan. To je bil šolski dan z drugačno vsebino. Organizirali so ga za osmošolce. Ob prihodu v šolo smo se najprej razdelili v več skupin. Najprej smo imeli socialni del, nato pa še zdravstveni in pastoralni del ter pogovor z zakonskim parom. Namen

tega dneva je bil pobliže spoznati odnose v družini. Pri socialnem delu, ki je trajal dve šolski urki, smo se pogovarjali, kaj je družina, kaj je tisto, kar družinske člane povezuje med sabo, in kaj je potrebno, da družina ostane srečna družina. Igrali smo se tudi razne igre, v katerih smo igrali starše in zagovarjali svoje stališče. V pastoralnem delu smo govorili, kako ostane nečemu ali nekomu zvest. V zdravstvenem delu pa nam je zdravstvena delavka predavala o vezeh med starši in otroki. V pogovoru z zakonskim parom smo govorili o problemih, ki jih imajo starši z otroki.

BRANKA PIRC
8. a, OŠ Trebnje

**DOMAČA OBRT
IN LJUDSKI OBIČAJI**

V petek, 27. novembra, smo na naši šoli imeli kulturni dan. Ker smo sedaj v predprazničnem obdobju, je bila naša tema Domača obrt in ljudski običaji. Vključevali smo se v veliko število delavnic, ki so jih večinoma vodili zunanjji sodelavci. Izdelke vseh delavnic smo ogledali na razstavi v avli šole. Lahko smo videli ptičje krmilnice, veliko zbirko voščilnic, glinene kipce, pekarske figure, adventne venčke, broške, poslikane vase in še kakršnega. Frizerski izdelkov sicer niso mogli razstaviti, vendar smo si vsi z zanimanjem ogledali nove frizure nekaterih učencev in učiteljev naše šole. Na prireditvi smo si najprej ogledali splet otroških plesov in igrič, ki so se jih učenci naučili pri folklornih skupinah, potem pa so poročali predstavniki posameznih delavnic.

NATAŠA ŠUŠTERIČ
in **SABINA JAKSE**
8. c, OŠ Šmarjeta

**VARUJMO NAŠO
KULTURNO IN
NARAVNO DEDIŠČINO**

1. decembra smo se učenci semiške osnovne šole zbrali na predavanju umetnostne zgodovinarke gospo Marinke Dražumenič iz Zavoda za spomeniško varstvo Novo mesto. Z diapositivimi je predstavila nekatere spomenike Bele krajine. Zlasti nas je zanimal zaščiteni Mitrov tempelj, vendar pa smo povpraševali tudi po nezaščitenih zgradbah, predvsem po cerkvah. Začeli smo raziskovati. Rezultat našega dela smo razstavili v večnamenskem prostoru, tam so se vrstile fotografije starih hiš, vodnjakov, mlinov, skedenjev, cerkev, znanih (kapelic, križev), kašč in zidanic iz Semiča in okolice. Učenci so s seboj prinesli različne stare predmete, od nožev, bodal do posod za shranjevanje jajc. Starši so si lahko še isti dan naše izdelke ogledali na roditeljskem sestanku.

MATEJA PLUT
OŠ Belokranjskega odreda
Semič

**MIKLAVŽ, BOŽIČEK
IN DEDEK MRAZ**

Mesec december je najlepši čas v letu, Otroke decembra obiščejo Miklavž, Božiček in dedek Mraz. Ceprav sem še majhen, spoznam, da se v naši državi dogajajo cudne reči. Ko sem hodil še v vrtec, me je redno obiskoval Miklavž. Prinašal mi je darila, prav tako bratu in sestri. Zelo sem bil žalosten, ker ni obdaroval mojega prijatelja, ki je bil zelo priden. Toda letos je Miklavž obiskal vse moje prijatelje, sedaj pa že pričakujemo Božička. Tudi on je zelo dober in nas bo obdaril. Ob novem letu bo prišel tudi dedek Mraz, ki je prej zamenjal Miklavža. Baje smo ga v času socializma uvozili iz Sovjetske zveze. Če pomeni vrnitev Miklavža in Božička demokracijo, sem zanjo. Da pa bo demokracija popolna, naj ostane tudi dedek Mraz.

LEON RIBIČ
3. r., OŠ Krmelj

OBNOVA STOLPA GREH KRAJU — O obnovi trebnjškega gradu se je govorilo že v 70. letih, do prve faze obnove pa je prišlo letos. Trebnjska občina je v letosnjem proračunu za obnovo gradu namenila 7 milijonov tolarjev, del denarja, ki ga je zbrala od kupnin za stanovanja. Maju si podpisali pogodbo z Urbanističnim zavodom Ljubljana in drugimi strokovnimi delavci, kmalu tem se je začela obnova stolpa, ki je bil najbolj dovrščan. Naslednje leto bodo z obnovo nadaljevali, zato bodo morali iz gradu postopno izseliti stanovalce. (Foto: J. Dornič)

**AKCIJSKA PRODAJA STANOVANJ
"PAVLINOV HRIB - TREBNJE"**

Na Pavlinovem hribu v Trebnjem prodajamo stanovanja po izredno nizkih cenah. Cena kvadratnega metra stanovanjske površine znaša 980 DEM. Stanovanja so razporejena v dveh objektih, na izjemno lepi legi v Trebnjem. Nahajajo se v pritličju, v I., II., III. in IV. nadstropju. Velikost stanovanj se giblje od 23 m² za garsonjero do 68,95 m² za dvojpolobno stanovanje.

Način plačila:

- plačilo celotne kupnine v 8 dneh po podpisu pogodbe
- kupcem nudimo možnost obročnega odplačevanja na 36 mesecev ob 30 odst. začetnem pologu.

Vse informacije v zvezi z nakupom daje:

SKB Podjetje za promet z nepremičnинами, d.o.o.,
Slovenska 56, 61000 Ljubljana,
osebno ali po telefonu (061) 301-632, 313-468.

Akcijska prodaja velja do 31.12.1992!

finet

podjetje za izgradnjo
računalniško podprtih
proizvodnih sistemov

- informacijski inženiring
- računalniške storitve
- strojna oprema
- programska oprema
- grafično oblikovanje

ODSLEJ TUDI OB PONEDELJKIH

BREZPLAČNI MALI OGLASI S A L O M O N O N O V **OGLASNIK**

**NE ODLAŠAJTE
VAŠE MALE OGLASE
ODDAJTE ŽE DANES**

NOVO MESTO
Muzejska 3, tel.: 068/21-409

MEGLE

ROLETARSTVO • IZDELovanje žaluzij
KOVINSKI PREDMETI

68000 NOVO MESTO • Žabja vas 47 • telefon: (068) 23-673

srečno, zdravo in uspešno
novo leto 1993!
Se priporočamo!

5. Dejavnosti za posamezne lokacije niso definirane, zato je interesent za nakup lokacije dolžan k prijavi na javni razpis za izbrano lokacijo predložiti svoj program dejavnosti s tehnoško opredeljenimi potrebami po velikosti objekta in funkcionalnega prostora v skladu s predpisanimi omejitvami in dovoljenimi odstopanjemi določenimi v zazidalnem načrtu obrtno industrijske cone Cikava-zgornji del (odlok objavljen v UL RS št. 2/92). Na osnovi teh podatkov bo prisotna urbanistična služba proučila primernost dejavnosti in izdelala ureditveno situacijo za konkretno lokacijo, kot podloga za izdajo lokacijske dovoljenje.
6. V prijavi navedite tudi vsa dejstva, ki bi jih komisija za oddajo stavbnih zemljišč lahko upoštevala pri odločitvi o oddaji lokacije.
7. Ob odpiranju prijav lahko komisija za oddajo stavbnih zemljišč zahteva od udeležencev še dodatno potrebno dokumentacijo.
8. Komisija za oddajo stavbnih zemljišč bo pri Zavodu za družbeno planiranje in urbanistično načrtovanje naročila strokovno presojo o primernosti dejavnosti na izbrani lokaciji, ki bo poleg kriterijev in določil odloka o oddajo stavbnih zemljišč, osnova pri odločjanju za oddajo lokacij.
9. Izbrani udeleženec javnega razpisa mora najkasneje v 30 dneh po prejemu obvestila komisije za oddajo stavbnih zemljišč skleniti pogodbo o oddaji in ureditvi stavbnega zemljišča, če ni bil vložen ugovor proti odločitvi komisije. Varščina se vstavlja brezobrestno v kupnino. Udeležencu, ki bo izbran, pa bo sam odstopil od pogodbe, se varščina ne vrača razen v izjemnih okoliščinah, ki jih bo komisija posebej obravnavala. Udeležencu, ki ne bo izbran, se varščina brezobrestno vrne v 15-dnih dneh po prejemu obvestila o izbiri najugodnejšega ponudnika.
10. Vrednost komunalno urejenega zemljišča po razpisu skupaj s stroški v zvezi z sklenitvijo pogodbe plača investitor v osmih dneh po podpisu pogodbe o oddaji in ureditvi stavbnega zemljišča. V primeru neizpolnjenih finančnih obveznosti v pogodbenem roku, se pogodba razveljavlja brez varščine.
11. Pogodba o oddaji in ureditvi stavbnega zemljišča bo sklenjena na podlagi tega razpisa, odloka o spremembah zazidalnega načrta obrtno industrijske cone Cikava-zgornji del in za izdelanega investicijskega programa.
12. Najugodnejši udeleženec javnega razpisa mora pričeti z gradnjo najkasneje v petih letih po sklenitvi pogodbe o oddaji in ureditvi stavbnega zemljišča, v nasprotiu primeru si sklad pridružuje pravico zahtevati od investitorja vrnitev stavbnega zemljišča.
13. Vsa dokumentacija in informacije so interesentom na razpolago pri Skladu stavbnih zemljišč občine Novo mesto, Ljubljanska cesta 2, Novo mesto.

SKLAD STAVBNIH ZEMLJIŠČ
OBČINE NOVO MESTO

vse gozd 3. katastrskega razreda v k.o. Smolenja vas.

Na lokacijah št. 12 in 13 z možnostjo gradnje poslovno-stanovanjskega objekta.

Cena stavbnega zemljišča znaša 694,50 SLT za m² in velja do 31.12.1992, ob sklenitvi pogodbe pa se revalorizira v skladu z indeksom rasti cen na drobno po podatkih Zavoda za statistiko Republike Slovenije.

Višina sorazmerne dela stroškov priprave stavbnega zemljišča in komunalne ureditve stavbnega zemljišča je za vsako posamezno lokacijo določena z investicijskim programom. Vrednosti v tabeli veljajo na dan 31.12.1992, ob sklenitvi pogodbe pa se revalorizirajo v skladu z indeksom rasti cen industrijskih izdelkov pri proizvajalcih Republike Slovenije — panoga proizvodnja gradbenega materiala, po podatkih Zavoda za statistiko Republike Slovenije.

V stroške priprave stavbnega zemljišča so zajeti stroški odškodnin, cenitev, upravnih in sodnih postopkov pri pridobivanju

INVESTITOR BO MORAL SAM ŠE:

- plačati elektroenergetski prispevek v odvisnosti od vhodnih varovalk,
- na zahtevo upravitelja PTT omrežja poravnati preostali del obveznosti, ki se nanašajo na pridobitev telefonsko-kabelskega priključka z upoštevanjem že poravnane delež za izgradnjo sekundarnega telefonsko-kabelskega omrežja,
- na zahtevo upravitelja plinovodnega omrežja poravnati preostali del obveznosti, ki se nanašajo na priključitev na plinsko omrežje z upoštevanjem že poravnane delež za izgradnjo sekundarnega plinskega razvoda v sklopu tega dela zazidalnega načrta,
- zgraditi in financirati vse priključke na obstoječe ali nove komunalne naprave,
- zgraditi in financirati kontrolno jaško pred izpustom odpadnih voda v meteorno in fekalno kanalizacijo in preostale čistilne naprave za zadostitev zahtev Zakona o vodah in tehničnega pravilnika o javni kanalizaciji,
- sam pridobiti tehnično dokumentacijo za objekt s priključki na komunalne naprave in zunanjo ureditev lokacije z gradbenim dovoljenjem,
- zgraditi objekt.

OSTALI POGOJI:

1. Rok za prijavo je vključno 15. dan po objavi.
2. Prijave v začenčenih ovojnicih z oznako »JAVNI RAZPIS CIKAVA« pošljite ali osebno dostavite na naslov: Sklad stavbnih zemljišč občine Novo mesto, Ljubljanska cesta 2, Novo mesto.
3. Varščina v znesku 600.000,00 SLT mora udeleženec javnega razpisa nakazati na žiro račun Sklada stavbnih zemljišč občine Novo mesto št. 52100-654-65118 in dokazilo o plačilu varščine priložiti k pismeni prijavi.
4. K prijavi je potrebno priložiti tudi potrdilo o državljanstvu in potrdilo o višini osebnih dohodkov oziroma drugih prejemkov za zadnjih šest mesecev.

tedenski koledar

Cetrtek, 31. decembra - Silvester
Petek, 1. januarja - novo leto
Sobota, 2. januarja - Gregor
Nedelja, 3. januarja - Genovefa
Ponedeljek, 4. januarja - Angelca
Torek, 5. januarja - Simon
Sreda, 6. januarja - Mojmir

LUNINE MENE
1. januarja ob 4.38 - prvi krajec

kino

BREŽICE: 1. in 4.1. (ob 20. uri) ter 2. in 3.1. (ob 18. in 20. uri) ameriška satirična melodrama Ocvrti

čestitke

PODJETJEM, OBRTNIKOM IN OBČANOM želi srečno novo leto Kloštarstvo Ševšek. 5410

kmetijski stroji

TRAKTOR Ferguson, 39 KM, prodam. 5388

motorna vozila

JUGO 45, letnik 1988, in Z 128, letnik 1987, prodam. 5386

JUGO 45 AX, letnik 1987, prva registracija 3/88, prodam. 5389

JUGO 45, letnik 1988, prodam. 5390

Z 750, letnik 1984, ugodno prodam.

Marjan Drečnik, Gor. Piroščica 22, Cerknje ob Krki. 5393

4. letnik 1987, prodam. 5401

TERENSKO VOZILO tip 750, 4 x 4, diessel, 2500 ccm, motor Perkins, prva registracija, prodam. 5402

LADO RIVO 1300, 9/87, prodam. 5411

SPREDAJ KARAMBOLIRAN Ju-
go 45, letnik 1988, prodam. Zg. Mladetice
13 a, 68295 Tržiče. 5412

zeleni paradižnik. 6. in 7.1. (ob 20. uri) ameriška komedija Sam doma.

CRNOMELJ: 30. in 31.12. (ob 11. uri) in 3.1. (ob 16. uri) ameriški risani film Lepotica in zver. 2.1. (ob 19. uri) in 3.1. (ob 20. uri) ameriški akcijski film Gladiator.

KRŠKO: 30.12. in 2.1. (ob 18. uri) ter 3.1. (ob 20. uri) ameriški akcijski film Smrtonosno orožje. 3.1. (ob 18. uri) ameriška melodrama Dvorec moje mame.

METLIKA: 30.12. (ob 18. uri) ameriška risanka Lepotica in zver. 3.1. (ob 20. uri) ameriška komedija Princ odkriva Ameriko.

NOVO MESTO: 30.12. ter od 1. do 4.1. (ob 16., 18. in 20. uri) ameriška komedija Sam doma.

SAMSUNG

NOVI TV MODELI

CX-5013 T — 51 cm, teletext, euro AV... 660 DEM

CX-5325 W — 55 cm, teletext, raven ekran, top tekst... 880 DEM

CX-5913 W(T) — 63 cm, teletext, top text, raven ekran, super VHS priključek... 1290 DEM

Vsi artikli so atestirani v EEGS in posebej v SLO. Enoletna garancija in zagotovljen servis 7 let.

Vse inf. **SAMSUNG EURO 2000**

Brežice
B. Milavec 73
tel. (0608) 61-936

Ljubljana
Zaloška 34
tel. (061) 443-342

najcenejši

SERVIS IN REZERVNI DELI KOLES
Jože Smole

Žabja vas 27
telefon: 068/ 21 952

BROTHER — BROTHER — BROTHER

Pletilni in šivalni stroji, Brother klub, klubska revija, šola pletenja, najugodnejše cene, brezplačna dostava, montaža, tečaj.

NOVO KH — 965 Najnovejši računalniški pletilni stroj: 3 barve v eni vrsti, 615 vzorcev, 9 motivov v eni vrsti.

DRAŽ, d.o.o. PLETILNI STUDIO, tel. 063/852-986, Biro v Ljubljani Kamniška 20 061/312-744 int. 43.

obvestila

ZALUZIJE - ROLETE in lamelne zavese izdelujemo in montiramo po konkurenčnih cenah. 5391

5431

Električne omarice, zunanje ter notranje, kompletno opremljene ali prazne, ugodno prodam. Dostava do Novega mesta. Izvajamo tudi električne inštalacije. Tel. (061) 752-979.

5397

LADO RIVO 1500, letnik 1988, rdeče barve, registrirano do konca maja 1993, dobro ohraneno, prodam po ugodni ceni. Informacije na 45-546. 5413

R 4 GTL, star 3 leta, poceni prodam. 5414

5413

VALILNICA HUMEK. Sprejemamo naročila za enodnevne piščance, bele težke, rjave nesnice. Inf. po telefonu (068) 24-496 ali na naslov: Valilnica HUMEK, Irča vas 18, Novo mesto. (P3-81MO)

TV - VIDEO SERVIS PLANKAR

Pod Trško goro 44
tel./fax.: (068) 25-918

Poleg servisiranja vseh vrst TV-VIDEO aparatov vam omogočamo nakup aparatov SELECO ORION. Prodaja na obroke!

srečno
novo leto 1993!

Zasebna zobozdravstvena ordinacija

Dr. Sinisa Kulasević

Sentrupert 124

Delovni čas: vsak dan od 8.30 do 12. in od 15. do 18.30
Naročila in informacije: tel. (068) 40-071
47-641

srečno
novo leto 1993!

VIDEO-RADIO-TV
SERVIS ROŽIČ
Pod Trško goro 45
(068) 21-229

Prodaja VRHUNSKI TV, videorecorderjev, Hi-Fi aparativ Schneider. Opravljamo tudi njihov servis in servis vseh drugih vrst TV, video, Hi-Fi aparativ. Prodajamo tudi satelitske in širokopasovne antene. Obiščite nas!

VALILNICA
KUHELJ, Šmarje 9,
68310 Šentjernej
tel. (068) 42-524

Sprejemamo naročila za enodnevne bele in rjave piščance, enomesecne bele piščance in šestdesetke jarkice. Se priporočamo!

Vsem gostom voščimo zdravo in srečno novo leto!

Kovinska
galanterija
Konček Franc

Izdelujemo opremo za trgovine in poslovne prostore kvalitetno in po konkurenčnih cenah.

Prepričajte se in nas pokličite po tel. (068) 65-278

preklici

MARTIN SREBERNJAK, Dolnji Suhadol 20 a, preprodajem sosedoma Ivanu Barboriču in Francu Brulcu pa so kokoši in prehod po mojem zemljišču. Če tega ne bosta upoštevala, ju bom sodno preganjala.

VLEČNO KLJKU za golfa prodam. 5407

PRAŠIČA, težkega 160 kg, prodam. 5408

Alojz Miklavčič, Hrib 5, Šmarješke Toplice, 5409

DVE TELIČKI, stari 14 dni, ena frijzika, prodam. 5410

CISTOKRVNEGA črnega, 4 meseca, starega kodra oddamo. 5404

5404

5404

5404

5404

5404

5404

5404

5404

5404

5404

5404

5404

5404

5404

5404

5404

5404

5404

5404

5404

5404

5404

5404

5404

5404

5404

5404

5404

5404

5404

5404

5404

5404

5404

5404

5404

5404

5404

5404

5404

5404

5404

5404

5404

5404

5404

5404

5404

5404

5404

5404

5404

5404

5404

5404

5404

5404

5404

5404

5404

5404

5404

5404

5404

OGLAŠEVATI V TELEFONSKEM IMENIKU POMENI

**OGLAŠEVATI
V NAJVEČJEM SLOVENSKEM
BESTSELERJU**

TELEFONSKI IMENIK SLOVENIJE 1993 bo najbolj brana knjiga prihodnjega leta.

S prek 500.000 naročniškimi telefonskimi številkami, z 200.000 najnovejšimi spremembami in rumenim poslovним vodičem bo izšel v nakladi 300.000 izvodov.

Bo edini zares popoln pregled vseh telefonskih naročnikov na Slovenskem – v vsemi spremembami telefonskih števil, nazivom in naslovom.

Med pol milijona telefonskih številk pa bo pomembna ena sama – VAŠA.

In kako bo med neskončno množico (istih) imen in priimkov, različnih podatkov in telefonskih števil moč HITREJE IN LAŽJE najti pravo – PRAV VAŠO?

BODITE OPAZNEJŠI OD DRUGIH!

Opišite, narišite, fotografirajte ... svojo ponudbo in jo uokvirite v oglašenem sporočilu v telefonskem imeniku. OGLAS V NJEM PO SAMO ENKRATNI OBJAVI OBVEŠČAL VEČ KOT LETO DNI.

Rezervirajte svoj prostor pravčasno, da boste vsak dan v prihodnjem letu dobro na očeh, da vas bo lahko prav vsak, ki vas potrebuje, tudi našel in poklical!

Telefonirajte gospodu Veljku URŠIČU na številko 061/321-679.

PRVI URADNI IMENIK DRŽAVE SLOVENIJE bo izšel spomladji '93

SESTAVLJENO PTT PODJETJE SLOVENIJE

ZAHVALA

V 87. letu starosti nas je za vedno zapustila

NEŽA ČRNIČ
iz Adlešičev 19

ZAHVALA

V 83. letu starosti nas je zapustila naša draga mama, stara mama, sestra in tetka

KATARINA ROMŠEK

iz Dolenje vasi 9 pri Črnomlju

ZAHVALA

V 71. letu starosti nas je zapustila

LJUDMILA LOKAR
rojena Žagar
iz Dol. Karteljevega 21

Vsi njeni

Žaluoči: sin Janez in hčerka Martina z družinama ter ostalo sorodstvo

Žaluoči: vsi njeni

ZAHVALA

Ni več bolečin,
ni več trpljenja,
vse to je vzela večna zemlja.
V domu ostala je praznina,
a v naših sрih težka bolečina.

V 63. letu starosti nas je po hudi in težki bolezni za vedno zapustila naša draga mama, stara mama, sestra, teta, tačka in svakinja

FRANČIŠKA SMOLIČ
rojena Zaletel

Dobrnič 31

Prisrčno se zahvaljujemo vsem, ki ste nam v teh težkih trenutkih kakor koli pomagali, nam stali ob strani, izrekli sožalje, darovali cvetje in po-kojno spremili na njeni zadnji poti. Posebno se zahvaljujemo dr. Žnidarsiču, pevskemu zboru Dobrnič, g. župniku za lepo opravljen obred. Vsem, ki sočustujete z nami, še enkrat iskrena hvala!

Žaluoči: vsi, ki smo jo imeli radi

ZAHVALA

V 70. letu nas je zapustil naš dragi mož, oče, brat, stari ata

FRANC ŠPORAR
Hrib 5, Hinje

Iskreno se zahvaljujemo sorodnikom, dobrim vaščanom, prijateljem in znancem, ki so nam izrekli sožalje, pokojnemu darovali cvetje, sveče, sv. maše in za spremstvo na zadnji poti. Hvala GD Hinje za vsestransko pomoč. KZ Žužemberk, sodelavcem Iskre Tenel. Posebna zahvala g. župniku za opravljen obred, g. Antonu Škufci za poslovilne besede ter pevcem iz Vidma - Dobrepolja. Še enkrat iskrena hvala vsem, ki so nam pomagali v težkih trenutkih.

Žaluoči: vsi njegovi

ZAHVALA

Nihe ne ve za bolečino,
ki v naših sрih zdaj živi.
Spomin na tebe, TONI,
pa vedno bolj in bolj živi.

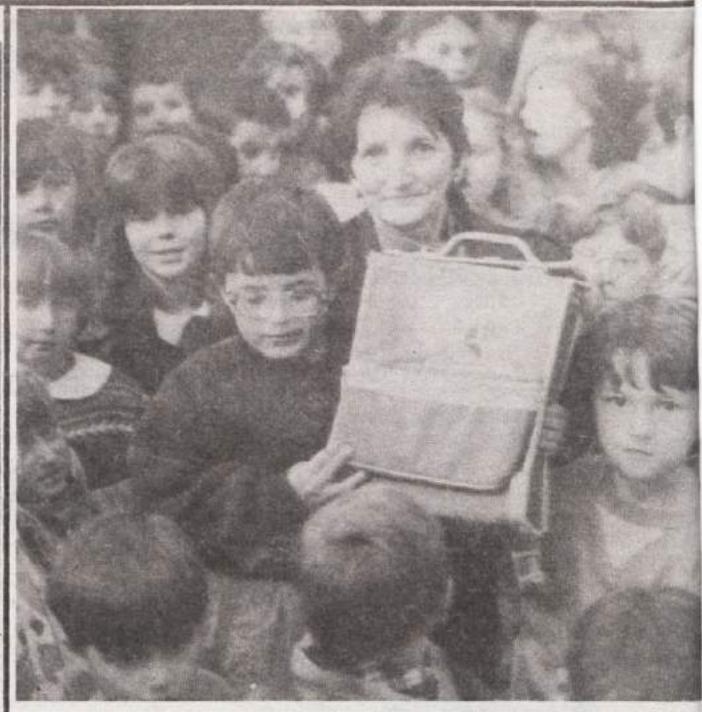
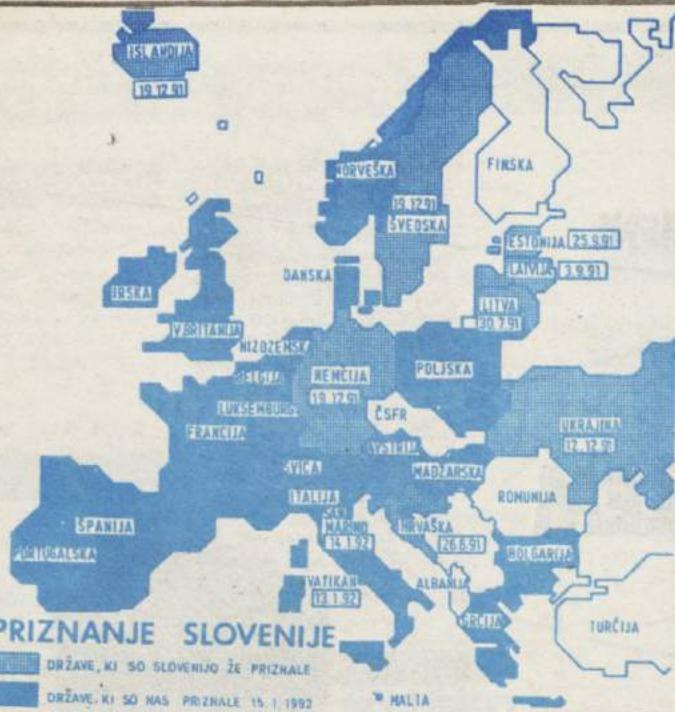
V 30. letu starosti nas je zapustil naš dragi sin, brat in striček

TONI HRIBAR
iz Kamnja 20 pri Šentrupetu

Iskreno se zahvaljujemo dobrim sosedom, sorodnikom, znancem, sodelavcem in prijateljem za izrečeno sožalje, podarjene vence, cvetje, svete maše in sveče. Posebno se zahvaljujemo kolektivom DANA MIRNA in TOM MIRNA za vsestransko pomoč, govornikoma g. Jožetu Ramovšu in g. Janezu Kovačiču za ganljive besede, gospodu župniku za lepo opravljen obred, pevcem ter vsem, ki sta ga v tako velikem številu spremili na njegovi zadnji poti. Vsem še enkrat iskrena hvala.

Žaluoči: vsi njegovi

NOVOLETNA KRIŽANKA	KEM SIMBOL ZA ŽVEPLO ZNAK ZA VOLT ETNIČNA SKUPINA V SVCI	STROJ ZA MLETJE	KORIŠKA DRUŽINA IN PALEONI	ZENSKO IME	RIM STEVILO 500	NASLADILO IZ KAKAVOVCA	AM VIOLINIST RUS. RODU (ISAAC)	KOSTER	ERNESTINA JELOŠEK	NEKDANJI EGIPTOVSKI PREDSEDNIK	KEM SIMBOL ZA VANADU	ZGODAJ ZRELO SADJE	IZRAELSKA LUKA	ZNAK ZA VOLUMEN KEM SIMBOL ZA LANTAN	SREČNO NOVO LETO	KEM SIMBOL ZA BOR PRIMADNIK LAMAŽNA	ZOBNA GNLB		
ZALIVEK VOTLEGA ZOBA					IZRED						PLUG					ZDRAVILA			
VZROK					VRSTA PAJKA (SUHA JUŽNA)						STREŽNIK REDKEJE ŽENSKO IME					TURSKI VLKAS PRITOK TIBERE			
SINGULAR					HEM. ZDRAVNIK IN FILOZOF (LORENZ) UMOR IN POLIT. RAZLOGOV					MEJNA REKA MED SRBIJO IN BIH KEM SIMBOL ZA HOLMU					INDUSTRJSKO MESTO V BELJUJI				
JEAN INGRES	GOSTINSKI POKLJIC ENO OD IMEN IZUMITELJA EDSONA							OTOK VELIKIH ANTILOV						RHASTE HLAČE	IPANSKO NOMADSKO PLEMENI UMETN. SLOG OB CONCU 18. STOL.				
	ZAVETNIK KNOCKOUT							AUGUST							DEL OBRZA				
ZENSKO IME				EINSTEIN ALBERT SL. MESTO ŠVIC. KANTONA AARGAU											EGIT. BOGINJA PLODNOSTI DEL BATNIH STROJEV				
SREČNO 1993	HIBIČ KO LOV POLENOVKE DEL VZDEVKA PISATELJA LOVRA KUHARJA TRAVNIK																LESENA POSODA ZLASTI ZA MOŽO	SLAN PROTESTNTSKI LOCINE V ANGLIJU IN ZDA (TREPETAVECI)	
POD				FRANCOSKI KOMIK (JACQUES) UPORABNIK STANOVAJNA												USPEŠNO NOVO LETO VAM ŽEĽU DOLENJSKI LIST			
RINA ITA	SULTANOV Dvor v CAGLIARI SLOVENSKA KULTURNA PRIREDITEV																		
GOST NA POKOJ		OČE SEVERNEVROPSKA DEŽELA																	
VRSTA PAPIGE					EUROPEAN SPACE ADMINISTRATION	PREDJAVALEC AMERIŠKE DRŽAVE	BEVEC	POKONIK	ANGLEŠKO SVETLO PIVO	DKR. ZA TOVARIS	DOLENJSKI LIST DOLENJSKI LIST	KRAJ V STAR BITINJU	LUKA IN LETOVŠČE NA SICILIU POSVEČENEC						
INDUSTRJSKO MESTO V JV TURČIJ					PODROČJE POD EMIRJEVO OBLASTJO						NATEZAČ								
ŽLAHTNI PUN					SEDEZ DREVO IZ RODU VRBOVK						UGANDSKI POLITIK AMIN AM FILM. IGRALEC IN PLESALEC (FRED)					SODOBNI ROMUNSKI PISTELJ (MIHCEA)			
SREČNO NOVO LETO	ZAČETNO ZABAVIŠČE	DEL UŠESA															HERCEGOVSKO MESTO		
PRESTOLNICA REPUBLIKE MAULI					NAELEKTREN DELEC MOSTVO														
NETOPRN ZUNJALA DEL ŠKRPNEGA ZRNA																			
PUST. ROD SVET					DESNI PRITOK VOLGE														
AVTOR JOZE UDRI	VZDEVEK IGRAČA RADKA POLČA				OKENCE														

Novoletna nagradna križanka

Naglo je minilo leto dni in spet smo pripravili celotansko novoletno nagradno križanko. Kdor jo bo poslal pravočasno, to je do vključno petka, 8. januarja 1993, in pravilno izpolnjeno, mu bo žreb lahko naklonil eno izmed naslednjih nagrad:

1. nagrada — 15.000 tolarjev
2. nagrada — 10.000 tolarjev
3. nagrada — 5.000 tolarjev
4. do 10. nagrada — knjiga

Reševalci križanke naj na kuvertu pisma, v katerem pošljajo rešitev, obvezno napišejo »Novoletna nagradna križanka«, svoj naslov pa pripišejo na beli rob križanke, ki bo hkrati tudi kupon pri žrebanju.

Prijetne praznike in vse dobro v letu 1993 vam želi vaš DOLENJSKI LIST

